

KARKKILAN KAUPUNKI

TALOUSARVIO 2019 TALOUSSUUNNITELMA 2020-2021

KH 5.11.2018, korjaukset 8.11.2018
KV 12.11.2018

OSA 1 YLEISET LÄHTÖKOHDAT

Kaupunginjohtajan esipuhe	3
1 TALOUS- JA STRATEGIAPROSESSI.....	4
2 KARKKILAN KAUPUNGIN ORGANISAATIO	4
3 KARKKILAN KAUPUNKISTRATEGIA 2018 – 2022	5
4 TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	7
5 TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT	9
6 TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA	13
7 HENKILÖSTÖ.....	15

OSA 2 KÄYTTÖTALOUS, INVESTOINNIT JA RAHOITUS

8 TALOUSARVIOESITYS.....	18
9 KÄYTTÖTALOUSOSA	233
9.1. Keskusvaalilautakunta	233
9.2. Tarkastuslautakunta	233
9.3. Kaupunginhallitus.....	23
9.4. Kasvatus- ja opetuslautakunta	322
9.5. Vapaa-aikalautakunta.....	388
9.6. Tekninen lautakunta.....	455

9.6. Ympäristölautakunta	51
10 LASKELMAT	544
11 TASEYKSIKÖT	611
11.1. Vesihuoltolaitos.....	611
12 KONSERNIYHTIÖT JA -YHTEISÖT	666
12.1. Kiinteistö Oy Sorvirinne	666
13 INVESTOINNIT	688

KATSEET KOHTI KASVUA

Suomen talouskasvusta huolimatta Karkkilan taloustilanne on ollut vuonna 2018 poikkeuksellisen haastava. Vuosi 2018 on painumassa reilusti alijäämäiseksi, ja kaupungin taseeseen kertynyt aiempi ylijäämä muuttuu alijäämäksi. Muutaman hyvän vuoden jälkeen vuosi 2018 on tuonut meidät aidosti haastavaan tilanteeseen.

Karkkilan asukasmäärä on laskenut ennätystahtia vuonna 2018, mikä vaikuttaa negatiivisesti ensi vuoden verotuloihin. Suomen talouskasvun ennustetaan hidastuvan tulevalla taloussuunnitelmakaudella. Karkkila on tullut risteykseen, jossa on vakavasti päätettävä, mihin suuntaan haluamme kulkea jatkossa.

Vuoden 2019 tulos näyttää -351 740 euron alijäämää. Taseessa on pohjalla vuoden 2018 tilinpäätösennusteen (- 2 098 016 euroa) jälkeen kertynyttä alijäämää 444 000 euroa. Tilanteemme paranee taloussuunnitelmakaudella pienin askelin, ja kääntyy lievästi ylijäämäiseksi jo vuonna 2020, mutta kertyneen alijäämän kattaminen lähivuosina vaatii erityisen tarkkaa taloudenpitoa ja selkeää talouden tasapainotussuunnitelmaa.

Karkkilan lainamäärä on tällä hetkellä hyvin raskas, joskin suurimmat investoinnit on äskettäin saatettu valmiiksi ja lainamäärää lähdetään tavoitteellisesti alentamaan seuraavina vuosina. Vuoden 2017 lainamäärä oli jo 59,2 miljoonaa euroa, ja vuoden 2019 aikana lainamäärä alennetaan 57,8 miljoonaan euroon. Vuoden 2019 lopussa Karkkilalla on vielä asukasta kohden laskettuna lainaa 6 493 euroa, mikä on valtakunnallisesti vertailtuna korkea taso. Lainamäärän alentaminen vaatii lähivuosien investointien tarkkaa arviointia. Vuoden 2019 investointitaso on 2,29 miljoonaa euroa.

Haastavasta tilanteesta huolimatta uskon, että Karkkilan tuleva suunta on kohti kasvua. Sijaintimme kasvavalla Uudellamaalla, hyvin yhdessä toimiva elinkeinoelämä, vetovoimainen luonto ja kehittyvät matkailupalvelut, uniikki yhteisöllisyys ja omaleimainen kulttuuri- ja harrastustarjonta sekä sujuva arki luovat hyvän pohjan kasvulle. Aiempien vuosien rohkeat investoinnit kantavat pitkälle tulevaisuuteen.

Karkkila jatkaa vuonna 2017 hyväksytyyn kaupunkistrategian *Karkkila -yhdessä askeleen korkeammalla* viitoittamalla tiellä. Jotta se tie vie meitä kohti kasvua, tarvitsemme tulevaisuudessa selkeän kartan, selkeästi merkityn määränpään sekä kompassin, jonka avulla pysymme oikealla tiellä. Tiekartaksi Karkkila valmistelee keväällä 2019 kasvuohjelman tuleville vuosille. Tavoitteenamme on edistää kaupungin kestävästä kasvusta, elinvoimaa, kuntalaisten hyvinvointia sekä kaupungin taloudellista tasapainoa ja henkilöstötyytyväisyyttä. Käännämme katseemme menojen karsimisesta tulojen kasvattamiseen, ja rakennamme kaiken täällä jo olevan hyvän päälle Karkkilan tulevaisuuden vetovoimaa niin yritysten, asukkaiden kuin kävijöidenkin silmissä. Kansallisella yhteistyöllä vahvistamme jatkossa myös Karkkilan asemaa Suomen kartalla ja kehitämme myös kansainvälistä yhteistyötämme.

Positiivisen kehityksen tavoittelemiseen vaatii meiltä kaikilta vahvaa sitoutumista. Karkkilassa on erinomaiset eväät tälle matkalle, kun vain päätämme, että suunta on yhteinen ja koetamme myös välttää sivupoluille eksymistä. Karkkilan kasvuohjelma ja hyvä tulevaisuus rakennetaan yhdessä Karkkilan asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen kanssa. Vain yhdessä tahtomalla ja yhdessä tekemällä voimme rakentaa Karkkilasta tulevaisuudessa meille kaikille parhaan mahdollisen paikan asua, elää ja yrittää.

Karkkilassa 7.11.2018

Tuija Telén
kaupunginjohtaja

Karkkila
Högfors

OSA 1 YLEISET LÄHTÖKOHDAT

1 TALOUS- JA STRATEGIAPROSESSI

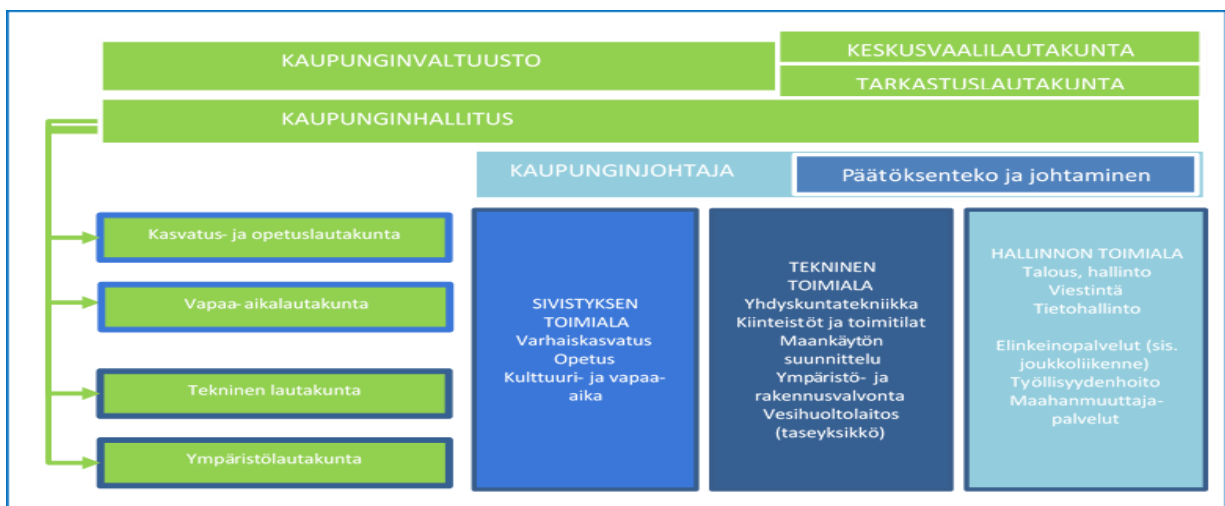
Karkkilan vuoden 2019 talousarviota valmisteltiin kevään 2018 aikana yhteistyössä eri toimialojen kesken. Kevään valmistelun pohjalta kaupunginhallitus päätti käytettävästä talouden kehuksesta sekä ohjeisti jatkovalmistelua 4.6.2018. Kehyspäättöksen pohjalta toimialat ja lautakunnat valmistelivat esityksensä talousarvioista 14.9.2018 mennessä. Kaupunginhallitukselle sekä valtuustoryhmien puheenjohtajille järjestettiin talousarvioseminaari 14.9.2018. Kaupunginhallitus päätti kaupunginhallitus -kokonaisuuden talousarvioesityksestä 8.10.2018.

Kaupunginvaltuustolle järjestettiin iltakoulu talousarvion valmistelutilanteesta 22.10.2018. Kaupunginhallitus käsitteli valmistelutilannetta sekä talousarvioluonnosta 29.10.2018. Kaupunginjohtajan talousarvioesitys julkistettiin 5.11.2018. Kaupunginhallitus hyväksyi koko kaupungin talousarvioesityksen 5.11.2018, minkä jälkeen tehtiin vielä virkamiestyönä tarkistuksia sisältöön ja henkilöstömenoihin. Kaupunginvaltuusto käsitteli talousarviota kokouksessaan 12.11.2018.

Kaupunkistrategiaa ja talousarviota täsmentävät ja toimeenpanevat toimialojen ja lautakuntien käyttösunnitelmat hyväksytään alkuvuonna 2019.

2 KARKKILAN KAUPUNGIN ORGANISAATIO

Karkkilan kaupunginvaltuusto vastaa kuntalain mukaisesti kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kaupungin päätösvaltaa. Kaupungin toiminta käsittää kaupungin ja kaupunkikonsernin lisäksi osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä muun omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Kaupungin toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kaupunkistrategian mukaisesti. Kaupungin toimintaa, hallintoa ja taloutta johtaa kaupunginhallitus. Kaupungin organisaatio on esitetty alla olevassa kuvassa.

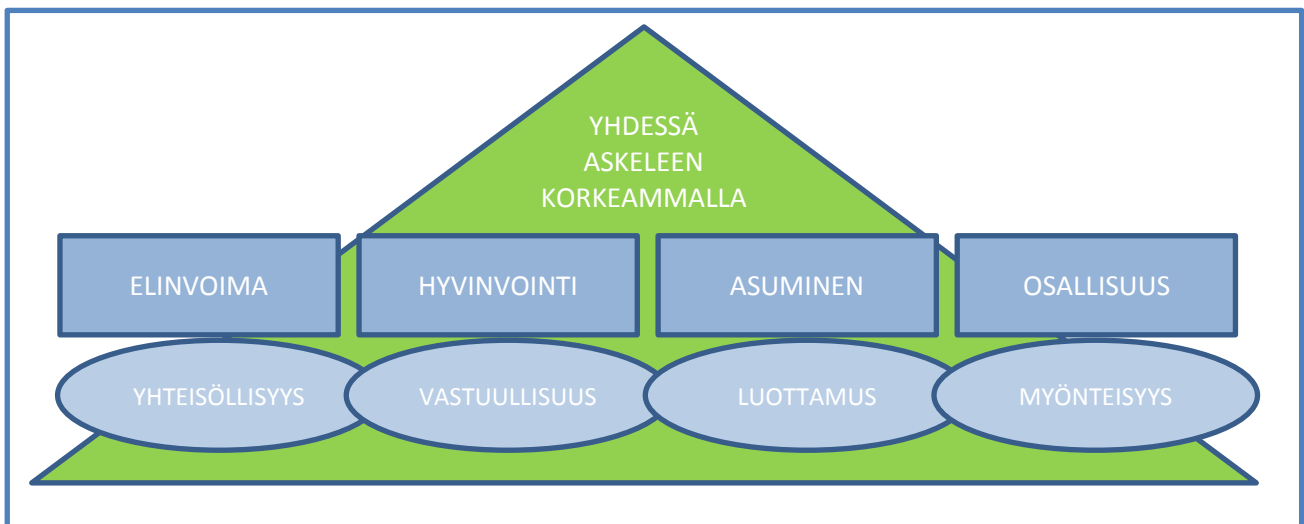
Kaupungin henkilöstöorganisaatio muodostuu kaupunginjohtajan ja päätöksenteko ja johtaminen -yksikön lisäksi kolmesta toimialasta; hallinnon toimiala, sivistystoimiala ja tekninen toimiala. Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kaupungin hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Toimialoja johtaa toimialajohtaja.

Toimielinten ja konsernijohdon tehtävistä määrätään kuntalaissa sekä Karkkilan kaupungin hallintosäännössä. Hallintosääntö uudistetaan kevään 2019 aikana.

3 KARKKILAN KAUPUNKISTRATEGIA 2018 – 2022

Karkkilan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt uuden kaupunkistrategian 11.12.2017. Kaupunkistrategia ohjaa kaupungin toimintaa käynnissä olevalla valtuustokaudella sekä määrittää valtuustokauden keskeiset tavoitteet. Kaupunkistrategian tavoitteiden toteuttamiseksi tehtävät vuosittaiset toimenpiteet määritellään vuosittain talousarviossa sekä kaupungin toimialojen käyttösuunnitelmissa. Kaupunkistrategiassa määriteltujen tavoitteiden toteutumista seurataan säännönmukaisesti kaupunginvaltuustossa.

Kaupunkistrategian päivitystarve arvioidaan valtuustokauden puolivälissä vuoden 2019 aikana. Vuoden 2019 keväällä valmistellaan myös Karkkilan kaupungin vuosien 2019-2021 kasvuohjelma, joka osaltaan tukee kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista. Kasvuohjelman toimenpiteiden toteutus käynnistyy syksyllä 2019. Kasvuohjelman keskeisinä tavoitteina on edistää kaupungin kestävästä kasvusta, elinvoimaa, kuntalaisten hyvinvointia sekä kaupungin taloudellista tasapainoa ja henkilöstötyytyväisyyttä.

Kaupunkistrategian viitekehys

Karkkilan kaupunkistrategian visio on 'Karkkila – yhdessä askeleen korkeammalla'. Visio kuvastaa yhteistä tulevaisuuden tahtotilaa, johon strategian tavoitteilla pyritään.

Kaupunkistrategia perustuu neljälle määritellylle arvolle; yhteisöllisyys, vastuullisuus, luottamus ja myönteisyys. Arvot luovat perustan kaikelle kaupungin toiminnalle.

Strategiassa tavoitteet on jaettu neljään elementtiin eli näkökulmaan, jotka kuvaavat strategian keskeisiä päämääriä, joihin strategian toteuttamisella halutaan positiivisesti vaikuttaa. Nämä elementit ovat elinvoima, hyvinvointi, asuminen ja osallisuus.

Seuraavassa taulukossa on kuvattuna kaupunkistrategian eri elementtien tavoitteet valtuustokaudelle 2018-2021. Tavoitteiden toteuttamiseksi talousarviovuonna 2019 toteutettavat ja valtuustotasolla seurattavat toimenpiteet esitellään talousarviossa kunkin toimialan kohdalla ('valtuustoon nähden sitovat tavoitteet').

Kaupunkistrategian 2018-2022 tavoitteet

Kaupunkistrategian elementti	Kaupunkistrategian tavoite 2018-2022
ELINVOIMA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Karkkilan mielikuva on myönteinen 2. Karkkila kasvaa kestävästi 3. Työpaikkojen määrä kasvaa 4. Elinvoima lisääntyy hankinnoilla 5. Karkkila on kiinnostava ja helppo paikka sijoittua ja investoida 6. Tiloja käytetään monipuolisesti 7. Karkkilan viestintä on vuorovaikutteista ja modernia 8. Karkkilassa on omaleimaista ja laajaa kulttuuritarjontaa 9. Karkkila on digitaalisten palvelujen käytössä Länsi-Uudenmaan aktiivisin kunta 10. Karkkila on ketterä ja kehittyvä kaupunki
HYVINVOINTI	<ol style="list-style-type: none"> 11. Varhaiskasvatus on laadukasta ja varhaiskasvatuksen osallistumisaste nousee 12. Kouluilla ja päiväkodeilla on terveet ja toimivat tilat 13. Asukkaat saavat oikea-aikaista tukea omissa elämäntilanteissaan 14. Koulukiusaamista ei ole ja oppilailla on koulurauha 15. Lapsiperheet saavat tukea vanhemmuuteen 16. Nuoret saavat tukea opiskeluunsa ja vapaa-aikaansa 17. Karkkila järjestää ja tuottaa vapaa-ajan palvelut asukas- ja asiakaslähtöisesti sekä kustannustehokkaasti 18. Jokaisella on lupa olla oma itsensä 19. Karkkilalaisilla asukkailla on edellytykset hyvään elämään
ASUMINEN	<ol style="list-style-type: none"> 20. Kuntalaisen arki on sujuvaa 21. Asuinkohteet ovat kiinnostavia 22. Karkkila parantaa lapsi- ja perhepalveluiden toimivuutta 23. Karkkila kehittää asuin-, asiointi-, etätöpaikka- ja etäopiskelukeskukseksi 24. Karkkilassa on monipuoliset palvelut 25. Karkkila tukee maahanmuuttajien kouluttautumista ja sujuvoittaa kotoutumista ja työllistymistä
OSALLISUUS	<ol style="list-style-type: none"> 26. Kaikki toimialueet ovat aktiivisia verkostotyössä 27. Karkkila sitoutuu ja sitouttaa palveluiden kehittämiseen 28. Karkkila ottaa käyttöön kokeilukulttuurin 29. Karkkilan kaupunki toimii kuntalaista varten ja heidän kanssaan yhteistyössä 30. Karkkilan palvelut muotoillaan asiakasta varten 31. Kaupunki edistää asukkaidensa osallistumista harrastustoimintoihin 32. Kaupunki tukee yhteisöllisyyden säilyttämistä

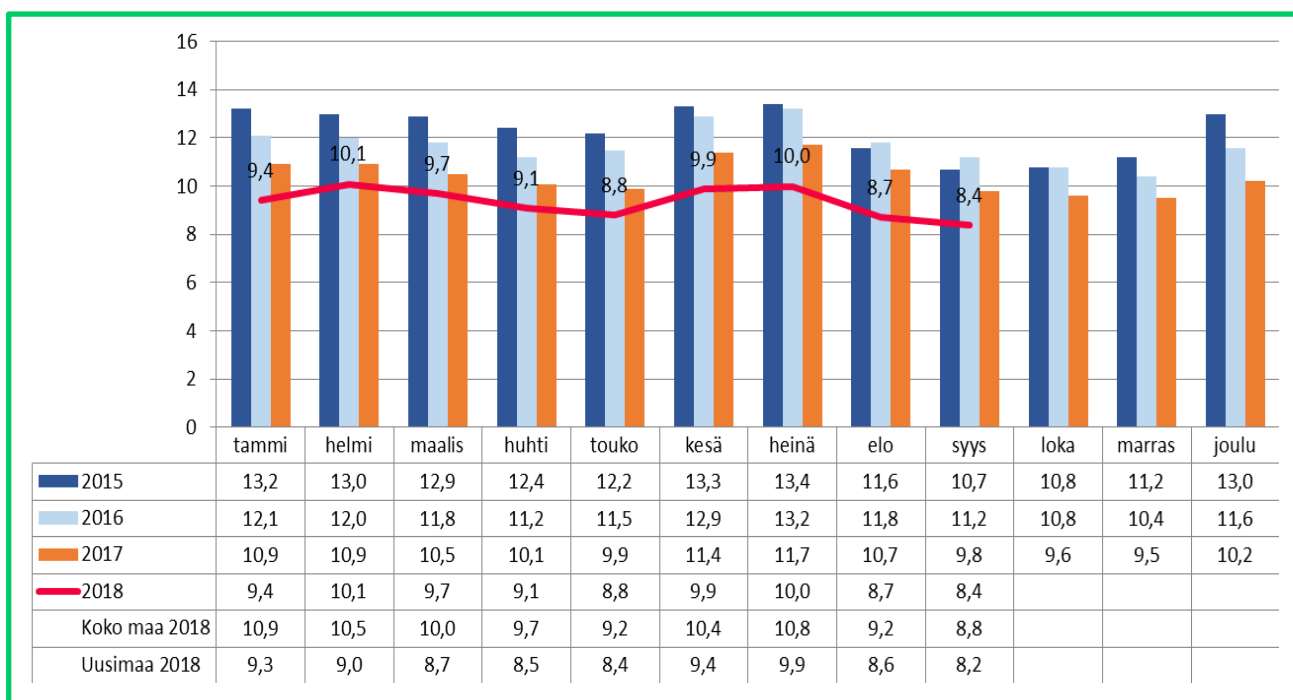
Kaupunkistrategiassa määritellyn neljän elementin lisäksi vuoden 2019 strategisia tavoitteita asetetaan myös organisaation toimintakyvyn vahvistamiselle. Nämä tavoitteet koskevat kaupunkiorganisaation toiminnan kehittymistä talouden, johtamisen, prosessien ja henkilöstön näkökulmasta. Nämä tavoitteet ja toimenpiteet esitetään talousarvion luvussa 9.3. kaupunginhallitus.

4 TOIMINTAYMPÄRISTÖ

4.1. Työllisyys

Karkkilan kaupungin työttömyysaste oli 31.12.2017 Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen mukaan 10,2 prosenttia. Työllisiä oli vuoden 2017 joulukuussa 3 723 henkilöä ja työttömiä 422 henkilöä. Syyskuun 2019 tilaston mukaan kaupungin työttömyysaste on 8,4 prosenttia, mikä on koko maan työttömyyttä 0,4 prosenttia alhaisempi.

Verrattaessa Uudenmaan työttömyysasteeseen Karkkilan työttömyys on 0,2 prosenttia korkeampi. Uudenmaan työttömyysaste on syyskuussa 2018 ollut 8,2 prosenttia. Syyskuussa Karkkilassa oli työllisiä 4 053 ja työttömiä 339 henkilöä. Suomen työttömyysaste oli samana ajankohtana 8,8 prosenttia.

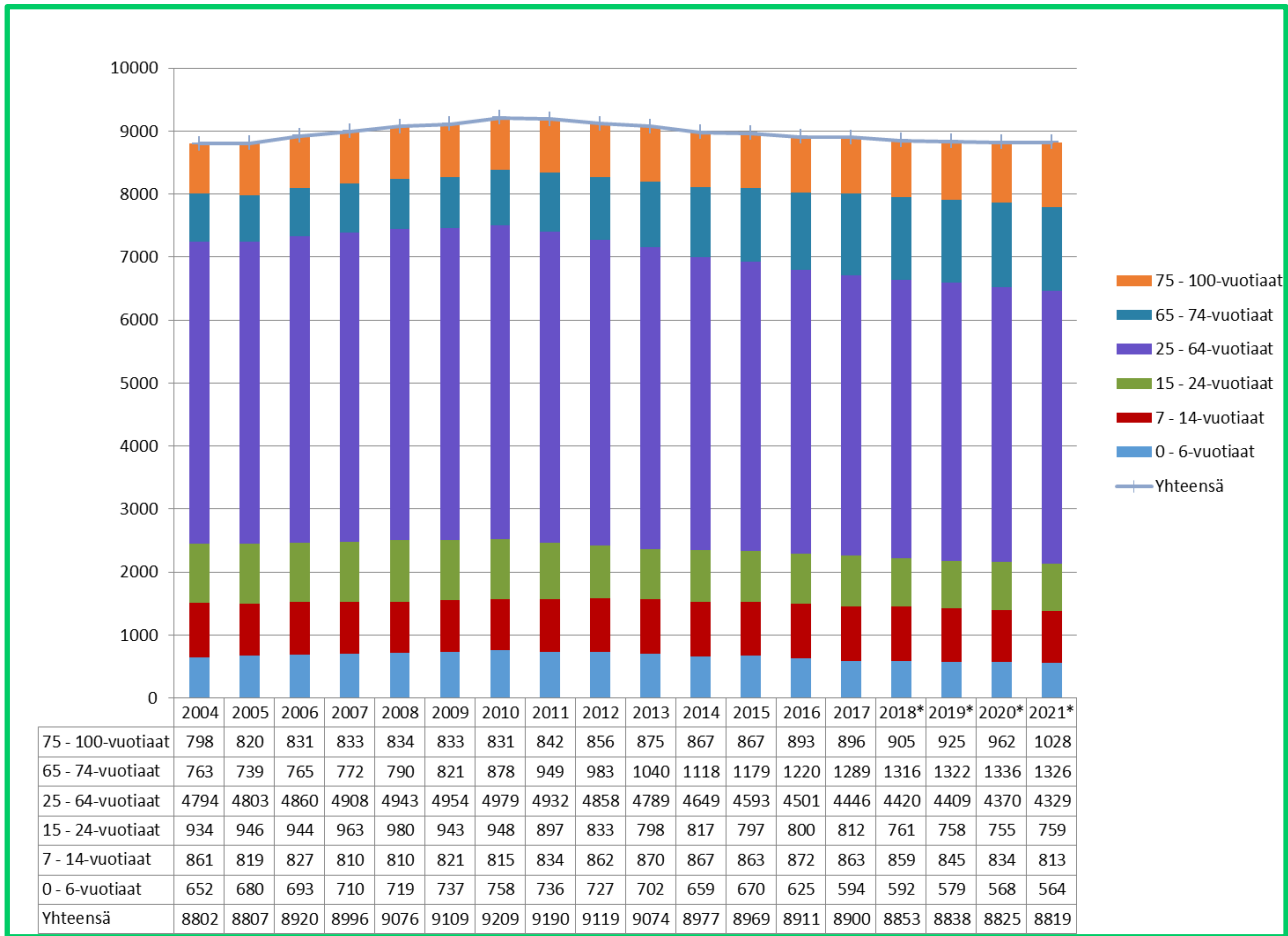

Työttömyysasteen kehitys 2015–2018. Lähde: ELY-keskus

4.2. Väestö

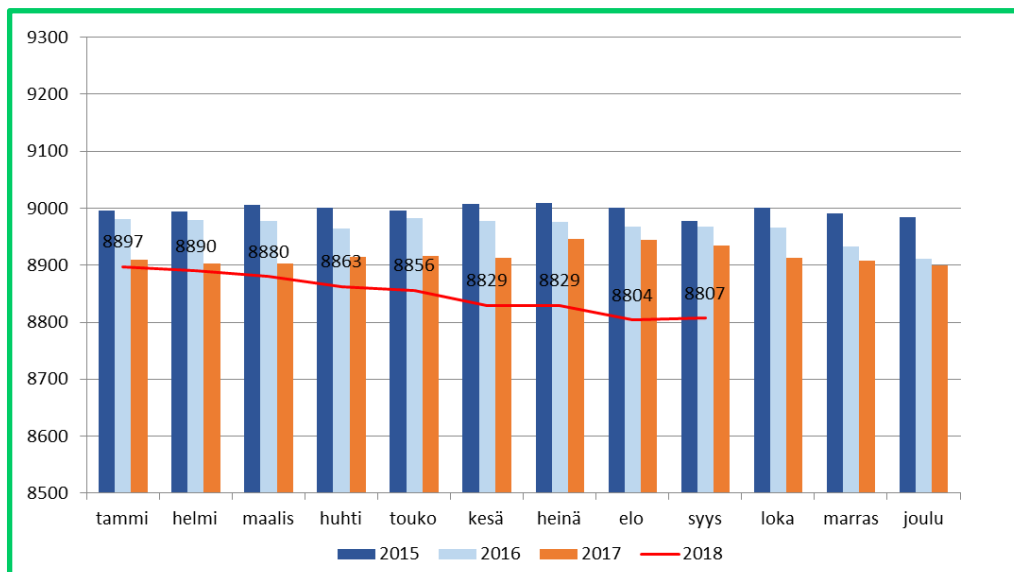
Karkkilan kaupungin väestömäärä oli 31.12.2017 Tilastokeskuksen tietojen mukaan 8 900. Laskua edelliseen vuoteen oli 11 asukasta. Karkkilan väestön muutos 2001 - 2017 on ollut keskimäärin 0,10 % vuodessa.

Vuoden 2018 syyskuun lopulla Karkkilassa oli yhteensä 8 807 asukasta. Vuoden 2017 lopun tilanteesta asukasmäärä on laskenut 93 henkilöllä. Tilastokeskuksen ennusteen (30.10.2015) mukaan Karkkilan kaupungin väkiluku tulee olemaan 8 819 vuoteen 2021 mennessä.

Karkkilan väestön kehitys ikäryhmittäin 2004–21. Lähde: Tilastokeskus

* ennusteita

Karkkilan asukasluvun kehitys 2015–2018. Lähde: Väestökisterikeskus

5 TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT

5.1. Talouden kehitysnäkymät

Valtiovarainministeriön syyskuun 2018 talouskatsauksen mukaan maailmantalouden kasvu on taittumassa. Korkeasuhdanne maailmantaloudessa jatkuu, mutta nopein kasvuvaihe on takana. Etenkin Euroopassa on merkkejä talouskasvun hidastumisesta. Myös maailmankaupan kasvu on hidastumassa tulevina vuosina. Työttömyys on kuitenkin vähenemässä, ja kuluttajien luottamus on vahvaa. Inflaatio on kiihtynyt kuluvan vuoden aikana, mutta pohjainflaatio on vielä hidasta.

Valtiovarainministeriön mukaan Suomen taloudessa kuluva vuodesta 2018 on tulossa nykyisen suhdannevaiheen paras vuosi, talouskasvun ennustetaan kiihtyvän vielä hieman vuodesta 2017. Valtiovarainministeriö ennustaa 14.9.2018 julkaistussa taloudellisessa katsauksessaan talouskasvun kiihtyvän 3,0 prosenttiin tänä vuonna. Suomen myönteisten kasvulukujen takana on maailmantalouden ja euroalueen parantunut tilanne. Yritysten tuotanto-odotukset ovat myönteiset, rakennusinvestointien suurkohteiden rakentaminen jatkuu yhä ja palvelualojen myyntiodotukset ovat kohentuneet. Toisaalta kasvun rajoitteistakin on viitteitä, sillä teollisuuden uusien tilausten arvo supistui tammi-kesäkuussa 4,5 prosenttia vuodentakaisesta.

Seuraavina vuosina Suomen talouden kasvu hidastuu, ja on VM:n ennusteen mukaan 1,7 prosenttia vuonna 2019 ja 1,6 prosenttia vuonna 2020. Investoinnit tukevat talouskasvua edelleen, vaikka rakennusinvestoinnit alenevat vuonna 2019. Viennin kasvu tasoittuu maailmankaupan kasvun mukaiseksi, ja nettoviennin vaikutus Suomen talouskasvuun pienenee. Kotitalouksien kulutuskysyntää rajoittaa se, että reaalisten käytettävissä olevien tulojen määrä ei kasva samaan tahtiin kuin aiemmin. Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2021–2022 talouden arvioidaan kasvavan noin prosentin vuodessa.

Tuotannon kasvu on ollut alle yhden prosentin, mutta sen arvioidaan nousevan tulevina vuosina prosentin tasolle. Työpanoksen kasvu lisää potentiaalisen tuotannon kasvua kuluvana ja kahtena seuraavana vuonna. Sen jälkeen työpanos alkaa supistumaan johtuen työikäisten väestön määrän laskusta sekä rakenteellisesta työttömyydestä. Myös työllisyys jatkaa kohentumistaan, minkä vuoksi koko talouden palkkasumman ennakoidaan kasvavan 2,2 prosenttia vuonna 2018 ja 3,5 prosenttia vuonna 2019. Yksityinen kulutus kasvaa VM:n mukaan vuonna 2018 noin 2,1 prosenttia ja vuonna 2019 noin 1,6 prosenttia. Samaan aikaan inflaatio nousee ja vaikuttaa reaalityulojen kasvuun hidastuttavasti. Inflaationousun arvioidaan olevan vuonna 2018 noin 1,1 prosenttia. Vuonna 2019 ja 2020 kansallisen kuluttajahintaindeksin odotetaan nousevan 1,4 prosenttia ja 1,6 prosenttia. (Lähteet: Valtiovarainministeriö syyskuu 2018, kuntaliiton pääekonomistin katsaus 12-13.9.2018)

Hyvä talous- ja työllisyyskehitys sekä hallitusohjelman mukaiset sopeutustoimet tasapainottavat julkista taloutta lähivuosina. Julkisen talouden rahoitusasema kääntyy ylijäämäiseksi vuosikymmenen taitteessa, ja velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee. Suhdanneluonteinen julkisen talouden vahvistuminen ei kuitenkaan turvaa kestävästä julkisen talouden rahoitusta pitkällä aikavälillä. Julkinen talous ei ole kestävällä pohjalla. Väestön ikääntyminen kasvattaa julkisia menoja, vähentää työikäisen väestön määrää sekä heikentää talouden kasvumahdollisuuksia. Tulevan talouskasvun julkiseen talouteen synnyttämät tulot eivät riitä nykyrakenteilla rahoittamaan tulevaisuudessa julkisia palveluja ja etuuksia.

5.2. Kuntatalouden kehitys

Kuntatalouden tilanne on parantunut huomattavasti viime vuosien aikana. Suotuisaan kehitykseen ovat vaikuttaneet useat eri tekijät. Hyvän taloustilanteen ansiosta verotulot ovat kasvaneet odotettua paremmin, ja toimintamenot ovat puolestaan kehittyneet varsin maltillisesti. Vuonna 2017 kuntien ja kuntayhtymien vuosikate oli 3,96 miljardia euroa, mikä riitti kattamaan nettoinvestoinnit. Vuosikate vahvistui yli 500 miljoonaa euroa edellisvuodesta. Vuosikatteen vahvistuminen johtui ensisijaisesti peruskuntien toimintakatteen vahvistumisesta. Vuoden 2017 tilikauden tulos parani tilinpäätöstietojen mukaan noin 200 miljoonaa euroa mutta jäi kuitenkin 500 miljoonaa euroa pienemmäksi kuin vuoden takaisessa syksyn kuntatalousohjelmassa arvioitiin. Vaikka kuntatalous kokonaisuudessaan vahvistui vuonna 2017, on kuntien välillä edelleen suuria eroja. Tilikauden tulos oli ennakoarvioiden mukaan negatiivinen 60 kunnassa.

Kuntatalouden näkymät vuosille 2018-2021 ovat suotuisat, mutta kuntien mahdollisuudet tasapainottaa talouttaan vaihtelevat paljon. Kuntataloudet ovat viime vuosina tehostaneet toimintaansa ja hillinneet toimintamenojen kasvua. Toimintamenojen kasvu on ollut hyvin maltillista ja se pysyy maltillisena myös tulevina vuosina. Vuonna 2019 toimintamenojen kasvu kiihtyy henkilöstömenojen kasvaessa palkankorotusten ja kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkauksen päättymisen vuoksi. Myös kuntien investointimenot jatkavat lähivuosina kasvuaan.

Kaikista menojen hallintaan tähtäävistä toimista huolimatta kuntatalouden näkymät ovat yhä haastavia. Esimerkiksi kuntiin 2017 vuonna kohdistuneet valtionosuusleikkaukset ovat olleet ylimitoitettuja, eivätkä kuntien menot ole vähentyneet odotetun mukaisesti. Valtion rahoitusosuuden pienenemisen seurauksena peruspalveluiden rahoitus on jäänyt aiempaa enemmän kuntien vastuulle.

Kuntien verotulot ja valtionosuudet eivät juurikaan kasva vuonna 2018, ja samaan aikaan kuntien toimintakulut kasvavat noin miljardi euroa. Vuosi 2019 näyttää kuntien arvioiden mukaan yhtä vaikeana. Menojen kasvun ohella kuntatalouden kustannuksia lisää talouskasvun hiipuminen, väestön ikääntyminen ja korjausvelan kasvu.

Tarkasteltaessa verotulojen kehitystä, kuntien (Kuntaliiton ennuste, 18.9.2018) talousarviovuoden 2019 verotulot ovat nousemassa huolimatta siitä, että hallitus linjasi keventävänsä ansiotuloverotusta. Koko Suomen osalta kunnallisverojen ennakoidaan kasvavan 5,7 prosenttia. Kasvu muodostuu monen tekijän yhteissummasta, muun muassa vuoden 2018 korkeasta veronpalautusten tasosta, jäännösveron tilityksistä, työttömyysvakuutuskehityksestä sekä parantuneesta työllisyystilanteesta.

Kuntien velan ennustetaan kasvavan tulevina vuosina. Kunnat yrittävät pitää investointimenot maltillisina tulevina vuosina, mutta niitä kuitenkin rasittavat erilaiset investointi- ja korjausvelkapaineet. Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta vuonna 2017 oli yhteensä 18,42 mrd.€, vuonna 2018 yhteensä 19,17 mrd € ja vuonna 2019 sen arvioidaan olevan 19,78 mrd €.

Suuri kysymysmerkki edelleen kuntatalouden kannalta on sote-uudistus. Uudistuksen arvioidaan helpottavan kuntatalouden menopaineita pidemmällä aikavälillä, mutta lyhyellä aikavälillä se tuo kunnille lisätyötä ja valmistelukustannuksia. Kaikkiaan sote-uudistuksen taloudelliset sekä muut vaikutukset ovat edelleen hyvin epäselvät.

Uudessa kuntalaissa korostetaan konserninäkökulmaa. Vuodesta 2017 lähtien kuntalain taloussäännökset koskevat koko kuntakonsernia. Kuntakonsernien taloudellinen tilanne on parantumassa. Kuntakonsernien yhteenlaskettu vuosikate parani vuoden takaisesta 614 miljoonaa euroa ja oli yhteensä 5,9 miljardia euroa. Vuosikate ei ollut negatiivinen yhdelläkään kuntakonsernilla, kun taas viime vuonna vuosikate oli negatiivinen viidellä kuntakonsernilla. Kuntakonsernien nettoinvestoinnit olivat yhteensä 5,8 miljardia euroa, joka

oli 168 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän. Konsernien lainakanta kasvoi 896 miljoonalla eurolla ja oli yhteensä 34,7 miljardia euroa. Kuntakonsernien lainat asukasta kohden olivat 6 296 euroa.

5.3. Taloudellinen kehitys Karkkilassa

Karkkilan taloustilanne on kääntymässä useiden hyvien vuosien jälkeen jälleen heikoksi. Vuosien 2013 - 2017 kaupungin tekemät ylijäämäiset tulokset paransivat selkeästi taloustilannetta ja kumulatiivinen alijäämä saatiin käännettyä 1,65 miljoonan euron ylijäämäksi. Samanaikaisesti kaupungin lainakanta on noussut merkittävästi. Vuonna 2016 lainakanta nousi 50,3 miljoonasta eurosta 57,9 miljoonaan euroon. Vuonna 2017 lainakanta oli jo 59,2 miljoonaa euroa.

Vuosi 2018 on 2010-luvun heikoin ja kääntää Karkkilan taloustilanteen jälleen hyvin haastavaksi. Vuoden 2018 tulosenuste on elokuun lukujen valossa noin -2 098 016 euroa alijäämäinen. Tämä muuttaa aiempina vuosina taseeseen kertyneen ylijäämän alijäämäksi, ja alijäämää ennustetaan olevan vuoden 2018 lopussa 444 000 euroa.

Vuoden 2019 talousarvioesitys on -351 740 euroa alijäämäinen. Taloussuunnitelmakaudella vuoden 2020 tulos on 35 710 euroa ylijäämäinen ja vuoden 2021 tulos ennakoituaan olevan ylijäämäinen 202 301 euroa. Vuoden 2018 heikosta tilanteesta johtuen taseessa on kuitenkin edelleen kertynyttä alijäämää vuonna 2021 noin -557 675 euroa. Karkkilan taloustilanteen korjaaminen vaatii pitkäjänteistä ja tarkkaa talouden suunnittelua.

Karkkilan kaupungin tuloskehitys vuosina 2010 – 2020

KARKKILAN TALOUDEN TULOS VUOSINA 2010-2020						
	TILIKAUDEN TULOS, 1000 €	KERTYNYT YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ, 1000 €			TILIKAUDEN TULOS, 1000 €	KERTYNYT YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ, 1000 €
2010	-1 769	-1 449		2016	967	1 467
2011	653	-797		2017	187	1 654
2012	-822	-1 619		2018*	-2 098	-444
2013	558	-1 098		2019	-352	-796
2014	698	-400		2020	36	-760
2015	909	500		2021	202	-558

*ennuste

Karkkilan kaupungin toimintatuotot ovat viime vuosina laskeneet ja samalla toimintakulut ovat kasvaneet. Toimintakulujen kasvu on ollut kuitenkin maltillista. Vuonna 2017 ulkoiset toimintatuotot laskivat 3,2 prosenttia, vuonna 2016 noin 4,8 prosenttia ja vuonna 2015 noin 2,1 prosenttia. Toimintakulut kasvoivat vuonna 2017 noin 0,54 prosenttia, laskivat vuonna 2016 noin 0,34 prosenttia ja vuonna 2015 noin 1,1 prosenttia. Toimintakate kasvoi vuonna 2017 vuoteen 2016 nähden 1,09 prosenttia eli noin 493 000 euroa. Vuonna 2016 toimintakatteen kasvu oli 161 000 euroa ja vuonna 2015 noin 710 000 €.

Vuoden 2018 tilinpäätösennusteen mukaan toimintatuotot ovat laskemassa edellisestä vuodesta 364 529 eli 5,6 prosenttia ja toimintamenot kasvamassa noin 1,1 miljoonaa euroa eli 2,1 prosenttia. Tämä kehitys heikentää vuoden 2018 toimintakatetta tilinpäätökseen 2017 nähden 3,2 prosenttia eli 1,4 miljoonaa euroa.

Vuoden 2019 talousarviossa toimintatuotot nousevat 100 913 euroa eli noin 1,65 prosenttia ja toimintamenot pienenevät 145 025 euroa eli 0,27 prosenttia vuoden 2018 tilinpäätösennusteeseen nähden. Vuoden 2019 toimintakate paranee 0,52 prosenttia eli 245 938 euroa.

Karkkilan verotulojen ennustetaan nousevan yhteensä 3,2 prosenttia vuoden 2018 talousarvioon ja 4,8 prosenttia tilinpäätösennusteeseen nähden. Verotulot on arvioitu Kuntaliiton laskentakehikon mukaan, jossa asukasmääränä on käytetty arviota 8 805 (31.8.2018 ennuste, Tilastokeskus).

Vuonna 2019 valtionosuuksien odotetaan pysyvän lähestulkoon samalla tasolla vuoden 2018 talousarvioennusteeseen nähden, muutos on -0,03 prosenttia eli noin 5 000 euroa. Valtionosuudet on arvioitu välikumäärän 8 900 perusteella.

Karkkilan lainamäärä on noussut viime vuosina johtuen mittavista investoinneista. Lainamäärää pienennetään tulevina vuosina. Vuonna 2017 lainaa oli 59,2 miljoonaa euroa, vuonna 2018 noin 59,0 miljoonaa euroa ja vuoden 2019 lopun lainamäärän arvioidaan olevan 57,8 miljoonaa euroa. Tavoitteena on myös tulevien vuosien aikana laskea lainakantaa investointimenoja hillitsemällä. Laskun aikaansaaminen on kuitenkin hidasta muiden talouteen vaikuttavien olosuhteiden vuoksi. Vuoteen 2021 mennessä taloussuunnitelmasuunnitelman mukaan lainamäärän arvioidaan olevan 56,2 miljoonaa euroa. Tämä tarkoittaa sitä, että suunnitelmavuosienkin investointiesitysten tulee olla maltillisia.

Korkokulut ovat olleet viime vuosina maltilliset. Vuoden 2019 lopulla korkotason ennustetaan nousevan. Lainan määrälliset muutokset vaikuttavat korkokuluihin, lisäksi Karkkilassa on tehty lainajärjestelyjä niiden pienentämiseksi vuonna 2018. Korkokulujen arvioidaan laskevan vuoden 2019 talousarviossa vuoden 2018 tilinpäätösennusteeseen nähden 7,1 prosenttia eli 50 000 euroa.

Karkkilassa on tehty viime vuosina isoja investointeja, ja myös vuoden 2019 investoinneissa on kasvua vuoteen 2018 verrattuna. Investointimäärän kasvu lisää poistomenoja ja sitä kautta heikentää tulosta. Kaupungin poistosuunnitelma on hyväksytty valtuustossa vuonna 2013. Poistomenojen kasvu on ollut huomattavaa viime vuosien aikana. Kuluvan vuoden 2018 investointimäärä 2,1 miljoonaa euroa on noin 4,2 miljoonaa euroa alhaisempi kuin vuonna 2017. Vuoden 2019 investointimäärä on 2,29 miljoonaa euroa. Poistot kasvavat talousarvioennusteeseen 2018 nähden 1,3 prosenttia eli noin 38 000 euroa vuonna 2019. Poistosuunnitelmaa tarkastellaan keväen 2019 aikana Karkkilan kasvuohjelman suunnittelun osana.

5.4. Talouden ja toimintojen sopeuttaminen

Karkkilan kaupungin talustilanne on heikentymässä merkittävästi vuonna 2018. Talous on tämän talousarvioesityksen mukaan alijäämäinen myös vuonna 2019, mutta kääntyy lievästi ylijäämäiseksi vuonna 2020. Talustilanteen tervehdyttäminen edellyttää tarkkaa taloudenpitoa sekä pitkäjänteistä suunnitelmallisuutta. Keväällä 2019 laaditaan kaupungin talouden tasapainotusohjelma Karkkilan kasvuohjelman osana. Tavoitteena on erityisesti tulojen vahvistaminen.

Vuoden 2019 talousarviossa on kuitenkin positiivinen käänne edeltävään vuoteen verrattuna; verrattaessa tilannetta vuoden 2018 tilinpäätösennusteeseen, tulot ovat kasvamassa ja samaan aikaan menot vähenevässä. Keskeiset haasteet muodostuvat suunnitelmakaudella vuoden 2018 aiheuttamasta taseen alijäämästä sekä korkeasta lainamäärästä.

TILIKAUDEN TULOS	INVESTOINNIT	LAINAMÄÄRÄ/ ASUKAS	VEROTULOT	TOIMINTAMENOT
-351 740 €	2,29 milj.€	6 493 €	+4,8 %	-0,27 %
TA 2019	TA 2019	TA 2019	TA 2019 / TP enn. 2018	

6 TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA

6.1. Talousarvion rakenne ja sitovuus

Talousarviota koskevat säännökset esitetään kuntalain 110 §:ssä. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (taloussuunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiselle turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajankohtana katetaan. Alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Samaa rakennetta on noudatettava taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa.

Käyttötalouden osalta talousarvion sitovuus valtuustoon nähden on toimielinten toimintakate. Toiminnan osalta valtuuston nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2019 esitetään tämän talousarvion käyttötalousoosassa.

Käyttötalousosa

Talousarvion käyttötalousoosassa esitetään perustelut, tavoitteet, tunnusluvut, määrärahat ja tuloarviot toimitelimitäin. Talousarviossa esiintyvät tunnusluvut ja perustelut ovat ohjeellisia ja niiden oleellisista poikkeamista on raportoitava toimitelimitäin. Toimitelimit seuraavat talousarvion toteutumista myös hyväksymillään käyttösuunnitelmilla.

Käyttötalous on kaupunginhallituksen ja lautakuntien toimintakatteiden osalta sitova. Näistä voidaan poiketa vain valtuuston päätöksin. Tämä tarkoittaa sitä, että määrärahojen korottamista tai tuloarvion alentamista koskeva talousarviomuutos, joka muuttaa toimintakatetta on käsiteltävä valtuustossa.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa esitettävät kokonaistalouden keskeiset erät ovat varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut, verotuotot, valtionosuudet ja suunnitelman mukaiset poistot. Tuloslaskelma osoittaa, miten kaupungin tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menojen, rahoitusmenojen ja käyttöomaisuuden kulumista kuvaavien suunnitelman mukaisten poistojen kattamiseen. Rahoitukseen kohdennetut tulot ja menot ovat sitovia valtuustoon nähden tuloslaskelmalajeittain.

Investointiosa

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja taloussuunnitelmavuosille. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosille. Investointimäärärahat ovat sitovia talousarviossa esitettyjen investointihankkeiden mukaisesti. Kaupunginvaltuuston hankeryhmälle tai hankkeelle hyväksymät menot ja tulot ovat sitovia ja niitä voidaan muuttaa vain valtuuston päätöksellä. Hankkeen euromääräisellä rajalla tarkoitetaan hankkeen kokonaiskustannuksia, ei ao. talousarviovuoden määrärahaa. Valtuuston sitovin perusteluihin hyväksymiä määrärahoja ei saa käyttää ilman valtuuston päätöstä muuhun tarkoitukseen, eikä määrärahaa saa ylittää ilman valtuuston päätöstä. Pysyvien vastaavien omaisuushankinnan arvonlisäveroton euroraja on 10 000 €. Tätä pienemmät yksittäiset hankinnat tulee hankkia käyttötalouden määrärahoilla.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa osoitetaan, miten talousarvio vaikuttaa kaupungin maksuvalmiuteen. Rahoituslaskelmassa valtuusto hyväksyy antolainojen vähennyksen, antolainojen lisäyksen sekä pitkä- ja lyhytaikaisten lainojen vähennyksen ja lisäyksen.

Talousarviolainan ja tilapäislainan otto

Kaupunginhallituksella on oikeus ottaa vuonna 2019 kotimaisia pitkäaikaisia lainoja talousarvion rahoituslaskelmassa hyväksytyyn pitkäaikaisten lainojen lisäyksen euromäärään asti. Pitkäaikaisten lainojen laina-aika on vähintään yksi vuosi. Päätös voi koskea myös lainan ennaikaisista takaisinmaksuista tai lainaehtojen muuttamista sekä koronvaihtosopimuksia.

Antolainaus

Valtuusto päättää lainan antamista ja sijoitustoimintaa koskevista perusteista. Talousarvion yhteydessä valtuusto päättää antolainojen muutokset.

Taseyksikkö, vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos on Karkkilan kaupungin taseyksikkö. Vesihuoltolaitoksen osalta sitovia eriä ovat tuloslaskelmassa osoitettu tilikauden tulos sekä investointien osalta valtuuston päättämät investointihankkeet.

6.2. Talouden seuranta

Kaupunginvaltuuston hyväksytyä talousarvion saattaa kaupunginhallitus sen täytäntöönpanomääräyksiin lautakuntien ja muiden viranomaisten noudatettavaksi. Kaupunginhallitus tai lautakunta päättää sen jälkeen käyttösunnitelmasta, jolla tarkistetaan asianomaisen toimielimen talousarvioehdotukseen sisältynyt käyttösunnitelma valtuuston päätöksiä vastaavaksi sekä päättää omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä.

Kaupunginhallitus ja lautakunnat seuraavat talousarvion toteutumista säännönmukaisella raportoinnilla. Raportoinnin yhteydessä lautakunnat esittävät selvityksen mahdollisista poikkeamista sekä toimenpiteistä, joita tavoitteiden suuntaan etenemiseksi tarvitaan. Talousraportit laaditaan pääsääntöisesti kuukausittain.

Valtuusto käsittelee laajemman taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteumista raportoivan osavuositarkastuksen huhtikuun, elokuun ja joulukuun lopun tilanteista. Joulukuun osavuositarkastus on osa tilinpäätöstä.

7 HENKILÖSTÖ

Karkkilan kaupungin henkilöstöpoliittiset linjaukset perustuvat kaupungin voimassa olevaan henkilöstöstrategiaan. Kaupunginhallitus on hyväksynyt henkilöstöstrategian vuosille 2016-2019 kokouksessaan 29.8.2016. Karkkilan kaupungin henkilöstövision mukaan henkilöstömme on ammattitaitoista, hyvinvoivaa ja työkykyistä. Kaupungin henkilöstöstrategiassa kaiken keskiössä on työhyvinvointi, johon kaikki muut osa-alueet liittyvät.

Karkkilan kaupungilla laadittiin työhyvinvointiohjelma vuosille 2018- 2019. Ohjelma tehtiin työsuojelutoimikunnassa yhteistyössä työsuojelun ja työterveyden kanssa. Ohjelma hyväksyttiin kaupungin johtoryhmässä, yhteistyötoimikunnassa ja kaupunginhallituksessa. Teemaksi kahdelle tulevalle vuodelle valittiin henkisen työkyvyn tukeminen.

Vuonna 2018 toteutui esimiehille ja työsuojeluvaltuutetulle suunnattu työterveyslaitoksen tuottama työturvallisuusverkkokurssi. Työterveyshuollon johdolla alkoi henkisen työkyvyn tukemisen ryhmä syksyllä 2018, joka on suunnattu opetuslalle ja jatkuu vuodelle 2019.

Vuonna 2019 suoritetaan työhyvinvointikysely, jonka pohjalta laaditaan uusi työhyvinvointiohjelma vuosille 2020-2022. Vuoden 2019 keväällä laaditaan kaupungin henkilöstösuunnittelua, osaamisen kehittämistä ja johtamista vahvistavat uudet toimintamallit.

7.1. Henkilöstö toimialoittain

Alla oleva vakanssilistaus vuodelle 2019 huomioi vakanssien työntekijät, avoimien tehtävien hoitajat ja harjoittelijat sekä oppisopimusopiskelijat. Listauksen ulkopuolelle jää työllistämistoimenpiteenä palkatut työntekijät, työväenopiston tuntiopettajat ja sivutoimiset tuntiopettajat. Karkkilan oman henkilökunnan lisäksi tietohallintojohtajan työpanos 1 päivä/viikko ostetaan Tiera Oy:ltä.

Tarkemmat listat on esitetty talousarvion liitteessä 1.

Päätöksenteko ja johtaminen, 1,5 henkilöä.
Hallinnon toimiala: 15,8 henkilöä.
Kaupunginhallitus yhteensä: 17,3 henkilöä.

Sivistystoimen hallinto: 3,5 henkilöä.
Varhaiskasvatuksen palvelualue: 65,5 henkilöä.
Kulttuurin- ja vapaa-ajan palvelualue: 20,1 henkilöä.
Opetuksen palvelualue: 122,9 henkilöä.
Sivistystoimiala yhteensä: 212,0 henkilöä.

Teknisen toimialan hallinto: 1 henkilö.
Kiinteistö- ja toimitilat palvelualue: 27,3 henkilöä.

Maankäytön suunnittelun palvelualue: 1 henkilö
Yhdyskuntatekniikan palvelualue: 7 henkilöä.
Vesihuollon palvelualue: 4 henkilöä.
Ympäristön ja rakennusvalvonnan palvelualue: 3,7 henkilöä.
Tekninen toimiala yhteensä: 44 henkilöä.

Koko kaupunki yhteensä: 273,3 henkilöä.

7.2. Henkilöstön eläköityminen

Karkkilan kaupungin henkilöstön eläköitymisen yhteydessä toimenkuvaukset tullaan jatkossa tarkastamaan ja sen pohjalta arvioimaan, tarvitseeko tehtävää uudelleen täyttää.

Alla olevassa taulukossa kuvataan henkilöt, jotka ovat eläkeiässä (63-68 vuotta) kyseisinä vuosina. Henkilöiden tarkkaa eläkeikää ei voida arvioida johtuen eläkejärjestelmän joustavuudesta.

Henkilöstön eläkeiän täyttminen

	2017	2018	2019	2020	2021
Hallinnon toimiala	3	3	2	2	0
Tekninen toimiala	2	2	2	1	0
Sivistyksen toimiala	6	12	14	19	8
	11	17	18	22	8

7.3. Työhyvinvointi

Karkkilan kaupungin työhyvinvointitoiminnan tavoitteena on työyhteisön kehittäminen, virkistäytyminen ja yhteisöllisyyden vahvistaminen. Kaupungin talousarviossa on varattu määräraha työyhteisöjen itse suunnittelemaan ja toteuttamaan työhyvinvointia ylläpitävään toimintaan. Lisäksi kaupunki tukee työntekijöiden kulttuuri- ja liikuntaharrastuksia 100 euron sportti- ja kulttuuripassilla (epassi).

Keskimäärin jokainen kaupungin työntekijä oli vuonna 2017 sairauslomalla 6,68 työpäivää (2016: 7,85 työpäivää), kun työväenopiston sivutoimisia tuntiopettajia ei huomioida laskennassa. Vuoden 2017 aikana Karkkilan kaupungin työntekijät olivat poissa töistä oman sairauden vuoksi yhteensä 2 161 työpäivää. Sairauspäivien lukumäärä väheni edelliseen vuoteen verrattuna 103 työpäivää, kun ei huomioida työ- tai työmatkatapaturmista johtuvia sairauspoissaoloja.

7.4. Henkilöstökustannukset

Seuraavassa taulukossa on esitetty Karkkilan kaupungin henkilöstökulut toimielimittäin edellisiltä vuosilta sekä talousarviovuodelle 2019. Taulukossa on esitetty erikseen palkat ja sivukulut. Vuoden 2019 henkilöstökulut ovat yhteensä 14 152 707 euroa. Tämä on 4,65 prosenttia enemmän kuin alkuperäisessä vuoden 2018 talousarviossa ja 2,99 prosenttia enemmän kuin vuoden 2018 tilinpäätösennusteessa.

Henkilöstökustannukset	TP 16		TP17		TA 18		TA 19	
	palkat	sivukulut	palkat	sivukulut	palkat	sivukulut	palkat	sivukulut
Toimielin								
Keskusvaalilautakunta	0	0	9 599	402	20 300	1 000	28 900	1 100
Tarkastuslautakunta	3 208	152	3 470	95	3 700	0	3 200	
Kaupunginhallitus	806 361	277 178	930 108	271 927	919 700	263 070	941 800	258 901
Kasvatus- ja opetuslautakunta	6 387 760	1 653 526	6 593 553	1 501 412	6 624 300	1 464 497	7 062 400	1 538 533
Vapaa-aikalautakunta	943 460	263 254	920 174	238 510	931 000	239 603	1 006 300	246 149
Tekninen lautakunta	1 402 919	674 920	1 458 577	561 513	1 479 400	555 282	1 523 600	577 805
Ympäristölautakunta	210 484	105 476	181 141	89 487	248 300	102 261	231 400	70 405
Peruskuntayhtymä Karviainen	0	474 464		361 054		376 466		353 275
Erikoissairaanhoido	0	397 096		291 435		294 343		308 939
Yhteensä	9 754 191	3 846 067	10 096 621	3 315 835	10 226 700	3 296 522	10 797 600	3 355 107

Vuonna 2018 tehtäväkohtaisiin palkkoihin tuli 1.5. alkaen työ- ja virkaehtosopimusten mukaiset yleiskorotukset; KVTES 1,2% tai vähintään 26 euroa, OVTES 1,17%, TS 1,2% ja TTS 15 senttiä/tunti, kuitenkin vähintään 1,25%.

Seuraavat yleiskorotukset palkkoihin tulee 1.4. 2019, korotussummat riippuvat sopimusalaista ja ovat välillä 0,99%- 1,2 %.

Paikalliset järjestelyerät lisätään palkkoihin 1.1. 2019. Lisäys on sopimusalaista riippuen 0,9% - 1,2% työehtosopimuksen mukaisesta palkkasummasta.

Kilpailukyky sopimuksen mukaan lomarahaleikkaus toteutetaan 30 prosentilla kolmen vuoden määräajaksi vuosina 2017–2019.

OSA 2 KÄYTTÖTALOUS, INVESTOINNIT JA RAHOITUS

8 TALOUSARVIOESITYS

Vuoden 2019 talousarvioesitys perustuu kaupunginhallituksen 4.6.2018 § 121 antamaan talousarviokehkeyseen sekä sen jälkeen laadittuihin lautakuntien ja kaupunginhallituksen talousarvioesityksiin. Talousarvioesitystä verrataan talousarvioon 2018 sekä osin tilinpäätösennusteeseen 2018. Tilinpäätösennuste 2018 on elokuun 2018 lopun tilanne, missä on huomioitu kaikki siinä vaiheessa tiedossa olleet muutokset koko vuoden 2018 osalta.

8.1. Tuloperusteet

Kaupungin tulot muodostuvat veroista, valtionosuuksista sekä toimintatuotoista.

Verotulot

Kaupungin verotulot muodostuvat kunnan tuloverosta, osuudesta yhteisöveron tuottoon ja kiinteistöverosta.

Verotuloja odotetaan vuonna 2019 kertyvän vuoden 2018 talousarvioennusteeseen nähden noin 1 497 000 euroa eli noin 4,8 prosenttia enemmän. Vuoden 2019 verotulojen kokonaismääräksi on arvioitu 32 432 000 euroa.

Kunnallisvero on kunnalle maksettava tulovero. Kunnat vahvistavat kunnallisveroprosenttinsa vuosittain. Karkkilan kaupungin tuloverot 2019 on arvioitu asumäärän 8 805 mukaan, mikä on Tilastokeskuksen ennuste 31.8.2018 asukasmäärästä.

Karkkilan vuoden 2018 kunnallisverotuotoksi arvioidaan 27,4 miljoonaa euroa eli noin 500 000 euroa alku-peräistä talousarviota vähemmän. Vuoden 2019 talousarviossa kunnallisveroprosentti pidetään samana kuin vuonna 2018 eli 20,75 %. Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2019 noin 1,5 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2018 eli yhteensä 28,9 miljoonaa euroa.

Kuluvan vuoden 2018 verotulojen alhaisempaan tilitykseen on syynä se, että kilpailukyky sopimuksen tuomia vaikutuksia ei osattu kunnolla arvioida kuntien aiemmissa verotuloennusteissa. Vuoden 2019 verotulojen kasvuun vaikuttavia muita tekijöitä on lueteltu luvussa kolme Karkkilan taloudellinen kehitys.

Yhteisövero on osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksama tulovero, jonka saajia ovat valtio, kunnat ja seurakunnat. Vuonna 2019 kuntien yhteisöverokanta on 20 prosenttia ja yhteisöveron jako-osuus 31,35 prosenttia.

Karkkilan vuoden 2018 yhteisöverotuoton arvioidaan olevan tilinpäätösennusteen perusteella 1,3 miljoonaa euroa. Yhteisöverotuottoja arvioidaan kertyvän vuonna 2019 noin 38 000 euroa (2,9%) vuotta 2018 enemmän eli 1,34 miljoonaa euroa.

Kiinteistövero on kiinteistöveroprosentin mukainen osuus kiinteistön arvosta. Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Taulukossa on eduskunnan (HE 26/2015) on korottama ja tällä hetkellä voimassa oleva kiinteistöveroprosenttiasaiteikko.

Karkkilan kaupungin kiinteistöveroprosentteja muutettiin vuonna 2016 vakituisten asumisen ja muiden asuinrakennuksen osalta. Vuonna 2018 kiinteistöveroprosentteihin ei tullut muutoksia. Karkkilan kaupungin kiinteistöveroprosentit 2018 ja 2019 on esitetty alla olevassa taulukossa. Kiinteistöverotulojen arvioidaan olevan vuonna 2018 yhteensä 2,22 miljoonaa euroa. Alla olevassa taulukossa esitetään Karkkilan kiinteistöveroprosentit vuosina 2018 ja 2019.

Karkkilan kiinteistöveroprosentit 2018-2019

KIINTEISTÖVEROPROSENTIT			
	2018	2019	Vaihteluvälit
Yleinen	1,10 %	1,10 %	0,93 - 2,00 %
Vakituinen asunto	0,65 %	0,65 %	0,41 - 1,00 %
Muu asuinrakennus	1,25 %	1,25 %	0,93 - 2,00 %
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %	0,00 %	0,00 - 1,55 %
Rakentamaton rakennuspaikka	3,00 %	3,00 %	2,00 - 6,00 %

Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmää uudistettiin vuonna 2015 osana kuntarakenneuudistusta. Kustannusten laskennallinen määrä perustuu nykyisessä järjestelmässä kunnan ikärakenteen ja sairastavuuden lisäksi kunnan muihin ominaispiirteisiin, kuten muun muassa työttömyysasteeseen, vieraskielisyyteen ja asukastiheyteen. Laskennallisia kustannuksia verrataan järjestelmässä kunnan omarahoitusosuuteen, kunnalle maksettaviin valtionosuuden lisäosiin sekä verotulojen tasaukseen, joka tehdään valtionosuuksien yhteydessä.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Kuluvana vuonna 2018 ollaan käynnistämässä valtionosuusjärjestelmän uudistusta.

Kuntaliitto on julkaissut viimeisimmän valtionosuuslaskelman 14.9.2018. Seuraava laskelmapäivitys julkaistaan marraskuussa 2018. Lopulliset valtionosuustiedot saadaan joulukuussa 2018. Valtiovarainministeriön talousarvioesityksen mukaan kuntien peruspalveluiden valtionosuusprosentti nousee 0,03 prosenttiyksiköä ja on vuonna 2019 25,37.

Ennakkolaskelman mukaan kunnille myönnetään valtionosuutta yhteensä 8 372 miljoonaa euroa vuonna 2019 (8 458 milj. euroa vuonna 2018). Kuntien valtionosuudet vähenevät 85 milj. euroa vuodesta 2018 vuoteen 2019. Valtionosuuden muutokseen vaikuttavat mm. vuodelle 2019 tehtävä kuntien ja valtion välinen kustannustenjaon tarkistus (-231 milj. euroa) ja valtionosuuden kautta kunnille maksettavat veromenetyksen kompensatiot (+224 milj. euroa). Kilpailukykyopimuksen takia kuntien valtionosuutta vähennetään vuonna 2019 yhteensä 497 milj. euroa. Lisäksi hallitusohjelman mukaisten indeksijäädysten takia kunnilta jää peruspalvelujen valtionosuutta saamatta 91 milj. euroa vuonna 2019.

Vuonna 2019 Karkkilan valtionosuuden määrä laskee (Kuntaliitto 14.9.2018, ennakkoarvio) noin 0,03 prosenttia tilinpäätösennusteeseen 2018 verrattuna. Vuoden 2019 Karkkilan valtionosuuden määräksi on arvioitu 17 697 470 euroa. Kaupungin valtionosuus on arvioitu asukasmäärällä 8 900 (Tilastokeskus 31.12.2017). Karkkilan valtionosuuden kehitys on esitetty seuraavassa taulukossa.

Valtionosuudet (1 000 €)	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Peruspalvelujen valtionosuus	18 135	18 341	18 336	18 336	18 336
Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus	-718	-755	-638	-638	-638
Yhteensä	17 417	17 586	17 697	17 697	17 697

Valtionosuudet Karkkilan kaupungissa vuosina 2017-2021. Lähde: Kuntaliitto, Valtiovarainministeriön Kuntatalousohjelma vuodelle 2019.

Toimintatuotot

Vuoden 2019 ulkoiset toimintatuotot laskevat vuoden 2018 talousarvioon nähden 1,95 prosenttia eli noin 123 000 euroa ja nousevat ennusteeseen nähden 1,65 prosenttia eli noin 101 000 euroa. Toimintatuottojen lasku vuonna 2019 talousarvioon 2018 verrattuna muodostuu maksutuottojen alenemisesta varhaiskasvatismaksujen osalta 70 000 euroa ja muiden toimintatuottojen alenemisesta 140 000 euroa. Toisaalta muiden tuottojen osalta muut tuotot nousevat talousarvioon 2018 nähden noin 100 000 euroa kotikuntakorvausmaksutuottojen nousun vuoksi. Vuoteen 2017 verrattaessa toimintatuotot ovat laskemassa noin 264 000 euroa vuonna 2019.

8.2. Menoperusteet

Toimintakulut

Toimintakulut nousevat vuonna 2019 vuoden 2018 talousarvioon nähden 0,58 prosenttia eli 307 917 euroa. Tilinpäätösennusteeseen 2018 nähden toimintakulut laskevat 0,27 prosenttia eli 145 025 euroa. Toimintakulujen kasvu vuonna 2019 vuoteen 2018 nähden johtuu suurimmaksi osaksi henkilöstökulujen kasvusta. Henkilöstökulut ovat nousemassa 629 485 euroa talousarvioon 2018 nähden. Kaupungin avustusmenot ovat laskemassa talousarvioon nähden 18 prosenttia.

Toimintakulujen kokonaismäärä vuonna 2019 on yhteensä -53 147 327 euroa. Tilinpäätökseen 2017 nähden toimintakulut ovat nousseet 937 394 euroa.

Vuoden 2019 toimintakate heikkenee 0,93 prosenttia talousarvioon 2018 nähden, mutta paranee 0,52 prosenttia verrattuna vuoden 2018 tilinpäätösennusteeseen. Vuoden 2019 toimintakate on -46 943 143 euroa.

Kaupunginhallituksen vuoden 2019 toimintakate heikkenee 0,1 prosenttia verrattuna vuoden 2018 talousarvioon. Kasvatus- ja opetuslautakunnan toimintakate heikkenee 3,9 prosenttia, vapaa-aikalautakunnan toimintakate heikkenee 5,1 prosenttia, teknisen lautakunnan toimintakate heikkenee 5,2 prosenttia ja ympäristölautakunnan toimintakate vahvistuu 11,1 prosenttia.

Henkilöstökulut

Henkilöstökulut nousevat vuonna 2019 vuoden 2018 talousarvioon verrattuna 629 485 euroa eli 4,65 prosenttia. Vuoden 2018 tilinpäätösennusteeseen verrattuna henkilöstökulut nousevat 410 375 euroa eli 2,99

prosenttia. Tilinpäätökseen 2017 nähden henkilöstökulut nousevat 740 251 euroa. Palkat ja palkkiot ovat nousemassa vuoden 2018 tilinpäätösennusteeseen nähden 372 478 euroa eli 2,99 prosenttia ja henkilöstösivukulut ovat nousemassa 37 897 euroa eli 1,14 prosenttia. Muutos johtuu vuoden 2019 palkankorotuksista sekä henkilöstölisäysehdoista. Samaan aikaan henkilöstömenoa pienentää muissa henkilöstösivukuluissa pienentyneet työttömyysvakuutusmaksut. Talousarvio sisältää vuoden 2018 maksetut ja tulevan vuoden palkankorotukset ja kiky-sopimuksen mukaisen lomarahaleikkauksen.

Talousarvion 2019 henkilöstökuluissa on huomioitu vuoden 2018 aikana hyväksytyt henkilölisäykset

- Maahanmuuttokoordinaattorin tehtävän jatkaminen
- 1 laaja-alainen erityisopettaja
- 1 pienluokan opettaja
- 2 avustajaa, joista toisen palkan maksaa toinen kunta

Talousarvio sisältää seuraavat henkilöstölisäykset vuodelle 2019

- 1 valmistavan luokanopettaja (rahoitus valtiolta jälkikäteen)
- HOPE-luokanopettaja
- 1 avustaja
- 1 starttipajan ohjaaja (hankerahoituksella)
- työväenopiston rehtorin työajan muuttaminen 60 prosentista 100 prosenttiin

Palvelujen ostot, aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä avustukset

Palvelujen ostot pysyvät vuonna 2019 samalla tasolla kuin vuoden 2018 talousarviossa ja laskevat 0,95 prosenttia tilinpäätösennusteeseen nähden. Suurin vaikuttava menoerä on Karviaisen ostopalvelumenot, jotka on arvioitu vuoden 2018 talousarvion mukaisen suuruisina. Tilinpäätösennuste 2018 sisältää Karviaisen lisämäärärahaesityksen 400 000 euroa. Karviaisen vuoden 2019 talousarvio ei ole ollut valmiina Karkkilan kaupungin talousarvioesityksen laadintavaiheessa.

Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden menot nousevat 0,23 prosenttia eli noin 4 600 euroa vuoden 2018 tilinpäätösennusteeseen verrattuna. Vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattaessa aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden menot ovat kasvamassa noin 108 000 euroa vuonna 2019.

Avustukset laskevat vuoden 2018 talousarvioon nähden 18,12 prosentilla eli noin 252 000 eurolla. Avustusten lasku johtuu vapaa-aikalautakunnan avustusmaksujen vuokraosuuden siirtymisestä suoraan maksettaviksi vuokraeriksi ja joukkoliikennelain aikaansaamista muutoksista.

Muut toimintakulut pysyvät lähestulkoon talousarvion 2018 tasolla.

8.3. Investoinnit

Vuoden 2018 nettoinvestointimenot ovat noin 2 288 380 miljoonaa euroa. Suurimmat yksittäiset investointihankkeet ovat Nyhkälänharjun kentän kunnostus, katujen perusparannukset, palvelukeskuksen ja yhteiskoulun sisäilmakorjaukset. Vesihuoltolaitoksen suurimmat investoinnit ovat vesi- ja viemäriverkoston peruskorjaukset ja uudisrakentaminen.

Poistot

Poistojen arvioidaan kasvavan vuonna 2019 noin 1,3 prosenttia talousarvioon ja tilinpäätösennusteeseen 2018 nähden. Vuoden 2018 kaikkia investointimäärärahaesityksiä ei ole vielä tilinpäätösennusteessa huo-

mioitu. Poistot ovat kasvaneet huomattavasti vuosina 2015 – 2017 johtuen suurista investoinneista. Poistojen määrä perustuu vuoden 2016 alussa tarkennettuun poistosuunnitelmaan. Poistojen kokonaismääräksi on arvioitu vuodelle 2019 yhteensä 3 025 400 euroa, joka on noin 264 000 euroa enemmän kuin vuoden 2017 tilinpäätöksessä.

8.4. Toimintakatteiden muutokset lautakunnissa

Toimielinten toimintakatteiden muutokset verrattaessa vuoden 2019 toimintakatteita vuoden 2018 talousarvioon on esitetty alla olevassa taulukossa.

Toimintakatteiden vertailu, ulkoiset			
Lautakunnat	TA2018	TA2019	Erotus
Keskusvaalilautakunta	-5 000	-3 650	1 350
Tarkastuslautakunta	-20 800	-20 800	0
Kaupunginhallitus	-33 600 565	-33 619 337	-18 772
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-9 560 747	-9 956 783	-396 036
Vapaa-aikalautakunta	-1 277 043	-1 265 659	11 384
Tekninen lautakunta	-1 632 537	-1 708 509	-75 972
Ympäristölautakunta	-415 111	-368 405	46 706
YHTEENSÄ	-46 511 803	-46 943 143	-431 340
Toimintakatteiden vertailu, ulkoiset ja sisäiset yhteensä			
Lautakunnat	TA2018	TA2019	Erotus
Keskusvaalilautakunta	-5 000	-5 300	-300
Tarkastuslautakunta	-21 050	-21 050	0
Kaupunginhallitus	-33 683 040	-33 714 205	-31 165
Kasvatus- ja opetuslautakunta	-14 119 986	-14 666 096	-546 110
Vapaa-aikalautakunta	-2 012 247	-2 114 468	-102 221
Tekninen lautakunta	3 780 793	3 979 226	198 433
Ympäristölautakunta	-451 273	-401 250	50 023
YHTEENSÄ	-46 511 803	-46 943 143	-431 340

9 KÄYTTÖTALOUSOSA

9.1. Keskusvaalilautakunta

Karkkilan kaupungin keskusvaalilautakunnan tehtävänä on toteuttaa sille vaalilain mukaan kuuluvat tehtävät. Keskusvaalilautakunnan toimintaan saadaan rahoitus valtiolta. Vuoden 2019 aikana järjestetään eduskunta- ja europarlamenttivaalit sekä lisäksi maakuntavaalit.

Keskusvaalilautakunta					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	0	38 000	99 050	0	0
Toimintakulut	-25 166	-43 000	-102 700	0	-25 200
Sisäiset kulut	-1 869	0	-1 650	0	-1 900
Toimintakate	-27 035	-5 000	-5 300	0	-27 100
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset					
Muut laskennalliset kustannukset					
Tehtävän kokonaiskustannukset	-27 035	-5 000	-5 300	0	-27 100

9.2. Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan kokonaisuudessa esitetään tarkastuslautakunnan sekä tilintarkastuksen määrärahaesitykset. Näiden tehtävät on määritelty kuntalaissa sekä kaupungin hallintosäännössä.

Tarkastuslautakunta					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-22 093	-20 800	-20 800	-21 153	-21 450
Sisäiset kulut	-23	-250	-250	-254	-258
Toimintakate	-22 116	-21 050	-21 050	-21 407	-21 707
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset					
Muut laskennalliset kustannukset					
Tehtävän kokonaiskustannukset	-22 116	-21 050	-21 050	-21 407	-21 707

9.3. Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus -kokonaisuuteen kuuluu kaupungin kaikkea toimintaa ohjaavat ja tukevat keskushallinnolliset palvelut eli johtaminen, talous-, hallinto- ja henkilöstöpalvelut sekä kaupungin viestintä ja kaupunkimarkkinointi. Lisäksi kokonaisuuteen kuuluu sosiaali- ja terveystalouden omistajaohjaus. Palvelutoiminnasta kaupunginhallitus -kokonaisuuteen kuuluu elinkeinopalvelut, työllisyydenhoidon palvelut, maahanmuuttajapalvelut ja kotouttaminen, maaseutupalvelut sekä joukkoliikenne.

Kaupunginhallitus					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	486 262	389 109	333 490	343 984	349 144
Sisäiset tuotot	100 101	102 207	82 258	83 492	84 744
Toimintakulut	-33 247 736	-33 989 674	-33 952 827	-34 528 842	-35 013 810
Sisäiset kulut	-180 849	-184 682	-177 126	-179 827	-182 448
Toimintakate	-32 842 222	-33 683 040	-33 714 205	-34 281 193	-34 762 370
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset	-6 520	-20 600	-10 500		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	1 364 207	1 353 850	1 412 209		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-31 484 535	-32 349 790	-32 312 496	-34 281 193	-34 762 370

Kaupunginhallitus -kokonaisuus jakaantuu taloussuunnitelmassa rakenteellisesti kahteen osioon; päätöksenteko ja johtaminen, joka sisältää myös perusturvakuntayhtymä Karviaisen, sekä hallinnon toimiala. Seuraavissa kappaleissa on esitetty kaupunginhallitus -kokonaisuuteen sisältyvät osiot erikseen.

Päätöksenteko ja johtaminen

Päätöksenteko ja johtaminen -osion talousarvioesitys sisältää kaupunginjohtajan sekä päätöksentekoa ja johtamista tukevan toiminnan. Kokonaisuuden keskeinen tehtävä on toimia konserniohjaus- ja kehittämis-tehtävissä sekä tukea kaupungin edunvalvontaa ja kuntademokratian toteutumista. Lisäksi osio sisältää perusturvakuntayhtymä Karviaisen talousarvioesityksen, mikä on mukana alla olevassa osion kokonaistalousarvioesityksessä, ja sen jälkeen vielä omina taulukoinaan eriteltynä.

Päätöksenteko ja johtaminen					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	11 791	0	0	0	0
Toimintakulut	-30 472 952	-31 206 854	-31 180 661	-31 709 646	-32 155 017
Sisäiset kulut	-38 063	-32 652	-36 658	-37 217	-37 759
Toimintakate	-30 499 224	-31 239 506	-31 217 319	-31 746 863	-32 192 777
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset	-6 520	-6 500	-6 500		
Muut laskennalliset tuotot/kulut					
Tehtävän kokonaiskustannukset	-30 505 743	-31 246 006	-31 223 819	-31 746 863	-32 192 777

Perusturvakuntayhtymä Karviainen

Perusturvakuntayhtymä Karviainen vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottamisesta Karkkilan kaupungille ja Vihdin kunnalle. Perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelut Karviainen toteuttaa itse, erikoissairaanhoidon Karviainen hankkii Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriltä (HUS).

Perusterveydenhuolto ja sosiaalipalvelut					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	6 711		0	0	0
Toimintakulut	-18 470 417	-18 632 466	-18 609 275	-18 924 984	-19 190 791
Toimintakate	-18 463 706	-18 632 466	-18 609 275	-18 924 984	-19 190 791
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset					
Muut laskennalliset tuotot/kulut					
Tehtävän kokonaiskustannukset	-18 463 706	-18 632 466	-18 609 275	-18 924 984	-19 190 791

Erikoissairaanhoido					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-11 229 475	-11 804 343	-11 818 939	-12 019 449	-12 188 266
Toimintakate	-11 229 475	-11 804 343	-11 818 939	-12 019 449	-12 188 266
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset					
Muut laskennalliset tuotot/kulut					
Tehtävän kokonaiskustannukset	-11 229 475	-11 804 343	-11 818 939	-12 019 449	-12 188 266

Karviaisen talousarviossa vuoden 2019 ostopalvelumenot on arvioitu vuoden 2018 talousarvion mukaisina. Yllä esitetyt muutokset johtuvat eläkemenoperusteisten maksujen muutoksista. Karviaisen vuoden 2019 talousarvio ei ole ollut valmiina Karkkilan kaupungin talousarvioesityksen laadintavaiheessa.

Hallinnon toimiala

Kaupunginhallitus -kokonaisuuteen sisältyy päätöksenteko ja johtaminen -osion lisäksi kaupungin kolmesta toimialasta hallinnon toimiala. Hallinnon toimiala tuottaa keskitetysti kaupunkiorganisaation talous-, henkilö- ja hallintopalvelut sekä antaa niihin liittyviä asiantuntijapalveluita kaupungin muille toimialoille. Hallinnon toimialaan kuuluu myös kaupungin viestintä sekä kaupunkimarkkinointi. Ulkoisista palvelutehtävistä työllisyydenhoidon palvelut, maahanmuuttaja- ja kotouttamispalvelut, elinkeinopalvelut, maaseutupalvelut ja joukkoliikenne ovat osa hallinnon toimialaa. Maaseutupalvelut hankitaan sopimuksella Inkoon kunnalta.

Hallinnon toimiala					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	474 471	389 109	333 490	343 984	349 144
Sisäiset tuotot	100 101	102 207	82 258	83 492	84 744
Toimintakulut	-2 774 785	-2 782 820	-2 772 166	-2 819 196	-2 858 793
Sisäiset kulut	-142 786	-152 030	-140 468	-142 610	-144 688
Toimintakate	-2 342 998	-2 443 534	-2 496 886	-2 534 330	-2 569 593
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset		-14 100	-4 000		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	1 364 207	1 353 850	1 412 209		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-978 791	-1 103 784	-1 088 677	-2 534 330	-2 569 593

Talouden ja toimintaympäristön muutokset

Talous

Kaupunginhallitus -kokonaisuuden talousarviossa ei ole suuria muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Olennaisin muutos aiheutuu joukkoliikenteen lakisääteisestä uudistuksesta, joka näkyy talousarvion avustustulojen heikentymisenä ja menojen lisääntymisenä. Joukkoliikenteen tulevaisuuden eri toteutusvaihtoehtoja selvitetään loppuvuonna 2018.

Henkilöstömuutokset

Henkilöstömuutokset

- Vähennys: Pakolaisohjaaja, 50 % työpanos
- Sisäinen siirto: Asianhallintasihteeri on siirretty tekniseltä toimialalta hallinnon toimialalle.

Toimintaympäristö

Kaupungin tulevaisuuden toimintaan vaikuttaa merkittävästi valmistelussa oleva sote- ja maakuntauudistus. Kaupungin tulee varautua tuleviin muutoksiin suunnitelmallisesti ja proaktiivisesti. Karkkilan tulevan menestymisen ja elinvoiman kannalta keskeisten tavoitteiden osalta panostetaan tulevana vuonna muun muassa suunnitelmalliseen edunvalvontaan. Näissä onnistuminen edellyttää vahvaa sidosryhmäyhteistyötä.

Kaupunginhallitus -kokonaisuudessa toteutetaan huomattavia sisäisiä kehitystoimenpiteitä vuonna 2019. Kaupungin strategisen johtamisjärjestelmän ja organisaation selkeyttäminen sekä hallintosääntöuudistus vaikuttavat kokonaisuuteen rakenteellisina, toiminnallisina ja taloudellisina muutoksina tuleville vuosille. Tavoitteena on vahvistaa kaupunkiorganisaation tehokasta, tarkoituksenmukaista ja asiakaslähtöistä toimintaa. Myös kaupungin tietojärjestelmäratkaisuja uudistetaan taloussuunnitelmakaudella.

Karkkilan kasvuohjelma valmistellaan kevään 2019 aikana. Sen tavoitteena on vahvistaa kaupungin kestävä kasvua, elinvoimaa, kuntalaisten hyvinvointia sekä kaupungin taloudellista tasapainoa ja henkilöstötyytyväisyyttä. Kasvuohjelmaan kootaan kaupungin keskeiset kasvua edistävät toimenpiteet. Talouden tasapainon edistämiseksi tehdään suunnitelmallista talousohjelmaa, jonka tavoitteena on, että Karkkilan kaupungin talous on tasapainossa vuonna 2021.

Palveluiden kehittämisen keskeisiä kohteita kaupunginhallitus -kokonaisuudessa vuonna 2019 ovat muun muassa joukkoliikenteen uudet ratkaisut, työllisyydenhoidon palveluiden rakenteellinen ja toiminnallinen kehittäminen sekä elinkeino-ohjelman toteuttaminen.

Koko kaupungin palveluiden uudistamisessa toteutetaan suunnitelmallisia toimenpiteitä prosessien ja palveluiden kehittämiseksi. Keskeistä on hyödyntää digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia asiakaslähtöisten palveluiden kehittämisessä. Viestinnässä keskeistä vuonna 2019 on Karkkilan positiivisen mielikuvan vahvistamisen toimenpiteet sekä Karkkila-brändin kirkastaminen.

Henkilöstön hyvinvointia ja työssä viihtymistä edistetään ottamalla käyttöön uusia malleja työssä jaksamisen tukemiseen, kehittämällä osallistavia käytäntöjä ja sisäistä viestintää. Lisäksi panostetaan suunnitelmallisuuden henkilökunnan osaamisen kehittämisessä.

Investointitarpeet

Kaupunginhallitus -kokonaisuuden investointitarpeet vuodelle 2019 ovat hyvin maltilliset. Taloussuunnitelma-kauden aikana tullaan uudistamaan tietojärjestelmistä talous- ja palkkahallinnon ohjelma, mikä vaatii tulevina vuosina merkittävän investoinnin (arvio 300 t€).

Vuodelle 2019 varattavat investointimäärärahat

- kaupungin www-sivujen uudistaminen, 20 000 €
- työhyvinvoinnin edistäminen, säädettävät työpöydät kaupungin työntekijöille, 10 000 €

Tavoitteet ja toimenpiteet vuodelle 2019

Kaupunginhallitus -kokonaisuuden valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi vuonna 2019 toteutettavat toimenpiteet esitetään alla. Toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan kaupunginhallitukselle ja valtuustolle osavuosisikatsausten yhteydessä.

Valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden jälkeen alla on esitetty myös uudet organisaation toimintakyky -tavoitekortit. Niihin on koottu keskeisiä kaupunkiorganisaation toimintaa vahvistavia toimenpiteitä talouden, johtamisen, prosessien sekä henkilöstön näkökulmasta.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Päämäärä	Elinvoima
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkilan mielikuva on myönteinen (KS, KH) Karkkilan viestintä on vuorovaikutteista ja modernia (KS, KH)
Taloussarviovuoden 2019 toimenpiteet	-Karkkila-brändin kirkastaminen ja tavoitteellinen viestintä -Viestintäsuunnitelman ja -ohjeistuksen päivitys -Osallistavan viestinnän edistäminen.
Arviointikriteeri/mittari	-Brändityön suunnitelman laatiminen ja sen toimenpiteiden toteuttaminen -Viestintäsuunnitelman ja -ohjeistuksen päivittäminen -Osallistavan viestinnän toimenpiteiden toteuttaminen.
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja

Päämäärä	Elinvoima
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkila kasvaa kestävästi (KS, KH) / Karkkilan kasvuohjelman 2019-2021 käynnistäminen (KJ)
Taloussarviovuoden 2019 toimenpiteet	Kasvuohjelma suunnitellaan kevään 2019 aikana ja sen toimenpiteet käynnistetään alkusyksystä 2019.
Arviointikriteeri/mittari	Ohjelman valmiusaste ja toteutetut toimenpiteet sekä niiden vaikuttavuus
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja

Päämäärä	Elinvoima
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Työpaikkojen määrä kasvaa (KS, KH)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	-Yritysten syntyä, kasvua ja uudistumista edistetään elinkeino-ohjelman mukaisesti. -Kärkitoimialojen edistäminen, nousevien toimialojen vahvistaminen elinkeino-ohjelman mukaisesti. -Matkailun kehittämissuunnitelman laatiminen ja sen mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen yhteistyössä alan yrittäjien ja keskeisten sidosryhmien kanssa.
Arviointikriteeri/mittari	-Toteutetut toimenpiteet ja niiden vaikuttavuus -Työpaikkamäärän kehittyminen -Matkailun kehittämissuunnitelman valmistuminen ja toimenpiteiden toteuttaminen
Vastuhenkilö	Kaupunginjohtaja

Päämäärä	Elinvoima
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Elinvoima lisääntyy hankinnoilla (KS, KH)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Kaupungin hankintapolitiikan ja -prosessien kehittäminen.
Arviointikriteeri/mittari	Valmiusaste ja toteutetut toimenpiteet
Vastuhenkilö	Talusojohtaja

Päämäärä	Elinvoima
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkila on kiinnostava ja helppo paikka sijoittua ja investoida (KS, KH)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Aktiiviset toimenpiteet investointien houkuttelemiseksi.
Arviointikriteeri/mittari	-Toteutetut toimenpiteet ja niiden vaikuttavuus -Sijoittumisten ja investointien kehitys
Vastuhenkilö	Kaupunginjohtaja

Päämäärä	Elinvoima
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Tiloja käytetään monipuolisesti (KS, KH)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Laaditaan palveluverkkoselvitys ja verkon kehittämissuunnitelma, toteutetaan sen mukaisia toimenpiteitä (KH).
Arviointikriteeri/mittari	Palveluverkkosuunnitelman valmistuminen
Vastuhenkilö	Kaupunginjohtaja

Päämäärä	Elinvoima
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkila on digitaalisten palvelujen käytössä Länsi-Uudenmaan aktiivisin kunta (KS, KH) Karkkila on ketterä ja kehittyvä kaupunki (KS, KH)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Digitaalisten palveluiden ja palveluprosessien suunnitelmallinen kehittäminen (lähtökartoitus, kehityssuunnitelma ja toimenpiteet).
Arviointikriteeri/mittari	Toteutetut toimenpiteet
Vastuhenkilö	Talusojohtaja

Päämäärä	Hyvinvointi
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkilalaisilla asukkailla on edellytykset hyvään elämään (KS, KH)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Kehitetään ennaltaehkäisevien palveluiden toimintamalleja (KH).
Arviointikriteeri/mittari	-Palvelujen kehittämistyön toimenpiteet ja tulokset -Työmarkkinatuen kuntaosuuden pieneneminen.
Vastuuhenkilö	Talousjohtaja

Päämäärä	Asuminen
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Kuntalaisen arki on sujuvaa (KS, KH) / Karkkilan saavutettavuus on parantunut
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	-Karkkilan tieyhteyksien parantaminen, VT2 -Joukkoliikenteen kehittäminen (kokonaissuunnitelma) -Liikenneyhteyksien kehittämisen edunvalvonta -Tietoliikenneyhteyksien parantaminen (etätömahdollisuuksien lisääminen)
Arviointikriteeri/mittari	Toteutetut toimenpiteet ja niiden vaikuttavuus.
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat

Päämäärä	Asuminen
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkila kehittyy asuin-, asiointi-, etätöpaikka- ja etäopiskelukeskukseksi (KS, KH)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Kehitetään etäopiskelutarjontaa yhteistyössä koulutuksenjärjestäjien kanssa.
Arviointikriteeri/mittari	Tehdyt toimenpiteet ja niiden vaikuttavuus
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja, sivistysjohtaja

Päämäärä	Asuminen ja osallisuus
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkilassa on monipuoliset palvelut (KS, KH) Karkkila sitoutuu ja sitouttaa palveluiden kehittämiseen (KS, KH)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	-Palveluita kehitetään asukas- ja asiakaslähtöisesti, erityisenä kehityskohteenä digitaalisten palveluiden kehittäminen. -Kaupunki edistää asukkaille tarjottavien palveluiden kehittämistä yhteistyössä muiden palveluntuottajien kanssa.
Arviointikriteeri/mittari	Palveluprosessien ja palveluiden kehittämisen toimenpiteet ja niiden vaikuttavuus (asiakastytyväisyys)
Vastuuhenkilö	Talousjohtaja, toimialajohtajat

Päämäärä	Osallisuus
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Kaikki toimialueet ovat aktiivisia verkostotyössä (KS, KH)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Toimitaan aktiivisesti yhteistyössä eri sidosryhmien ja kumppaneiden kanssa.
Arviointikriteeri/mittari	Toteutetut toimenpiteet
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat

Päämäärä	Osallisuus
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkila ottaa käyttöön kokeilukulttuurin (KS, KH)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Kannustetaan henkilöstöä kokeiluihin ja toimintatapojen jatkuvaan kehittämiseen (palkitseminen).
Arviointikriteeri/mittari	Kertapalkkioiden määrä
Vastuuhenkilö	Talousjohtaja

Päämäärä	Osallisuus
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkilan kaupunki toimii kuntalaista varten ja heidän kanssaan yhteistyössä (KS, KH)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Kehitetään avoimen ja osallistavan yhteistyö- ja vuorovaikutuskulttuurin kehittämistä osallistamalla yhteisöjä ja kuntalaisia mukaan kaupungin kehittämiseen.
Arviointikriteeri/mittari	Toteutetut toimenpiteet
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat

Organisaation toimintakykyä vahvistavat tavoitteet

Päämäärä	Organisaation toimintakyky / talous
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkilan talous on tasapainossa vuonna 2021 (KH) / Kasvuohjelma
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Talouden tasapainottamissuunnitelman laatiminen ja sen mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen talouden tasapainon tavoitteellinen edistäminen tulojen lisäämisellä ja menojen kasvun hillitsemisellä taksojen ja palvelumaksujen tarkastelu vuoden 2019 aikana, kustannus-rakennetarkastelu
Arviointikriteeri/mittari	Talouden tasapainottamissuunnitelman valmistuminen ja sen toimenpiteiden toteuttaminen ja vaikuttavuus Kriisikuntakriteeristö ei täyty
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja, talousjohtaja

Päämäärä	Organisaation toimintakyky / johtaminen ja prosessit
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Organisaation kehittäminen ja resurssien tehokas kohdentaminen (KH)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Kaupungin strategisen johtamisjärjestelmän kehittäminen Kaupunginhallintosäännön uudistaminen Kaupungin palveluprosessien kehittäminen Kaupungin sisäisten toimintaprosessien kehittäminen
Arviointikriteeri/mittari	Laaditut suunnitelmat ja niiden pohjalta toteutetut toimenpiteet
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja, talousjohtaja

Päämäärä	Organisaation toimintakyky / prosessit
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Organisaation sisäiset ohjeet ja toimintakäytännöt ovat ajan tasalla (KH)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Henkilöstöstrategian päivittäminen Hankintapolitiikan päivittäminen Riskienhallintapolitiikan päivittäminen Kriisiviestintäohjeiden päivittäminen
Arviointikriteeri/mittari	Suunnitelmien päivitystoimenpiteet
Vastuuhenkilö	Talusojohtaja

Päämäärä	Organisaation toimintakyky / johtaminen ja prosessit
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Kehitetään kaupungin tiedolla johtamisen käytäntöjä (KH)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Kehitetään tiedolla johtamisen projektilla uusia käytäntöjä sekä palveluprosesseja Digitaalisen hyvinvointikertomuksen päivittäminen ja sen tuottaman tiedon hyödyntäminen
Arviointikriteeri/mittari	Valmistuneet suunnitelmat ja toteutetut toimenpiteet
Vastuuhenkilö	Talusojohtaja

Päämäärä	Organisaation toimintakyky / henkilöstö
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Kehitetään kaupungin työntekijöiden hyvinvointia ja työssä viihtymistä (KH)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Otetaan käyttöön uusia ennaltaehkäiseviä toimintamalleja työssä jaksamisessa Kehitetään osallistavia käytäntöjä Kehitetään organisaation sisäistä viestintää
Arviointikriteeri/mittari	Sairaspoissaolojen pitäminen alhaisella tasolla Työhyvinvoinnin paraneminen ja seurannan kehittäminen Työhyvinvointiohjelman päivittäminen
Vastuuhenkilö	Talusojohtaja

Päämäärä	Organisaation toimintakyky / henkilöstö
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkilan kaupungin edunvalvontatyö on systemaattista ja tavoitteellista (KH)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Määritellään Karkkilan keskeiset edunvalvonnan tavoitteet ja toteutetaan systemaattista vaikuttamistoimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi
Arviointikriteeri/mittari	Edunvalvonnan kärkien määrittäminen, vaikuttamissuunnitelman valmistuminen Toteutetut toimenpiteet ja niiden vaikuttavuus
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat

Päämäärä	Organisaation toimintakyky / johtaminen ja prosessit
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Organisaation kehittäminen ja resurssien tehokas kohdentaminen (KH)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	kaupungin strategisen johtamisjärjestelmän kehittäminen Kaupunginhallintosäännön uudistaminen kaupungin palveluprosessien kehittäminen kaupungin sisäisten toimintaprosessien kehittäminen
Arviointikriteeri/mittari	Laaditut suunnitelmat ja niiden pohjalta toteutetut toimenpiteet
Vastuuhenkilö	Kaupunginjohtaja, talusojohtaja

9.4. Kasvatus- ja opetuslautakunta

Kasvatus- ja opetuslautakunnan tehtävänä on huolehtia koulutuksen ja varhaiskasvatuksen järjestämisestä.

Kasvatus- ja opetuslautakunta					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	714 555	506 300	626 200	645 905	655 593
Sisäiset toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-10 159 583	-10 067 047	-10 582 983	-10 762 525	-10 913 688
Sisäiset kulut	-4 379 771	-4 559 239	-4 709 313	-4 781 131	-4 850 808
Toimintakate	-13 824 799	-14 119 986	-14 666 096	-14 897 751	-15 108 902
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset	-292 296	-283 300	-267 900		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-697 786	-691 293	-841 099		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-14 814 880	-15 094 579	-15 775 095	-14 897 751	-15 108 902

Talous

Talousarvioesitykseen varattuja määrärahoja käytetään peruspalvelujen tuottamiseen ja järjestämiseen. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alentamista koskevat lakimuutokset vaikuttavat edelleen lautakunnan toimintakatteeseen. Lukuvuonna 2017-2018 on saatu Opetus- ja kulttuuriministeriöltä sekä Opetushallituksesta arvioitua enemmän hankeavustuksia perusopetukseen, joten voidaan arvioida, että niitä saataisiin tulevana vuotena määrällisesti ainakin saman verran. Koulutuksellisen tasa-arvohankkeeseen saadun rurssin myötä voidaan palkata kaksi erityisopettajaa kaupunkiin. Nyhkälän koulun hoidollis-pedagogisen luokan (HOPE) oppilaita on siirtymässä yläkouluun, joten yhteiskouluunkin on perustettu kaupungin toinen HOPE-luokka.

Toimintaympäristö

Kasvatus- ja opetuslautakunnan alainen toimintaympäristö on muutosten keskellä. Varhaiskasvatuksen palvelualueen organisaatiouudistus on koettu onnistuneeksi ratkaisuksi. Sen kautta on uudistettu sisällöllisyyttä uusien varhaiskasvatussuunnitelmien myötä. Viimeiset kolme syntynyttä ikäluokkaa ovat olleet selvästi edeltäjiään pienemmät, mikä antaa haasteen palveluverkon kriittiselle tarkastelulle lähivuosina.

Kouluissa käyttöön otettu uusi opetussuunnitelma haastaa niin opettajat kuin vanhemmatkin uuden toimintakulttuurin äärelle. Oppimateriaalien uusiminen vuorokouluittain on välttämätöntä monen vuoden kierrätyksen jälkeen. Se luo omat taloudelliset kertaluonteiset haasteensa. Tieto- ja viestintätekniikan investoinneilla on edistetty esi- ja peruskoulujen ja lukion digitalisoitumista. Laitteita hankitaan jatkossakin suunnitelmallisesti ja tasapuolisesti esi-, perus- ja lukio-opetukseen. Lukion oppilasmäärä on edelleen kasvussa, mikä lisää valtionosuuksia ja opiskelijoita tuetaan edelleen laitehankinnoissa. Hankerahalla on saatu kaupunkiin 5 tutor-opettajaa, jotka kouluttavat henkilöstöä käyttämään työtehtävissään monipuolisesti tieto- ja viestintätekniikkaa.

Oppilashuoltotyössä on lähdetty mukaan Sitran hallinnoimaan SIB-hankkeeseen. Mallintamisvaihe on koettu onnistuneeksi. Koulukuraattorit ovat jakaneet vastuualueensa (esiopetus, perusopetus ja lukio-opetus) keskenään vahvuksiensa mukaan.

Karkkilassa on toteutettu mittavia kouluinvestointeja. Nyhkälän koulun piha-alue liikuntamahdollisuuksiin on vielä keskeneräinen. Yhteiskoulun sisäilmaongelmakorjaukset alkavat olla loppusuoralla ja ne ovat tuoneet viihtyisyyttä ja valoisuutta koulun arkeen.

Hyväksytyyn strategian tavoitteiden pohjalta on laadittu sivistystoimeen yksityiskohtaisempi sivistysohjelma, joka perehdytetään henkilöstölle ja valitut toimenpiteet toteutetaan toimialan arjessa.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Päämäärä	Elinvoima
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Tiloja käytetään monipuolisesti (KS, Kasla)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Tehostetaan tilojen yhteiskäyttöä ja täyttää varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa
Arviointikriteeri/mittari	Innovatiiviset tilaratkaisut, täyttöaste
Vastuuhenkilö	Sivistysjohtaja

Päämäärä	Elinvoima
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Varhaiskasvatus on laadukasta ja varhaiskasvatuksen osallistumisaste nousee (KS, Kasla)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Varhaiskasvatuksen henkilömitoitus on optimitasolla eikä subjektiivista oikeutta varhaiskasvatukseen rajata, vaan tarjotaan kaikille lapsille mahdollisuuden kokoaikaiseen päivähoitoon
Arviointikriteeri/mittari	Varhaiskasvatuspalvelut ovat lapsiperheiden saatavilla
Vastuuhenkilö	Sivistysjohtaja

Päämäärä	Hyvinvointi
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Kouluilla ja päiväkodeilla on terveet ja toimivat tilat (KS, Kasla)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Tilaohjelma suunnitellaan toimialojen yhteistyössä, ja se vastaa sivistystoimen sisällöllisiä tavoitteita
Arviointikriteeri/mittari	Päivitetty koulujen ja päiväkotien kunnossapito- ja peruskorjaussuunnitelma
Vastuuhenkilö	Sivistysjohtaja, tekninen johtaja

Päämäärä	Hyvinvointi
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Nuoret saavat tukea opiskeluunsa ja vapaa-aikaansa (KS, Kasla)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Riittävien opetusresurssien turvaaminen, oppimisvaikeuksien ennaltaehkäiseminen
Arviointikriteeri/mittari	Optimaalinen tuntikehys Erytisen ja tehostetun tuen oppilaiden määrät Korjaavan toiminnan menojen väheneminen
Vastuuhenkilö	Sivistysjohtaja

Päämäärä	Asuminen
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Kuntalaisten arki on sujuvaa (Kasla)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen peruspalvelut ovat kunnossa tietoliikenneyhteydet ovat kunnossa
Arviointikriteeri/mittari	asiakaspalautekysely toimivat langattomat verkot kaikissa yksiköissä
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja

Päämäärä	Osallisuus
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkilan kaupunki toimii kuntalaista varten ja heidän kanssaan yhteistyössä (KS, Kasla)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	lapset ja heidän huoltajansa otetaan mukaan yhteisten asioiden suunnitteluun (Kasla)
Arviointikriteeri/mittari	asiakastytyväisyyskysely kirjalliset selvitykset yhteisistä projekteista
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja

Päämäärä	Osallisuus
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Kaupunki edistää asukkaidensa osallistumista harrastustoimintoihin (KS, Kasla)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	ohjataan oppilaat ja opiskelijat Karkkilan Elämyspolun kautta erilaisten kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksien pariin
Arviointikriteeri/mittari	Elämyspolun osallistumisaste
Vastuhenkilö	Sivistysjohtaja

Varhaiskasvatuksen palvelualue

Varhaiskasvatuksen palvelualue					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	373 586	275 000	206 000	212 482	215 670
Toimintakulut	-3 734 648	-3 659 264	-3 593 113	-3 654 071	-3 705 393
Sisäiset kulut	-845 236	-866 778	-838 517	-851 305	-863 711
Toimintakate	-4 206 298	-4 251 042	-4 225 630	-4 292 893	-4 353 435
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset	-9 857	-5 400	-2 800		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-270 898	-268 135	-299 201		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-4 487 052	-4 524 577	-4 527 631	-4 292 893	-4 353 435

Varhaiskasvatuksen palvelualueeseen kuuluu kunnallinen ja yksityinen päiväkotij- ja perhepäivähoito sekä esiopetus.

Varhaiskasvatuspalveluiden keskeisenä tehtävänä on subjektiivisen varhaiskasvatuslain veloitteiden täyttäminen sekä perusopetuslain mukaisen esiopetuksen järjestäminen. Karkkilan kaupunki ei rajaa subjektiivista päivähoito-oikeutta lain sallimaan minimiin, vaan tarjoaa kaikille lapsille mahdollisuuden kokoaikaiseen päivähoitoon toimintavuoden 2019 aikana. Kuukausittaisen lapsimäärän seurannan osalta syksyn 2018 ke-

hitys osoittaa, että vaikka lapsia on Karkkilassa aikaisempaa vähemmän, tulee varhaiskasvatuksen palvelujen piiriin heitä kuitenkin edellisvuosia enemmän. Etenkin 1-3 vuotiaita tulee enemmän varhaiskasvatuksen piiriin. Tähän vaikuttanee eduskunnan päätökset asiakasmaksujen alentamisista sekä hoitoaikaperusteinen laskutus. Näin ollen suunnitellun mukainen yhden ryhmän henkilöstön vähentäminen syksystä 2018 on mahdotonta.

Maahanmuuttajataustaisten lasten osuus on kahden viime vuoden aikana lisääntynyt. Tällä hetkellä varhaiskasvatuksen piirissä on 31 lasta joiden huoltajat ovat ulkomaalaistaustaisia ja/tai maahanmuuttajia. Tämä sekä varhaisen puuttumisen myötä huomattu erityisen tuen tarve lisäävät painetta erityisvarhaiskasvatusopettajien määrän lisäämiseen. Nykyisin erityisvarhaiskasvatusopettajia on yksi esiopetuksessa ja yksi kiertävä muulla varhaiskasvatuksella (päiväkodit ja perhepäivähoito).

Palvelusetelillä hankitaan varhaiskasvatuspalveluita Karkkilan kaupungin yksityisten päiväkotien lisäksi myös muista vanhempien valitsemista yksityisistä päiväkodeista mitkä myös kaupunki on hyväksynyt palveluntuottajaksi. Yksityiseen perhepäivähoitoon palvelusetelin voi saada ilta- yö- ja viikonloppu hoitoon. Karkkilan kaupungissa ei makseta kotihoidontuen kuntalisää.

Karkkilassa jatketaan kehittämishanketta, jonka tarkoituksena on vahvistaa pedagogista johtajuutta, luoda toimivia rakenteita tiedonkulun ja laadukkaan toiminnan suunnitteluun sekä luoda Karkkilaan oma vanhemmuuden tukemisen malli. Organisaatiomuutos toimii hyvin ja lähiesimiestyö on vahvistunut.

Esiopetusoppilaat ovat mukana "Huu aa juu" -hankkeessa, missä kaikissa esiopetuspaikoissa lapset ovat päässeet tutustumaan eri maiden kieleen ja kulttuuriin. Hanke jatkuu myös tulevan toimintakauden.

Syksystä 2018 alkaen on erityisesti kiinnitetty huomio varhaiskasvatuspalvelun aloittamiseen, on aloitettu ns. palvelukeskustelut, jonka varhaiskasvatusyksikönjohtaja pitää lapsen huoltajien kanssa. Keskustelussa käydään läpi varhaiskasvatuksen aloittamiseen liittyviä asioita sekä lapsen, perheen että varhaiskasvatuksen järjestäjän kannalta.

Seuraavassa taulukossa on varhaiskasvatuksen palvelualueen yksiköitä koskevia tunnuslukuja. Taulukon perusteella voidaan arvioida mahdollisia tulevia vuosia koskevia ratkaisuja.

Tunnusluku/Mittari	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Lapsimäärä/ päiväkoti	298 (*)	273 (*)	293	250	250
- Haapala	27	23	32		
- Högfors	53	53	55		
- Toivike	50	44	66		
- Haukkamäki	19	17	23		
- Vanha seurakuntatalo	19	13	-		
- perhepäivähoito	25	28	29		
- esiopetus yht.	105	95	89	90	85
Käyttöaste/ täyttöaste/päiväkoti					
- Haapala		76%/100	76/100		
- Högfors		70%/100	75/100		
- Toivike		74%/100	75/100		
- Haukkamäki		76%/100	76/100		
- Esiopetus		98%/100	100/100		
Kokonaismenot/ lapsi (€)/päiväkoti					
- Haapala	9 412	12 909	10 858	11 000	11 000
- Högfors	12 329	10 740	12 175	12 000	12 000
- Toivike	15 892	18 230	13 395	14 000	14 000

Nettomenot/päivähoitolapsi (€/ v):					
- päiväkodit	7 500	7 550	7 600	7 600	7 600
- perhepäivähoito	12 698	11 099	12 859	12 000	12 000
- esiopetus	4 810	6 145	6 507	6 500	6 500
Lasten kotihoidon tuen saajat (lkm)	120	131	131	130	130
Palvelusetelien käyttäjät (lkm)	60	60	60	60	60

(* keskimääräinen lapsimäärä/ kk lukuun ottamatta kesäaikaa (kesä-heinäkuu)

Opetuksen palvelualue

Opetuksen palvelualue					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	340 970	231 300	420 200	433 423	439 924
Sisäiset toimintatuotot	0	0		0	0
Toimintakulut	-6 330 389	-6 304 460	-6 897 403	-7 014 418	-7 112 938
Sisäiset kulut	-3 522 764	-3 680 939	-3 857 073	-3 915 894	-3 972 962
Toimintakate	-9 512 183	-9 754 099	-10 334 276	-10 496 890	-10 645 976
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset	-282 439	-277 900	-257 600		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-422 975	-419 276	-648 088		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-10 217 597	-10 451 275	-11 239 964	-10 496 890	-10 645 976

Opetuksen palvelualueeseen kuuluu kolme alakoulua, yhteiskoulu ja lukio sekä koululaisten iltapäivätoiminta.

Opetuksen palvelualue järjestää jokaiselle Karkkilassa asuvalle perusopetusikäiselle lakisääteiset perusopetuksen palvelut sekä lukioon valituille opiskelijoille lukio-opetuksen palvelut tarvittavine tukitoimineen.

Opetusryhmien muodostamisessa ja opetuksen suunnittelussa huomioidaan oppilaiden erityistarpeet, jotta opetus voidaan järjestää ja opetussuunnitelman sekä perusopetusta koskevien säädösten asettamat tavoitteet saavutetaan. Uuden opetussuunnitelman myötä on lisätty valinnaisuutta oppilaiden lukujärjestyksiin. OTA-luokan nimike on muutettu erityisen vaativan tuen ryhmäksi, jolloin useampia tuen tarpeessa olevia oppilaita voidaan auttaa nopeammin ja resursseja voidaan hyödyntää tehokkaammin. Oppilaalla on oikeus saada tarvittavat tukipalvelut viipymättä, Yhteiskouluun on perustettu kaupungin toinen HOPE-luokkstatuksella oleva toinen pienluokka (pienluokka2). Lisäksi kaupungissa toimii kaksi kuraattoria ja psykologia.

Myös maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille on kaupungissa 3 luokkaa, kaksi Nyhkälässä (toinen tehtävä on uusi) ja yksi yläkoulussa. Syksyllä 2019 yläkouluun siirtyvien S2-oppilaiden määrän kasvaessa on syytä tarkistaa S2-opetuksen resursointia tuntikehystä päätettäessä. Syksyllä 2018 Nyhkälässä aloittaneessa 4. pienluokassa tarvitaan opettajan lisäksi kaksi avustajaa koko tulevan vuoden ajan. Palkkakulujen nousua selittää myös kolmen lisäavustajan palkat, joiden palkat maksaa Lohja, Vantaa ja Kerava. Heidän palkat on huomioitu myös tulopuolella.

Rekrytointien myötä on saatu pätevää henkilöstöä ja määräaikaista tehtäviä on voitu vakinaistaa. Tämä näkyy talousarviossa vakituisen henkilöstön palkkamenojen nousuna. Vastaavasti määräaikaisten työskennelleiden palkat näkyy merkittävästi pienempänä Muiden sijaisten palkat –tilillä. Opetushenkilöstö on motivoitunut, ammattitaitoista ja osaavaa.

Seuraavassa taulukossa on opetuksen palvelualueen yksiköitä koskevia tunnuslukuja. Taulukon perusteella voidaan arvioida mahdollisia tulevia vuosia koskevia ratkaisuja.

Tunnusluku/ Mittari	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Oppilasmäärä					
- Haukkamäki	155	140	137	135	135
- Tuorila	79	75	76	70	65
- Nyhkälä	423	429	432	425	420
- Yhteiskoulu	317	328	331	330	330
- Lukio	132	148	152	150	150
Oppilasmäärä	1 106	1 120	1 128	1 110	1 100
- yleisopetuksessa	n. 970	n. 885	967	960	960
- erityisopetuksessa	n. 75	n. 80	88	80	70
- maahanmuuttajataustaisia (S2)	n. 60	n. 65	73	70	70
Nettomenot/oppilas (€):					
- alakoulut x	7 888	8 270	8 688	8 600	8 600
Haukkamäki (erillisloukat)	6 751	7 408	7 819	7 850	7 850
Tuorila (yhdysluokat)	8 935	9 499	9 161	9 200	9 200
Nyhkälä (pienluokat, S2)	8 053	8 319	8 919	8 950	8 950
- yläkoulu	8 797	8 616	9 698	9 600	9 600
- lukio	8 666	7 960	8 019	8 000	8 000
Laskennassa huomioitu tilavuokrat, ruokailut, maksutuotot ym. tulot					

9.5. Vapaa-aikalautakunta

Vapaa-aikalautakunta					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	441 639	390 400	409 300	422 180	428 512
Sisäiset toimintatuotot	12 573	3 055	2 950	2 994	3 039
Toimintakulut	-1 681 291	-1 667 443	-1 674 959	-1 703 375	-1 727 299
Sisäiset kulut	-706 907	-738 259	-851 759	-864 748	-877 351
Toimintakate	-1 933 986	-2 012 247	-2 114 468	-2 142 950	-2 173 099
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset	-14 199	-27 500	-28 900		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-200 867	-201 493	-150 983		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 149 053	-2 241 240	-2 294 351	-2 142 950	-2 173 099

Vapaa-aikalautakunnan alaisen kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen tehtävä on järjestää ja tukea kaupunkilaisten liikunta- ja nuorisopalveluita sekä opisto-, kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluita. Kaikilla palvelualueen palveluilla on erittäin merkittävä rooli kaupungin asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi ja syrjäytymisen ehkäisyssä sekä lisäksi kulttuuriperinnön vaalimisessa.

Talous

Talousarvioesitykseen varattuja määrärahoja käytetään vapaa-aikalautakunnan toimialaan kuuluvien peruspalvelujen tuottamiseen. Toimintakulut koostuvat pääasiassa henkilöstön palkoista sekä kohdeavustuksista ja tilavuokrista. Osa perustoiminnan rahoituksesta saadaan erillisavustuksina kansallisilta rahoittajilta, kuten esimerkiksi ministeriöistä. Toimintaan saadut avustukset sekä valtionosuudet kattavat ison osan palvelualueen toiminnoista.

Yhdistysten toimintaan kohdistetut avustuspäämäärärahat on keskitetty vapaa-aikalautakunnan hallinnon kustannuspaikkaan. Yhdistykset voivat saada kohdeavustuksia vuosittain määriteltäviin kohteisiin. Lisäksi Karkkilan kaupunki tukee kannatusyhdistysten ylläpitämiä Karkkilan kuvataidekoulua, Karkkilan musiikkikoulua ja Luoteis-Uusimaan Tanssiopisto Vinhaa. Koulut antavat taiteen perusopetuksesta säädetyn lain edellyttämää, kunnan vahvistaman opetussuunnitelman mukaista taideopetusta lapsille ja nuorille.

Elämyspolkuhanke on aloitettu vuonna 2017 kirjaston saaman avustuksen turvin. Elämyspolkutoiminnasta on tehty vapaa-aikatoimen alaista pysyvää toimintaa, jonka rahoitus on turvattava talousarviossa. Elämyspolku on tärkeä väline koulujen, päiväkotien ja vapaa-aikatoimen eri yksiköiden yhteistyön koordinoimisessa ja sen avulla turvataan kaupungin asukkaille runsas tapahtumatarjonta ja lakisääteisten palvelujen toteuttaminen.

Toimintaympäristö

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueella tehdään aktiivista yhteistyötä niin kaupungin omien toimijoiden kuin yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Suurimmat kehittämistarpeet ovat perustoiminnan laadun ja riittävyyden turvaamisessa ja siinä, että palvelutoiminnassa kyetään huomioimaan nyky-yhteiskunnan vaatimukset. Myös henkilöstön hyvinvointi ja jaksaminen ovat keskiössä, koska henkilöstö toimii palvelujen tuot-

tajina ja ovat kaupungin imagon rakentajia. Jotta palvelutuotannossa onnistutaan, tarvitaan osaava, riittävä ja hyvinvoiva henkilöstö sekä asianmukaiset tilat ja välineet.

Vapaa-aikalautakunnan päättämän vapaa-aikatoimen tilojen käytön suunnitelman pohjalta edetään viranhaltijatyönä ja aikataulutetaan tulevana kalenterivuonna akuuttien tilojen tarpeita. Yhteistyö teknisen toimen kanssa on välttämätöntä. Lautakunta päättää myös uusista taksoista.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Päämäärä	Elinvoima
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkilassa on omaleimaista ja laajaa kulttuuritarjontaa (KS, Vapla)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	-Vahvalla tapahtumatarjonnalla vahvistetaan kansainvälisyyttä, yhteisöllisyyttä, viihtyisyyttä ja elinvoimaa - Vahvistetaan kirjaston itsepalvelukonseptia. - Vahvistetaan eri-ikäisille suunnattua elämyspolkua
Arviointikriteeri/mittari	- Kaupungin omien tapahtumien osallistujamäärät - Tapahtumamarkkinoinnin ja -viestinnän tehostaminen, yhteistyö tapahtumajärjestäjien kanssa - Elämyspolun kävijämäärät
Vastuuhenkilö	Sivistysjohtaja

Päämäärä	Hyvinvointi
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkila järjestää ja tuottaa vapaa-ajan palvelut asukas- ja asiakaslähtöisesti sekä kustannustehokkaasti (KS, Vapla)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Parannetaan ennaltaehkäisevien palvelujen saatavuutta Tuetaan erityisesti nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuutta
Arviointikriteeri/mittari	Elämyspolun ja harrastemessujen kävijämäärä Kaikukortin käyttäjämäärä, Selvä juttu –työryhmän toiminnan aktivoiminen Ohjaamotoiminta tavoittaa syrjäytymisuhan alla olevat nuoret lasten ja nuorten hyvinvointiryhmän toimenpiteet
Vastuuhenkilö	Sivistysjohtaja

Päämäärä	Hyvinvointi
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkilalaisilla asukkailla on edellytykset hyvään elämään (KS, Vapla) / Ikäihmiset pärjäävät itsenäisesti mahdollisimman pitkään
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	palvelunohjaus ja neuvonta vertaisohjaajatoiminta harrastus- ja yhdistystoiminnan tukeminen
Arviointikriteeri/mittari	avustusten määrä (vähintään nykytasolla)
Vastuuhenkilö	Sivistysjohtaja

Päämäärä	Hyvinvointi
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkilalaisilla asukkailla on edellytykset hyvään elämään (KS, Vapla) / Karkkilassa on helppo harrastaa arki-, työmatka- ja harrastusliikuntaa
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	tuetaan hyvinvointia ylläpitäviä toimia ja harrastusmahdollisuuksia (Vapla)
Arviointikriteeri/mittari	vertaisohjaajien määrä ja ohjaukseyntikerrat tapahtumien määrä
Vastuuhenkilö	Sivistysjohtaja

Päämäärä	Hyvinvointi
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkilalaisilla asukkailla on edellytykset hyvään elämään (KS, Vapla) / Hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Kaikukortin tavoitteena on hyvinvoinnin lisääminen, osallisuuden edistäminen ja osallistumisen helpottaminen. Kaikukortilla luodaan tasavertaisuutta Karkkilan kulttuurielämään
Arviointikriteeri/mittari	kaikukorttitoiminnan vakiinnuttaminen ja laajentaminen paikallisesti Kaikukorttia käyttäneiden henkilöiden määrä
Vastuuhenkilö	Sivistysjohtaja

Päämäärä	Osallisuus
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkila sitoutuu ja sitouttaa palveluiden kehittämiseen (KS, Vapla)
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	yhteistyö kolmannen sektorin kanssa (Vapla)
Arviointikriteeri/mittari	järjestöyhteistyön jatkaminen LAPE-messujen toteuttaminen
Vastuuhenkilö	Sivistysjohtaja

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue

Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelualue					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	441 639	390 400	409 300	422 180	428 512
Sisäiset toimintatuotot	12 573	3 055	2 950	2 994	3 039
Toimintakulut	-1 628 183	-1 466 456	-1 553 734	-1 580 093	-1 602 286
Sisäiset kulut	-697 995	-729 513	-841 433	-854 265	-866 714
Toimintakate	-1 871 967	-1 802 514	-1 982 917	-2 009 184	-2 037 449
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset	-14 199	-27 500	-28 900		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-197 834	-198 814	-206 434		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 084 000	-2 028 828	-2 218 251	-2 009 184	-2 037 449

Muutoksia vuoden 2018 talousarvioon nähden

- Harrastemessut 2019,
- Mainosvideo palvelualueen palveluista,
- Elämyspolun toiminta vakiinnutetaan pysyväksi toiminnaksi,
- Kaikukortti pysyy toimintaa,
- Kaksi yksiköiden yhteisesti palkkaamaa osa-aikaista siistijää.

Mittari	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Nuorisopalvelut					
- nuortenillat (x/kk)	276	300	320	330	340
- leiritoimintaan osallistuneiden määrä	82	95	100	110	110
Etsivä nuorisotyö					
- nuoria yhteensä, joista uusia	88 37	80 15	85 17	80 17	80 17
- päättyneet asiakkuudet	26	8	20	20	20
Ruukinpaja					
- työkokeilu	24	21	20	20	20
- kuntouttava työtoiminta	23	18	18	18	18
- palkkatuki	11	8	10	10	10
Liikuntapalvelu					
- Liikunnanohjauksen kävijämäärät vuodessa (ryhmäliikunta/ yksilöohjaus)	4 218	4 300	4 300	4 400	4 400
- Vertaisohjaajaryhmien kävijämäärät	-	6000	6 100	6 200	6 200
- Tapahtumien kävijämäärät /tapahtumien määrä (Harrastemessut joka toinen vuosi)	1 893 / 16	1300 / 16	1 900/ 17	1300 / 16	2 000/ 17
Kulttuuripalvelut					
- kävijämäärä kulttuuritapahtumissa Karkkilasali/ v	7 500	4 500	5 000	5 100	5 200
Avustukset taidekouluille (koko/toiminta-a)	159 000	159 000	58 000	58 000	59 000
- Musiikkikoulu	63 169/46 900	39 140(*)	45 000	45 000	45 000
- Kuvataidekoulu	51 438/8 800	8 800	9 000	9 000	9 000
- Tanssiopisto Vinha	27 070/3 500	3 500	4 000	4 000	5 000
yhteisöille ja järjestöille	17 000	17 000	17 100	20 000	20 000
- liikunta	8 260	10 000	9 000	9 000	9 000
- nuoriso	2 900	3 000	5 000	6 000	6 000
- muu yhdistystoiminta	4 740	3 000	2 000	3 500	5 500
- alle 200 € avustukset	1 100	1 000	1 100	1 500	1 500
(* 7000 € maksettu ed. vuoden vuokrat					
Kirjasto					
- fyysiset käynnit per as.	6,1	6,1	6,3	6,3	6,3
- lainat per asukas	14,1	14,1	14,4	15	15
- käyttäjäkoulutuksiin osallistuneet	782	782	800	800	800
- aineistokulut per as./ €* *koko maa, 2017 6,7 €/asukas	5,7	5,7	6,3	6,4	6,5
Museo					
- kävijämäärä/v	7 572	6 800	6 800	7 500	8 000
- opastetut kierrokset/v	236	180	180	230	240
- vaihtuvat näyttelyt/v	27	20	20	20	20
Työväenopisto					
- opetus (h)	5 600	5 700	5 400	5 400	5 400
- opiskelijat	2 300	2 400	2 400	2 400	2 440
- kurssit	140	150	150	150	150

Työväenopisto

Karkkilassa toimii vapaan sivistystyön periaatteiden mukainen työväenopisto, joka on kaikille avoin oppilaitos. Opiston tehtävänä on sekä valmentaa että tukea ihmisiä ja yhteisöjä oppimaan ja siten selviytymään jatkuvasti muuttuvassa maailmassa. Työväenopiston palvelut ovat laadukkaita, edullisia sekä helposti saatavilla, ja ne pyritään toteuttamaan asukkaiden toiveiden mukaan. Palveluiden tulevaisuuden turvaamiseksi haetaan kestävästä yhteistyöstä monipuolisesti kaupungin eri toimijoiden kanssa.

Työväenopiston merkitys syrjäytymisen ehkäisyssä sekä toimintakyvyn ylläpitämisessä on merkittävä. Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä alueen yhdistysten ja yritysten sekä kaupungin yksiköiden kanssa. Työväenopisto on myös mukana sekä Kaikukortin että elämyspolun toiminnassa.

Vuoden 2019 aikana työväenopistossa tutkitaan ja suunnitellaan tilojen käyttöä. Tavoitteena on kehittää opistotalon toimintaa edelleen ja tutkia eri vaihtoehtoja tilojen päivittämiseksi työväenopiston opiskelijakunnan tarpeita vastaavaksi sekä yhdenvertaisuuden periaatetta palvelevaksi. Lisäksi työväenopisto toimii jatkossakin koulujen tiloissa sekä muutamissa muissa opetustiloissa.

Kirjastopalvelut

Kirjasto Suomessa on lakisääteinen sivistyksellinen peruspalvelu, joka tukee kansalaisten elinikäistä oppimista, sananvapautta, demokratiaa ja hyvinvointia. Kirjasto tuottaa alueensa asukkaille laadukasta tieto- ja kokoelmapalvelua sekä tarjoaa alueen asukkaille tilat, laitteet ja palvelut sekä vapaan pääsyn tietoverkkoon, joita hyödyntäen kansalainen voi toimia täysipainoisesti tietoyhteiskunnan ja kansalaisyhteiskunnan toimijana.

Kirjastolla on merkittävä rooli syrjäytymisen ehkäisemisessä ja maahanmuuttajien kotouttamisessa matalan kynnyksen palvelupaikkana, jonka tarjoamat palvelut ovat maksuttomia ja joka on avoinna läpi vuoden. Karkkilan kirjastossa omatoimiaika täydentää palveluaikojä niin, että asiakkailta on mahdollisuus käyttää kirjastoa myös varhain aamulla, iltaisin asiakaspalveluajan päätyttyä ja viikonloppuisin. Kirjaston aineistotarjonta pidetään monipuolisena ja ajantasaisena ja Lukki-kirjastojen yhteiset kokoelmapalvelut täydentävät oman kirjaston valikoimaa. Tavoitteena vuonna 2019 on pitää palvelutaso vähintään ennallaan ja tehdä joitain kokeiluja, kuten koodaukseen liittyviä työpajoja. Verkkomaksamista suunnitellaan vuodelle 2019.

Karkkilan kirjasto toimii kiinteässä yhteistyössä mm. muiden Lukki-kirjastojen, Karkkilan kaupungin sisäisten toimijoiden ja Karkkilan kaupungin eri yhdistysten kanssa ja tarjoaa tiloja yhteistyökumppaneiden ja etätyöntekijöiden käyttöön. Koulujen ja päiväkotien kanssa yhteistyö on tiivistä ja Elämyspolun kautta kirjasto tarjoaa elämyksiä ja opastusta eri-ikäisille asiakkailleen: nettiopastukset, satutunnit, kirjastonkäytön opetus, kirjastoseikkailut jne.

Lukki-kirjastojen yhteishankkeen rahoituksella edistetään e-aineistojen käyttöä. Kirjastoaineistojen kuljetussopimus on kilpailutettu 2018 syksyllä. Kuljetuksia lisätään kahdesta neljään kertaan viikossa kuljetettavien aineistomäärien lisääntyneenä merkittävästi. Reitti suunnitellaan uudelleen niin, että kulujen kasvu on hallinnassa.

Kirjasto markkinoi palveluita ja tapahtumia aktiivisesti Facebookissa, kaupungin kotisivuilla ja Lukki-kirjastojen yhteisessä verkkopalvelussa lukki.finna.fi. Kirjastolla on sähköinen ilmoitustaulu sekä kirjastossa että kaupungilla.

Kirjasto tilana vaatii päivittämistä. Tätä ennakoiden esitetään suunnitelmavuodelle 2021 suunnittelurahaa tilojen päivitykselle (pintaremontti, kalustus, valaistus ja sähköt). Vuodelle 2019 esitetään ovien vaihtamista sähköisiksi, jolloin tilaan saadaan esteetön pääsy ja omatoimiasiointi helpottuu (nykyiset ovet aiheuttavat ongelmia). Näiden hankkeiden suunnitelmat on toimitettua tekniselle johtajalle talousarvion laadintaohjeen mukaisesti.

Museopalvelut

Karkkilan ruukkimuseo Senkka on ruukki- ja valimohistorian erikoismuseo. Högforsin ruukin alueella sijaitsevat näyttelykohteet esittelevät ruukkilaisten työtä sulan metallin äärellä ja arkielämää kotoisissa askareissa. Karkkilan ruukkimuseo harjoittaa valimoalan tallennus-, tutkimus-, näyttely- ja julkaisutoimintaa. Museon toiminta-alueena on Karkkilan kaupunki, mutta museo tallentaa paikallishistorian lisäksi laajemmin suomalaisen valimoteollisuuden historiaa ja nykypäivää. Museon tehtävänä on säilyttää ja hoitaa hallussaan olevat kokoelmat yleisesti hyväksytyjen museaalisten periaatteiden mukaisesti.

Karkkilan ruukkimuseo kuuluu lakisääteistä valtiosuutta saavien museoiden joukkoon. Museo suunnittelee ja toteuttaa näyttelyitä ja julkaisuja yhteistyössä muiden museoiden ja tahojen kanssa. Museo osallistuu myös vapaaehtoistyön kehittämiseen paikallisten yhdistysten kanssa.

Vuonna 2019 Ruukkimuseon kohteissa järjestetään Karkkilan Rautapäivien, Pruukkipäivän ja Historian yön tapahtumia sekä Karkkilaan historiaan liittyviä luentoja ja opastettuja kävely- ja pyöräretkiä. Lisäksi Galleria Bremerissä järjestetään kuusi vaihtuvaa näyttelyä.

Vuonna 2018 aloitettua Suomen Valimomuseon perusnäyttelyn uudistusta jatketaan mm. näyttelytekniikan ja valaistuksen osalta, kooste investoinneista vuosina 2019 - 2020 on esitetty alla olevassa taulukossa. Perusnäyttelyn uudistuksen toteutukseen haetaan lisäksi määrärahoja Suomen Kulttuurirahaston Museovisiohankerahoituksesta. Fagerkullan työläismuseoalueen rakennuksia kunnostetaan vuosittaisten korjaussuunnitelmien mukaisesti. Vuonna 2019 aloitetaan Högforsin ruukin juhluvuoden tapahtumien suunnittelutyö, sillä ruukki täyttää 200 vuotta vuonna 2020. Museo osallistuu myös Karkkilan kulttuurimatkailun kehittämistyöhön ja toteutukseen.

Karkkilan ruukkimuseo on vuonna 2019 mukana Museoviraston vetämässä tallennus- ja kokoelmatyössä (TAKO), jonka tarkoituksena on nykyajan dokumentointi museoiden yhteistyönä.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluissa otettiin vuonna 2018 kokeiluun Kaikukortti-malli, ja vuonna 2019 pyritään toiminnan vakiinnuttamiseen Karkkilassa.

Vuonna 2017 alkanut Elämyspolku kokoaa yhteen koko palvelualueen toimintoja ja sen tarkoituksena on turvata erilaisten palvelujen ja elämysten tarjonta kaikenikäisille karkkilalaisille. Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue koordinoi yhteisesti Elämyspolkua.

Nuorisopalvelut ja nuorten työpajatoiminta

Lakisääteisen nuorisotyön tarkoituksena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisotyö- ja politiikka kuuluu kunnan tehtäviin. Näihin tehtäviin kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toi-

mintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen ja kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta.

Nuorten iltoja järjestetään nuorisotilalla kolmena iltana viikossa 13-17 vuotiaille ja alakouluikäisten iltapäivätoimintaa yhtenä päivänä viikossa. Lisäksi jatketaan ja kehitetään viime keväänä alkanutta mopotalloittoa yhtenä iltana viikossa sekä kehitetään matalan kynnyksen harrastustoimintaa eri-ikäisille lapsille ja nuorille. Harrastustoiminnan kehittämiseen on saatu hankerahaa lukukaudelle 2018-2019. Nuoria kannustetaan vaikuttamaan ja osallistumaan nuorille suunnattuihin tapahtumiin ja toimintoihin esimerkiksi uuden nuorisotilan kehittämiseen heidät otetaan aktiivisesti mukaan. Lisäksi nuorisopalveluita tuodaan esille eri somekanavissa.

Nuorten päihdekasvatus Selvä juttu toimintaa jatketaan moniammatillisen työryhmän kanssa. Jalkautuvaa nuorisotyötä jatketaan ja kehitetään yhteistyönä vapaaehtoisten kanssa. Uuden nuorisovaltuuston toimintakausi alkaa tammikuussa 2019. Nuorisovaltuusto kokoontuu kerran kuukaudessa kevät ja syyskaudella ja ryhmän ohjaajana toimii nuoriso-ohjaaja.

Ruukinpajan tilakysymystä selvitetään tilatyöryhmän toimesta. Pajalla suoritettavat työtehtävät pysyvät ennallaan ja työvälineitä uusitaan ja päivitetään ajantasalle. Lisäksi pajan nuorten käyttöön hankitaan pajapyöriä, joilla nuoret voivat siirtyä työtehtäviin kaupungin sisällä tai käydä ruokailemassa palvelutalolla.

Ruukinpajalla on käynnistetty vuoden 2018 aikana starttipajatoimintaa. Vuoden 2019 aikana starttipaja on tarkoitus saada osaksi pajan toimintaa ja starttipajalle palkataan ohjaaja vastaamaan starttipajan nuorista. Starttipaja on tarkoitettu 16-25 vuotiaille nuorille ja sen tavoite on tukea ja vahvistaa nuoren arjenhallinnan taitoja sekä itseluottamusta ja itsetuntemusta yksilövalmennuksen ja ryhmävalmennuksen avulla. Starttipaja huomioidaan myös hakiessa Ruukinpajalle valtionavustusta.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden tehtävä on järjestää liikuntapalveluja, tukea kansalaistoimintaa, tarjota liikuntapaikkoja, sekä järjestää terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Lisäksi tarkoituksena on liikunnan avulla edistää tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta sekä tukea kulttuurien moninaisuutta ja ympäristön kestävä kehitystä. Toteuttaminen tulee tapahtua eri toimialojen yhteistyönä, sekä kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä.

Liikuntapalveluiden tavoite on järjestää matalan kynnyksen liikuntaa huomioiden erityisryhmät, terveytensä kannalta vähän liikkuvat, ikäihmisten liikunta ja vertaisohjaajatoiminta sekä Karkkilan kaupungin henkilöstön liikunta. Liikuntapalvelut järjestää erilaisia liikuntaryhmiä sekä kannustaa omaehtoiseen liikkumiseen. Lisäksi liikuntapalvelut järjestää erilaisia tapahtumia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Liikuntastrategiasta esille nostettavat asiat vuodelle 2019 ovat liikuntaneuvonta ja vertaisohjaajatoiminta.

Terveytensä kannalta vähän liikkuvien tavoittamiseksi on käytössä liikuntalähete, jonka avulla terveydenhuollon ammattilaiset voivat ohjata asiakkaita liikuntapalveluille liikuntaneuvontaan. Liikuntalähete asiakkaiden määrä on kaksinkertaistunut viimeisen vuoden aikana verrattuna edellisiin vuosiin. Liikuntapalveluiden tavoitteena on kehittää lähetekäytäntöjä vastaamaan työikäisten ja ikäihmisten liikuntaneuvonnan tarpeisiin. Lisäksi vertaisohjaajatoiminnalla turvataan ikäihmisten liikkuminen matalan kynnyksen liikuntana mm. kouluttamalla vertaisohjaajia.

9.6. Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	4 731 941	4 882 798	4 609 144	4 754 182	4 825 495
Sisäiset tuotot	6 026 746	6 258 840	6 611 439	6 710 611	6 811 270
Toimintakulut	-6 576 753	-6 515 335	-6 317 653	-6 424 833	-6 515 072
Sisäiset kulut	-851 092	-845 510	-923 704	-937 791	-951 457
Toimintakate	3 330 842	3 780 793	3 979 226	4 102 169	4 170 235
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset	-2 437 722	-2 642 000	-2 704 600		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-375 661	-370 633	-350 795		
Tehtävän kokonaiskustannukset	517 458	768 160	923 831	4 102 169	4 170 235

Tekninen lautakunta muodostuu yhdyskuntatekniikan, vesihuollon, maankäytön kehittämisen sekä kiinteistöt ja toimitilat palvelualueista.

Yhdyskuntatekniikan palvelualueen tehtävänä on huolehtia kaupungille kuuluvasta liikenneverkoston ylläpidosta ja hoidosta. Lisäksi palvelualueen tehtävänä on huolehtia kauppatoritoiminnoista sekä ulkoliikunta- paikkojen ja yleisten alueiden hoidosta.

Vesihuollon palvelualue vastaa kaupungin vesihuoltolaitoksen verkoston ja laitosten uudisrakentamisesta ja saneerauksesta sekä huolehtii käyttöveden toimituksesta asiakkaille, jäteveden puhdistuksesta ja huleveden keräilystä toiminta-alueellaan.

Maankäytön kehittämisen palvelualue vastaa yhdyskuntarakenteen hallitusta ja tasapainoisesta kehittämisestä sekä maankäytön suunnittelusta. Tehtävä liittyy kaupungin strategiseen kehittämiseen, kaupunkirakentamisen prosessiin sekä asema- ja yleiskaavojen toteuttamiseen.

Kiinteistöt ja toimitilat -palvelualueen tehtävänä on hallinnoida kaupungin maa-, kiinteistö- ja rakennusomaisuutta sekä huolehtia taajama-alueen kiinteistönmuodostamisesta ja paikkatietopalveluista sekä yksityistielain mukaisista tielautakunnan toimituksista. Palvelualueen tehtävänä on myös huolehtia kaupungin omistuksessa olevan rakennuskannan tehokkaasta ylläpidosta sekä järjestää kaupungin ja sovittujen sidosryhmien tarvitsemat puhdistus- ja ruokapalvelut.

Talous

Vuonna 2019 teknisen lautakunnan talouteen vaikuttaa oleellisesti onnistuminen käyttöomaisuuden myyntivoittojen saavuttamisessa talousarvion tavoitteiden mukaisesti. Vaikka suhdanteiden kehitys Suomessa on ollut varovaisen positiivista, ei tällä ole ollut merkittäviä heijastusvaikutuksia esim. tonttimaan myyntiin Karkkilassa tai kiinnostuksesta kaupungin myyntiin asettamien kiinteistöjen ostamiseksi. Tilanteen ennustetaan pysyvän erittäin haasteellisena myös vuonna 2019.

Käyttötalouden ulkoisten toimintatuottojen suurimmat poikkeamat talousarvioraamiin nähden aiheutuvat seuraavasti: Vuokratuottojen alenema (vrt. myydyt vuokrahuoneistot, halli jne.) n. – 90 000 €, ulkoisten vuokratuottojen siirtyminen sisäiseksi vuokratuotoiksi (vrt. sivistystoimi) n. – 110 000 €, ateriamyyntituotto-

jen laskeminen n. – 80 000 €, jätevesimaksutuottojen laskeminen (vrt. budjetointi 2018/2019) -119 000 € ja myyntivoittojen pienentyminen - 50 000 €. Toimintatuottoja kasvattaa hulevesimaksut + 65 000 €.

Ulkoiset toimintakulut on sopeutettu mahdollisuuksien mukaan ja ne ovat selkeästi alle talousarvioraamin. On myös huomioitava, että Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen Karkkilan maksuosuus kasvaa vuodelle 2019 n. 27 000 €, ollen yhteensä 595 439 €.

Investointien kokonaismäärä vuodelle 2019 on 2 255 000 €.

Toimintaympäristö

Toimialan tavoitteena on ylläpitää ja kehittää ammattitaitoa koulutuksen avulla sekä huolehtia toimialan henkilöstön hyvinvoinnista ja jaksamisesta.

Toimialan suunnitelmallista toimintaa jatketaan ja kehitetään entisestään. Palvelualueittain toteutetaan ennakoivan pitkäjänteisen toiminnan suunnittelua asetettujen tavoitteiden mukaisesti niiden saavuttamiseksi. Pääpaino tulee olemaan toiminnallisten prosessien tehostamisessa sekä palvelualueiden yhteistyössä palveluprosessien laadun parantamiseksi. Vuonna 2019 selvitetään toiminnallisina tavoitteina em. lähtökohdista palvelualueiden tarve- ja resurssisuunnitelmat.

Tekninen toimiala muodostuu viidestä palvelualueesta. Palvelualueilla on yhteisiä tuotannon resursseja, jotka luovat haasteita resurssien jakamisessa ja kohdentamisessa oikeaan aikaan ja paikkaan. Vesihuollon palvelualueella pääpaino vastuualueella on kehittää ja organisoida vesilaitoksen toimintaa sen tuottavuuden parantamiseksi ja sen taksojen kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi pitkällä aikavälillä.

Toimialalla huolehditaan kaupungille kuuluvasta infrastruktuurista ja yleisistä alueista. Näistä tärkeimpiä ovat korjausvelan suunnitelmallinen vähentäminen sekä kauppatoritoiminnoista ja ulkoliikuntapaikoista sekä keskustajaaman kaikista yleisistä alueista huolehtiminen.

Tavoitteena on myös jatkaa määrätietoista raakamaan hankintaa. Maanhankinnalla tuetaan laadittavaa, maapoliittisiin linjauksiin perustuvaa kaavoitusohjelmaa. Laadukas ja monipuolinen tonttitarjonta varmistetaan niin asuin- kuin yritystonttienkin osalta. Tärkeänä painopistealueena on myös maapoliittisen ohjelman päivittäminen ja keskustan alueen kaavoituksen edistäminen.

Omaisuuksienhallintaan liittyvää seuranta- ja ohjausjärjestelmää pyritään hyödyntämään tehokkaasti kaupungin strategian mukaisesti. Strategian mukaista optimaalista omistajapolitiikkaa tuetaan toteuttamalla toimitilastrategiaa ja kiinteistöjen myyntiohjelmaa määrittelemällä myytävien kohteiden hinnoittelu ja myyntikriteerit kohdekohtaisesti.

Vuoden 2019 seurattavia suoritteita ovat: kaupungin omistamat kiinteistöt (kpl), kiinteistöjen pinta-ala (yht. m²), verkkoon pumpattu vesi (m³/vuosi), myyty käyttövesi (m³/vuosi), vastaanotettu jätevesi (m³/vuosi), laskutettu vesi (m³/vuosi) ja avustuksia saavat tiekunnat (kpl).

Vuoden 2019 seurattavia tunnuslukuja ovat: hallinnassa ja käytössä olevien rakennusten kustannukset (€/k-m²), vesimaksu (€/m³), jätevesimaksu €/m³), talousveden valmistuskustannukset (€/m³), jäteveden valmistuskustannukset (€/m³) ja puistojen hoitokustannukset (€/asukas).

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Päämäärä	Elinvoima
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkila kasvaa kestävästi (KS, Tekla) / Optimaalinen omistajapolitiikka
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	-Kaupungin omaisuutta jalostetaan käyttöasteen kautta tuottavammaksi -Palvelutoiminnan kannalta tarpeettomasta kiinteistöomaisuudesta luovutaan
Arviointikriteeri/mittari	-Taseessa olevien kiinteistöjen käyttöaste (tavoite >90%) -Toimitilastrategian päivittäminen -Kiinteistöjen myyntiohjelman päivittäminen ja toimenpiteiden toteuttaminen (luovutusperiaatteiden määrittäminen, salkutuspäivitys, myyntitavoite ja aikataulu)
Vastuhenkilö	Tekninen johtaja

Päämäärä	Elinvoima
Valtuustokauden 2019-21 tavoite	Karkkila kasvaa kestävästi (KS, Tekla) / Elinvoiman kehittäminen keskeisillä maanhankinnan toimilla
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Maapoliittisen ohjelman päivittäminen ja uudistettujen toimintaperiaatteiden hyödyntäminen kaupungin kehityksessä
Arviointikriteeri/mittari	Maapoliittisen ohjelman valmiusaste (%); tausta-aineisto saatettu ajan tasalle vuoden 2019 lopussa ja maapoliittinen ohjelma valmistuu vuoden 2020 aikana
Vastuhenkilö	Tekninen johtaja

Päämäärä	Elinvoima
Valtuustokauden 2019-2021 tavoite	Karkkila kasvaa kestävästi (KS, Tekla) / Resurssien tehokas käyttö
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Vesihuollon korjaushankkeita toteutetaan suunnitelmallisesti korjausvelan pienentämiseksi 2 % vuoden 2018 tasosta
Arviointikriteeri/mittari	Suoritettujen korjausten velkaa vähentävä vaikutus % Omaisuuden tuottavuus talouden kriteerein. Vuotovesi -% (toimitettu – laskutettu puhdasvesi), energiakulutus [eur/ m2]
Vastuhenkilö	Tekninen johtaja, vesihuoltopäällikkö

Yhdyskuntatekniikan palvelualue

Yhdyskuntatekniikan palvelualue					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	134 098	131 800	118 300	122 023	123 853
Sisäiset toimintatuotot	250 437	227 000	247 250	250 959	254 723
Toimintakulut	-1 584 909	-1 531 154	-1 546 823	-1 573 065	-1 595 159
Sisäiset kulut	-261 096	-221 188	-278 099	-282 340	-286 455
Toimintakate	-1 461 469	-1 393 542	-1 459 372	-1 482 424	-1 503 038
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset	-520 677	-541 600	-531 000		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-117 560	-92 125	-109 003		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 099 706	-2 027 267	-2 099 375	-1 482 424	-1 503 038

Palvelualueeseen kuuluvat liikenneväylät, konevarikko ja kaupungin yleiset alueet sekä kaupungin puistot ja metsätilat. Palvelualueen toiminnan keskipisteitä vuonna 2019 ovat edelleen liikenneverkoston ja liikenneturvallisuuden ylläpito ja kehittäminen sekä puistojen ja talousmetsien hoito. Talousmetsien hoidon rinnalle on edelleen kaupungin taajama-alueen puistometsien hoidon kehittäminen ja erityisenä hoitotoimenpiteenä niissä pidetään ylisuurten ja kaatumisvaarallisten puiden kartoitus ja niiden mahdollinen poistaminen sekä yhteistyö paikallisen metsänhoitoyhdistyksen kanssa. Kaupungin infrastruktuurin investointien maltillisuus viime vuosina asettaa edelleen haasteita käyttötalouden hallinnalle koko palvelualueella. Palvelualueen tavoitteena on kustannustehokas ja oikea-aikainen toiminta.

Konevarikolla säilytetään raskasta kalustoa ja muuta kunnossapitokalustoa sekä pakettiautoja. Kaupungin monipuolisesti toimiva konevarikko toimii pääasiassa kuntatekniikan ja puistopuolen tukikohtana ja varastoalueena. Turvallisuus ja konevarikon toimivuus on edellytys koko toiminnalle edelleen.

Yleisten alueitten, puistojen ja metsien osalta toiminnan painopisteinä ovat kaupungin keskustaajaman keskeisten puistoalueitten ja muiden kaupungin taajaman yleisten alueitten laadukas kunnossapito. Tämän tulee myös tapahtua käytössä olevien taloudellisten ja toiminnallisten resurssien puitteissa. Koko palvelualueelle on esitetty työmäärämitoituksen laatiminen. Yhteistyötä 3. ja 4. sektorin kanssa jatketaan suunnitelmallisesti.

Vesihuollon palvelualue

Vesihuollon palvelualue					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	1 665 795	1 746 000	1 728 500	1 782 891	1 809 635
Sisäiset toimintatuotot	97 794	118 980	105 940	107 529	109 142
Toimintakulut	-955 056	-894 047	-815 940	-829 783	-841 437
Sisäiset kulut	-191 637	-225 235	-157 007	-159 401	-161 724
Toimintakate	616 896	745 698	861 493	901 237	915 615
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset	-474 028	-465 800	-480 900		
Muut laskennalliset tuotot/kulut					
Tehtävän kokonaiskustannukset	142 867	279 898	380 593	901 237	915 615

Vesihuoltolaitos on oma taseyksikkö. Vesihuoltolaitoksen tulojen tulee suunnittelukaudella kattaa toiminnan kustannukset. Pitkällä aikavälillä sen tulee kattaa tulo-rahoituksella myös investoinnit niiltä osin, kuin niitä ei rahoiteta omanpääomanhoitoisella rahoituksella. Edellä mainitut rahoitusperiaatteet merkitsevät, ettei taseyksikön toimintaa voida suunnitella siten, että talous muodostuu pitkällä aikavälillä alijäämäiseksi.

Laitoksen tärkeimpänä toiminnallisena tavoitteena ovat normit täyttävän talousveden toimittaminen asiakkaille, jätevesien käsittely sekä hulevesien hallinta. Vuoden 2018 aikana on otettu käyttöön hulevesimaksu. Sillä pyritään kattamaan hulevesien hallinnasta koituvat kustannukset ja samalla hulevesien johtamista jätevesiin pyritään edelleen vähentämään. Vuotovesien omatoiminen tutkiminen sekä paikantaminen jatkuu. Puhdistamon jätevesiprosessissa on tavoitteena lietteen kuljetusten vähentäminen ja kustannustehokkuuden parantaminen tältä osin. Korjausvelkaa vähennetään suunnitelmallisesti verkostosaneerauksilla, asetettujen investointimäärärahojen puitteissa.

Kiinteistöt ja toimitilat palvelualue

Kiinteistöt ja toimitilat palvelualue					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	2 332 523	2 653 998	2 461 344	2 538 796	2 576 878
Sisäiset toimintatuotot	5 656 765	5 871 808	6 225 218	6 318 596	6 413 375
Toimintakulut	-3 735 700	-3 761 915	-3 611 877	-3 673 153	-3 724 744
Sisäiset kulut	-369 192	-370 557	-454 568	-461 500	-468 226
Toimintakate	3 884 397	4 393 334	4 620 117	4 722 739	4 797 284
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset	-1 431 286	-1 622 900	-1 681 000		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-220 979	-245 553	-388 594		
Tehtävän kokonaiskustannukset	2 232 132	2 524 881	2 550 523	4 722 739	4 797 284

Palvelualueeseen kuuluu tilapalvelu, ruoka- ja puhdistuspalvelu sekä mittaus- ja kiinteistöpalvelu.

Tilapalvelu

Toiminnan tavoitteena on säilyttää kaupungin omistuksessa oleva palvelutuotannon rakennuskanta turvallisena käyttäjä ja asua sekä ylläpitää rakennuskantaa siten, että palvelujen tuotanto on kustannustehokasta ja korjausvelan kasvu saadaan edelleen pidettyä suunnitellusti hallinnassa ja uutta rakennusten korjausvelkaa ei pääse muodostumaan. Tämä on mahdollista korjaamalla omia pidettäviä rakennuksia poistoja vastaavalla korjausarvolla tai realisoimalla kiinteistöjä, jotka eivät täytä näitä edellytyksiä omassa palvelutuotannossa.

Vuotinaisten leirikeskusten tuleva käyttö selvitetään yhteistyössä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tulevan puolen vuoden sisällä ja selvityksen pohjalta käynnistetään tarvittavat toimenpiteet.

Tilapalvelun huollon ja kunnossapidon vastuulla on kaupungin omistamat 30 rakennettua kiinteistöä sekä kaupungin omistuksessa olevat toimitilojen osakkeet, lukuun ottamatta kaupungintaloa ja kiinteistö Oy Sorvirinnettä. Rakennuksia ja rakennelmia on yhteensä 74 kpl.

Tilapalvelun talousarvioon sisältyvät myös kiinteistöosakeyhtiö Sorvirinteestä kaupungin omistamat asunnot 28 kpl sekä Fagerkullan museoalueen 13 rakennusta. Kaupunki omistaa lisäksi erillisiä liikehuoneistoja 2 kpl (pinta-ala 280 k-m²) että yksittäisen väestönsuojaosakkeen (pinta-ala 86 m²), joka toimii normaalioloissa kaupungin oman kaluston varastotilana. Toimintavuoden aikana edistetään kaupungin palvelutuotannon kannalta tarpeettomista tiloista luopumista yhteistyössä maankäytön suunnittelun ja tilojen käyttäjien kanssa. Vuokra-asuntojen käyttöastetavoite kuluvalle vuodelle on vähintään 95 %.

Talousarviovuodelle 2019 on verrattuna vuoteen 2018 tehty muutos, jossa aiemmin ulkoisina vuokralaisina olleiden Tanssiopisto Vinhan, Karkkilan kuvataidekoulun sekä Karkkilan musiikkikoulun käyttämien tilojen tilavuokrat on siirretty sivistystoimialalle sisäisiksi tilavuokriksi.

Ruoka- ja puhdistuspalvelu

Ruokapalvelu tuottaa kustannustehokkaasti keskeiset ruokahuollon palvelut kouluille, päiväkodeille, perusturvakuntayhtymä Karviaiselle (Karkkilan terveysasema, palvelukeskus, Toivokoti ja kotihoidon ateriapalvelut), henkilöstön ruokailun Palvelukeskuksessa, kokoustarjoilut kaupungin tilaisuuksiin sekä muille sopimus-pohjaisille sidosryhmille. Puhdistuspalvelun vastuulla on tuottaa päivittäinen palvelutilojen puhtaana pitäminen, joka tapahtuu sopimus-pohjaisesti kilpailutettuna ostopalveluna. Päiväkodeissa siivous on hoidettu

päiväkotikohtaisesti kaupungin omien työntekijöiden toimesta. Ruokapalveluiden tuottamisessa seurataan aktiivisesti palvelukysynnän määrää ja varaudutaan sopeuttamaan toimintaa sitä vastaavasti. Muuttuneen ja lähitulevaisuudessa vielä enemmän mahdollisesti muuttuvan palvelukysynnän selvittämiseksi palveluyksikössä tehdään vuoden 2019 aikana palvelutarve- ja resurssimitoituksen selvitys.

Mittaus- ja kiinteistöpalvelu

Kaupungin asemakaavatonttien lohkomista tonttiteksteriin jatketaan edelleen vakiintuneen ja resursseihin nähden toiminnallisesti tarkoituksenmukaiseksi osoittautuneen lohkomistoimintamallin ja näistä asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Asiakaspalvelu säilytetään edelleen asiakaslähtöisenä ja rakentamistoimintaa edistävänä toiminnallisesti tiiviissä yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa. Yksikkö kehittää edelleen vuoden 2018 aikana kotisivuille uudistettua kuntalaisille suunnattua paikkatietopalvelinta ja sen paikkatietoon perustuvaa numeerista aineistoa. Johtokartan ylläpitoa jatketaan resurssien puitteissa vesihuoltolaitoksen ohjeistuksen ja tarpeiden mukaan. Maa-ainesten valvontaan liittyviä mittauksia suoritetaan ympäristötoimen työohjelman mukaisesti. Palveluyksikkö jatkaa vielä toistaiseksi rakennusvalvonnan kanssa hyväksi havaituilla toimintametoodeilla rakennusten merkintä- ja sijaintitietojen mittauksia.

Maankäytön suunnittelu

Maankäytön suunnittelu					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	2 580	1 000	1 000	1 031	1 047
Sisäiset toimintatuotot				0	0
Toimintakulut	-109 767	-134 200	-113 000	-114 917	-116 531
Sisäiset kulut	-7 346	-7 024	-9 733	-9 881	-10 025
Toimintakate	-114 533	-140 224	-121 733	-125 494	-127 576
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset			0		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-23 389	-18 302	-9 138		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-137 922	-158 526	-130 871	-125 494	-127 576

Maankäytön suunnittelu perustuu valtuuston hyväksymään maapoliittiseen ohjelmaan. Vuosittain sen pohjalta laaditaan kaavoituskatsaus ja joka toinen vuosi kaavoitussuunnitelma. Kaavoitussuunnitelmaa toteutetaan valmistelemalla uusien ja täydennettävien alueiden asemakaavoitusta ja arvioimalla asemakaavojen ajankäyttöä.

Vuonna 2019 jatketaan keskustan kehittämiseen liittyvää selvittämistä, erityisesti koskien täydentämiskentämistä sekä asuin- että liikerakennusten osalta. Täydentämiskentämiseen liittyy resurssien mukaista raakamaan hankintaa, kaavoittamista varten. Laadukas tonttitarjonta varmistetaan niin asuin- kuin yritystonttienkin osalta. Vuonna 2019 laaditaan suunnitelma riittävän yritystonttivarannon toteuttamiseksi sekä tehdään selvitys hajarakentamisen kantatilalaskelmien mitoituseriaa.

9.6. Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	93 403	121 000	127 000	130 996	132 961
Sisäiset tuotot	8 802	0	0	0	0
Toimintakulut	-497 310	-536 111	-495 405	-503 810	-510 886
Sisäiset kulut	-27 712	-36 162	-32 845	-33 346	-33 832
Toimintakate	-422 817	-451 273	-401 250	-406 159	-411 756
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset	-10 724	-13 600	-13 500		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-89 892	-90 431	-69 332		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-523 433	-555 304	-484 082	-406 159	-411 756

Ympäristölautakunta muodostuu ympäristön ja rakennusvalvonnan palvelualueesta sekä ympäristölautakunnan hallinnosta.

Toimielimen tehtävänä on ympäristön kokonaisvaltainen taloudellinen ja laadullinen kehittäminen. Toimielin vastaa kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisen rakennetun ympäristön ja ympäristöpolitiikan sekä ympäristöterveydenhuollon kehittämisestä ja toteuttamisesta.

Ympäristölautakunnan päämääränä on omalta osaltaan vaikuttaa siihen, että Karkkilassa on terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö.

Ympäristölautakunta huolehtii toimialan maksujen ajantasaisuudesta ja tarkistaa toimialan taksat vuosittain. Taksat muutetaan tarvittaessa kustannuksien kasvun mukaisesti.

Talous

Kaupunginhallitus on antanut talousarviolle kehysten, jossa ulkoiset toimintatuotot ovat 121 000 euroa ja toimintakulut 541 000 euroa. Toimintakatteenksi tulee siis - 420 000 euroa.

Talousarvioehdotuksessa ulkoiset toimintatuotot ovat 127 000 euroa ja toimintakulut 495 405 euroa, jolloin toimintakatteenksi muodostuu - 368 405 euroa. Toimialan tavoitteiden toteutumisen suurin riski on yleinen taloudellinen kehitys ja sen mahdolliset seurannaisvaikutukset. Tämä vaikuttaa laajasti toimintaan ja erityisesti rakentamiseen sekä sitä kautta mm. toimintatuottoihin.

Toimintaympäristö

Ympäristölautakunnan alaisen ympäristön ja rakennusvalvonnan palvelualueen tehtävänä on ohjata ja valvoa rakentamista, käsitellä ympäristöä ja rakentamista koskevat lupa-asiat sekä huolehtia ympäristön tilan seurannasta.

Toimialan suunnitelmallista toimintaa jatketaan ja kehitetään entisestään. Vastuualueittain jatketaan ennakoidun pitkäjänteisen toiminnan suunnittelua asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteena on

ylläpitää ja kehittää henkilöstön ammattitaitoa koulutuksen avulla sekä huolehtia heidän hyvinvoinnista ja jaksamisesta.

Vuonna 2019 keskeisimpinä painopistealueina ovat elinvoima ja asuminen. Vuoden 2019 seurattavia suoritteita ovat: Rakennusluvut (rakennustyypeittäin) kpl sekä ympäristö- ja maa-ainesluvut (kpl)

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet

Päämäärä	Elinvoima
Valtuustokauden 2019-2021 tavoite	Karkkila kasvaa kestävästi (KS, Ymla) / Kiinteistöverotuksen tasapuolisen kohtelun edistäminen ja kiinteistöverotulojen lisääminen
Talousarviovuoden 2019 toimenpiteet	Suunnitelman laatiminen sekä vuonna 2019 selvitettävän alueen määrittely. Suunnitelman mukaisen selvityksen tekeminen.
Arviointikriteeri/mittari	Selvitysten vaikutus kiinteistöverotukseen €/vuosi
Vastuuhenkilö	Tekninen johtaja

Ympäristön ja rakennusvalvonnan palvelualue

Ympäristö ja rakennusvalvonta					
	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	93 363	121 000	127 000	130 996	132 961
Sisäiset tuotot	8 802	0		0	0
Toimintakulut	-408 499	-424 949	-488 905	-497 199	-504 183
Sisäiset kulut	-23 988	-23 895	-32 845	-33 346	-33 832
Toimintakate	-330 322	-327 844	-394 750	-399 549	-405 053
Laskennalliset kustannukset					
Poistot ja arvonalennukset	-10 724	-13 600	-13 500		
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-84 332	-85 205	-75 832		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-425 378	-426 649	-484 082	-399 549	-405 053

Ympäristön ja rakennusvalvonnan palvelualue käsittää seuraavat kustannuspaikat: Ympäristönsuojelu, ympäristöterveydenhuolto ja rakennusvalvonta.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelun pääasiallisena tehtävänä on hoitaa lainsäädännössä ympäristönsuojeluviranomaiselle määrättyjä tehtäviä, joita ovat mm. ympäristönsuojelu-, maa-aines-, jäte- ja vesilain mukainen valvonta sekä lupien ja ilmoitusten käsittely. Jotta jatkossa päästäisiin sujuvaan viranomaistoimintaan, pyritään tulevan vuoden aikana kehittämään toimintatapoja ja saamaan keskeneräiset asiat ajan tasalle. Viranomaistoiminnan lisäksi ympäristönsuojelu huolehtii ympäristön tilan seurannasta sekä ympäristön- ja luonnonsuojelun edistämisestä, jota tehdään olemalla mukana erilaisissa yhteistyöhankkeissa.

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollon toimintaa hoitaa alueellinen Länsi-Uudenmaan ympäristöterveys. Palveluorganisaatio tuottaa Karkkilalle ympäristöterveyden- ja eläinlääkintähuollon palvelut.

Ympäristöterveydenhuollon toimintaan kuuluu lakisääteisten tehtävien hoitaminen (elintarvike-, terveys-
densuojelu-, tupakka-, tuoteturvallisuus-, eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta, eläinlääkintäpalvelut ja eläin-
lääkäripäivystys, ohjaus ja neuvonta em. asioihin liittyen, ilmoitusten ja hakemusten käsittely) sekä lausun-
tojen antaminen oman erityislainsäädännön näkökulmasta.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan tehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia alueiden rakentamisesta ja
muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja ra-
kennusten kuntoa. Ohjauksella ja valvonnalla edistetään sekä asuin- että työpaikka-alueiden säilymistä
viihtyisinä, elinvoimaisina ja korkealaatuisina.

Rakennusvalvonnan painopisteet tulevalla kaudella ovat kiinteistöveroselvityksen tekeminen alueittain,
sähköisen asioinnin ja palvelun kehittäminen. Tavoitteena on kaikkien neuvontapyyntöjen ja lupahakemus-
ten käsitteleminen lupapisteen kautta, opastamalla asiakkaita lupapisteen käytössä.

Rakennetun ympäristön siisteyttä ja rakennusten kuntoa valvotaan laaditun seurantaohjelman mukaisesti.
Muita kohteita valvotaan ennakkoon tiedotettavin maastokierroksin. Heikkokuntoisten kiinteistöjen omis-
tajia / haltijoita kehoitetaan kunnostamaan rakennukset ja siistimään epäsiistit piha-alueet.

10 LASKELMAT

KÄYTTÖTALOUS, YHTEENVETO

KAUPUNKI YHTEENSÄ	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	6 467 800	6 327 607	6 204 184	6 297 247	6 391 705
Sisäiset tuotot	6 148 222	6 364 102	6 696 647	6 797 097	6 899 053
Toimintakulut	-52 209 933	-52 839 410	-53 147 327	-53 944 537	-54 727 405
Sisäiset kulut	-6 148 222	-6 364 102	-6 696 647	-6 797 097	-6 898 053
Toimintakate	-45 742 134	-46 511 803	-46 943 143	-47 647 290	-48 334 699
Poistot ja arvonalennukset	-2 761 461	-2 987 000	-3 025 400	0	0
Muut laskennalliset tuotot/kulut	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-48 503 595	-49 498 803	-49 968 543	-47 647 290	-48 334 699

KESKUSVAALILAUTAKUNTA	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	0	38 000	99 050	0	0
Sisäiset tuotot					
Toimintakulut	-25 166	-43 000	-102 700	0	-25 200
Sisäiset kulut	-1 869	0	-1 650	0	-1 900
Toimintakate	-27 035	-5 000	-5 300	0	-27 100
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset tuotot/kulut	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-27 035	-5 000	-5 300	0	-27 100

TARKASTUSLAUTAKUNTA	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Sisäiset tuotot					
Toimintakulut	-22 093	-20 800	-20 800	-21 153	-21 450
Sisäiset kulut	-23	-250	-250	-254	-258
Toimintakate	-22 116	-21 050	-21 050	-21 407	-21 707
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset tuotot/kulut	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-22 116	-21 050	-21 050	-21 407	-21 707

KAUPUNGINHALLITUS	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	479 551	389 109	333 490	343 984	349 144
Sisäiset tuotot	100 101	102 207	82 258	83 492	84 744
Toimintakulut	-3 547 844	-3 552 865	-3 524 613	-3 584 409	-3 634 753
Sisäiset kulut	-180 849	-184 682	-177 126	-179 827	-182 448
Toimintakate	-3 149 041	-3 246 231	-3 285 991	-3 336 760	-3 383 313
Poistot ja arvonalennukset	-6 520	-20 600	-10 500	0	0
Muut laskennalliset tuotot/kulut	1 364 207	1 353 850	1 412 209	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 791 354	-1 912 981	-1 884 282	-3 336 760	-3 383 313

KARVIAINEN	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	6 711	0	0	0	0
Sisäiset tuotot					
Toimintakulut	-18 470 417	-18 632 466	-18 609 275	-18 924 984	-19 190 791
Sisäiset kulut					
Toimintakate	-18 463 706	-18 632 466	-18 609 275	-18 924 984	-19 190 791
Poistot ja arvonalennukset					
Muut laskennalliset tuotot/kulut					
Tehtävän kokonaiskustannukset	-18 463 706	-18 632 466	-18 609 275	-18 924 984	-19 190 791

ERIKOISSAIRAANHOITO	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Sisäiset tuotot					
Toimintakulut	-11 229 475	-11 804 343	-11 818 939	-12 019 449	-12 188 266
Sisäiset kulut					
Toimintakate	-11 229 475	-11 804 343	-11 818 939	-12 019 449	-12 188 266
Poistot ja arvonalennukset					
Muut laskennalliset tuotot/kulut					
Tehtävän kokonaiskustannukset	-11 229 475	-11 804 343	-11 818 939	-12 019 449	-12 188 266

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	714 555	506 300	626 200	645 905	655 593
Sisäiset tuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-10 159 583	-10 067 047	-10 582 983	-10 762 525	-10 913 688
Sisäiset kulut	-4 379 771	-4 559 239	-4 709 313	-4 781 131	-4 850 808
Toimintakate	-13 824 799	-14 119 986	-14 666 096	-14 897 751	-15 108 902
Poistot ja arvonalennukset	-292 296	-283 300	-267 900	0	0
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-697 786	-691 293	-841 099	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-14 814 880	-15 094 579	-15 775 095	-14 897 751	-15 108 902

VAPAA-AIKALAUTAKUNTA	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	441 639	390 400	409 300	422 180	428 512
Sisäiset tuotot	12 573	3 055	2 950	2 994	3 039
Toimintakulut	-1 681 291	-1 667 443	-1 674 959	-1 703 375	-1 727 299
Sisäiset kulut	-706 907	-738 259	-851 759	-864 748	-877 351
Toimintakate	-1 933 986	-2 012 247	-2 114 468	-2 142 950	-2 173 099
Poistot ja arvonalennukset	-14 199	-27 500	-28 900	0	0
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-200 867	-201 493	-150 983	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 149 053	-2 241 240	-2 294 351	-2 142 950	-2 173 099

TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	4 731 941	4 882 798	4 609 144	4 754 182	4 825 495
Sisäiset tuotot	6 026 746	6 258 840	6 611 439	6 710 611	6 811 270
Toimintakulut	-6 576 753	-6 515 335	-6 317 653	-6 424 833	-6 515 072
Sisäiset kulut	-851 092	-845 510	-923 704	-937 791	-951 457
Toimintakate	3 330 842	3 780 793	3 979 226	4 102 169	4 170 235
Poistot ja arvonalennukset	-2 437 722	-2 642 000	-2 704 600	0	0
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-375 661	-370 633	-350 795	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	517 458	768 160	923 831	4 102 169	4 170 235

YMPÄRISTÖ- JA LUPALAUTAKUNTA	TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Toimintatuotot	93 403	121 000	127 000	130 996	132 961
Sisäiset tuotot	8 802	0	0	0	0
Toimintakulut	-497 310	-536 111	-495 405	-503 810	-510 886
Sisäiset kulut	-27 712	-36 162	-32 845	-33 346	-33 832
Toimintakate	-422 817	-451 273	-401 250	-406 159	-411 756
Poistot ja arvonalennukset	-10 724	-13 600	-13 500	0	0
Muut laskennalliset tuotot/kulut	-89 892	-90 431	-69 332	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-523 433	-555 304	-484 082	-406 159	-411 756

TULOSLASKELMA

	TP 2017	TA 2018	TAE 2018	TA 2019	Muutos- % TA2019/ TA2018	TA 2019/ TAE2018	TS 2020	TS 2021
Toimintatuotot	6 467 800	6 327 607	6 103 271	6 204 184	-1,95	1,65	6 297 247	6 391 705
Myyntituotot	2 562 169	2 709 058	2 512 818	2 748 920	1,47	9,40	2 790 154	2 832 006
Maksutuotot	591 129	526 000	492 000	458 800	-12,78	-6,75	465 682	472 667
Tuet ja avustukset	771 382	590 200	729 000	583 000	-1,22	-20,03	591 745	600 621
Muut toimintatuotot	2 543 120	2 502 349	2 369 453	2 413 464	-3,55	1,86	2 449 666	2 486 411
Sisäiset tuotot	6 148 222	6 364 102	6 364 102	6 696 647	5,23	5,23	6 797 097	6 899 053
Toimintakulut	-52 209 933	-52 839 410	-53 292 352	-53 147 327	0,58	-0,27	-53 944 537	-54 727 405
Henkilöstökulut	-13 412 456	-13 523 222	-13 742 332	-14 152 707	4,65	2,99	-14 364 998	-14 558 173
Palkat ja palkkiot	-10 096 621	-10 226 700	-10 425 122	-10 797 600	5,58	3,57	-10 959 564	-11 103 657
Henkilöstösivukulut	-3 315 835	-3 296 522	-3 317 210	-3 355 107	1,78	1,14	-3 405 434	-3 454 515
Eläkekulut	-2 919 794	-2 923 722	-2 942 034	-3 001 007	2,64	2,00	-3 046 022	-3 090 712
Muut henkilöstösivukulut	-396 041	-372 800	-375 176	-354 100	-5,02	-5,62	-359 412	-363 803
Palvelujen ostot	-34 829 342	-35 258 659	-35 603 892	-35 265 931	0,02	-0,95	-35 794 920	-36 330 844
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 918 304	-2 102 760	-2 022 125	-2 026 759	-3,61	0,23	-2 057 160	-2 087 018
Avustukset	-1 308 887	-1 391 500	-1 371 600	-1 139 400	-18,12	-16,93	-1 156 491	-1 172 838
Muut toimintakulut	-740 944	-563 269	-552 403	-562 530	-0,13	1,83	-570 968	-578 532
Sisäiset kulut	-6 148 222	-6 364 102	-6 364 102	-6 696 647	5,23	5,23	-6 797 097	-6 898 053
Toimintakate	-45 742 134	-46 511 803	-47 189 081	-46 943 143	0,93	-0,52	-47 647 290	-48 335 699
Verotulot	31 558 116	31 435 000	30 935 000	32 432 000	3,17	4,84	33 574 000	34 474 000
Kunnallisvero	27 960 082	27 900 000	27 400 000	28 870 000	3,48	5,36	30 000 000	30 850 000
Kiinteistövero	2 251 447	2 235 000	2 235 000	2 224 000	-0,49	-0,49	2 224 000	2 224 000
Yhteisövero	1 346 586	1 300 000	1 300 000	1 338 000	2,92	2,92	1 350 000	1 400 000
Valtionosuudet	17 416 779	17 585 790	17 702 790	17 697 470	0,64	-0,03	17 697 000	17 697 000
Rahoitustuotot- ja kulut	-246 241	-559 725	-559 725	-512 667	-8,41	-8,41	-513 000	-513 000
Korkotuotot	25 490	22 275	22 275	22 275	0,00	0,00	22 000	22 000
Sisäiset korkotuotot	13 747	13 600	13 600	13 600	0,00	0,00	13 600	13 600
Muut rahoitustuotot	122 856	123 500	123 500	118 558	-4,00	-4,00	119 000	119 000
Muut sis. rahoitustuotot	97 391	97 400	97 400	97 400	0,00	0,00	97 400	97 400
Korkokulut	-631 351	-700 000	-700 000	-650 000	-7,14	-7,14	-650 000	-650 000
Sisäiset korkokulut	-13 747	-13 600	-13 600	-13 600	0,00	0,00	-13 600	-13 600
Muut rahoituskulut	236 764	-5 500	-5 500	-3 500	-36,36	-36,36	-4 000	-4 000
Muut sis. rahoituskulut	-97 391	-97 400	-97 400	-97 400	0,00	0,00	-97 400	-97 400
Vuosikate	2 986 520	1 949 262	888 984	2 673 660	37,16	200,75	3 110 710	3 322 301
Poistot ja arvonalentumiset	-2 761 461	-2 987 000	-2 987 000	-3 025 400	1,29	1,29	-3 075 000	-3 120 000
Sumupoistot	-2 761 461	-2 987 000	-2 987 000	-3 025 400	1,29	1,29	-3 075 000	-3 120 000
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0,00		0	0
Satunnaiset kulut	-38 280							
Tilikauden tulos	186 779	-1 037 738	-2 098 016	-351 740	-66,11	-83,23	35 710	202 301
Vuosikate/Poistot %	108	65	30	88		196,94	101	106
Vuosikate, euroa/asukas	336	219	100	300		201,13	350	373
Asukasmäärä	8 900	8 911	8 911	8 900		-0,12	8 900	8 900
Kertynyt ali-/ylijäämä	1 654 070	616 332	-443 946	-795 686		79,23	-759 976	-557 675

	TP2017	TA2018	TAE2018	TA2019	TS2020	TS2021
Tilikauden tulos	186 779	-1 037 738	-2 098 016	-351 740	35 710	202 301
Kertynyt ali-/ylijäämä	1 654 070	616 332	-443 946	-795 686	-759 976	-557 675

TULOSLASKELMAN PERUSTELUT

Toimintakate

Kaupungin tuloslaskelmassa esitettävä toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuoden 2019 talousarvion mukainen toimintakate on -46 946 143 euroa.

Vuosikate

Kaupungin tuloslaskelmassa esitettävä vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Talouden tasapainon vähimmäisvaatimus on se, että vuosikatteen tulee olla vähintään poistojen suuruinen, jotta kunnan tulo-rahoitus olisi riittävä. Karkkilan kaupungin vuosikate on vuonna 2019 poistoja pienempi ja näin kaupunki ei pysty keräämään vuosikatteella ylijäämää. Vuoden 2019 talousarvion mukainen vuosikate on 2 673 660 euroa.

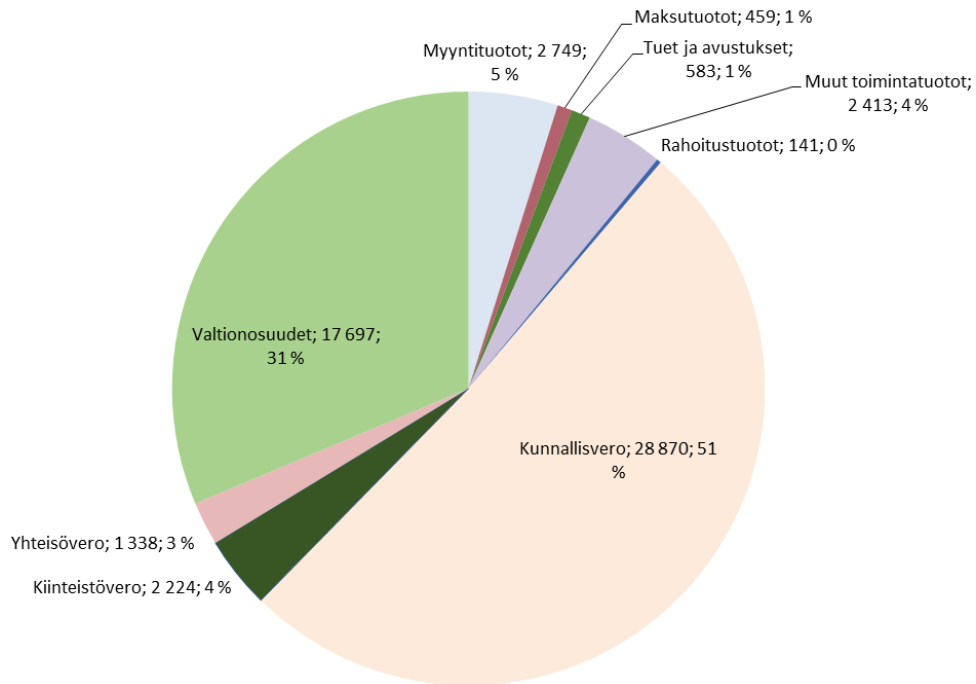
Suunnitelman mukaiset poistot

Poistoina esitetään kaikki suunnitelman mukaiset poistot pysyviin vastaaviin kuuluvien aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista. Poistojen määrä on vuoden 2019 talousarvioissa 3 025 400 euroa.

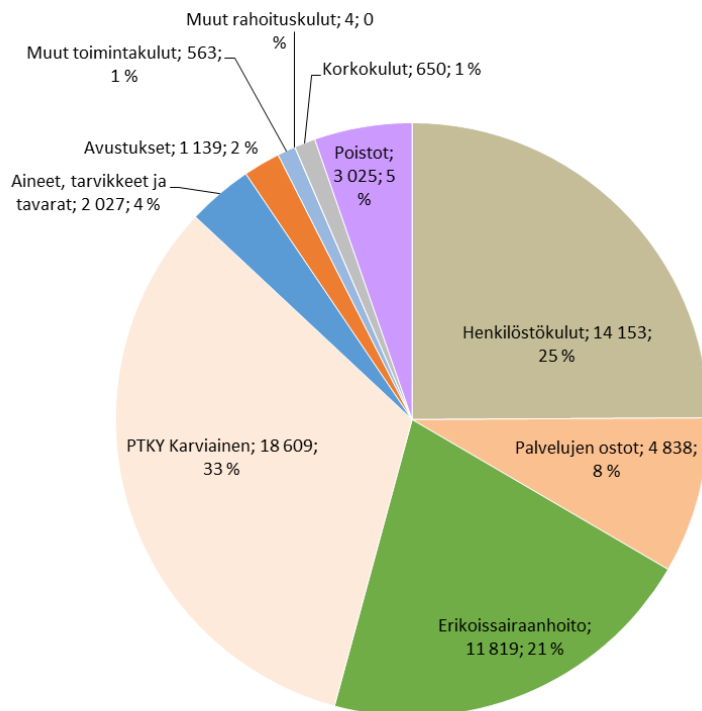
Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Vuoden 2019 tilikauden tulos on -351 740 euroa.

Tulojen jakauma (1 000 €)

Kulujen jakauma (1 000 €)

RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA (1000 €)		TP2017	TA2018	TA2019	TS2020	TS2021
Varsinainen toiminta ja investoinnit						
Tulorahoitus		2 351	1 949	2 674	3 111	3 322
Vuosikate	+/-	2 987	1 949	2 674	3 111	3 322
Satunnaiset erät	+/-	-38	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	+/-	-597			0	0
Investoinnit		-6 096	-2 085	-2 308	-2 251	-1 872
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-	6 710	2 225	2 385	2 251	1 872
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	4	140	77		
Käyttöomaisuuden myyntitulot	+	611			0	0
Varsinainen toiminta ja investoinnit, netto	+/-	-3 744	-136	365	860	1 450
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-					
Antolainasaamisten vähennykset	+					
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+		6 120	6 500	7 500	6 900
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	6 240	6 280	7 760	8 160	7 860
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	7 500				
Oman pääoman muutokset	+/-	1 056				
Vaikutus maksuvalmiuteen	+/-	-1 429	-296	-895	200	490
Lainanhoitokate		0,53	0,38	0,40	0,43	0,47
Lainat/asukas		6 652	6 626	6 493	6 419	6 311

Rahoitusosassa osoitetaan, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja kuinka rahoitustarve katetaan. Samoin ilmenee, kuinka suuri on rahoitusjäämä ja kuinka se käytetään.

RAHOITUSLASKELMAN PERUSTELUT

Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta

Tulorahoitus muodostuu tuloslaskelmaosasta tuotavasta vuosikatteesta, satunnaisista menoista ja tuloista sekä rahoituksen korjauseristä. Käyttöomaisuusinvestoinnit ovat investointiosan käyttöomaisuuden hankintamenot ja tuloina rahoitusosuudet investointeihin sekä käyttöomaisuuden myyntitulot.

Rahoitustoiminnan nettokassavirta

Antolainojen muutokset sisältävät kunnan myöntämät lainat ja sijoitukset ja lainasaamiset. Antolainojen muutoksina esitetään erikseen lainojen lisäykset ja vähennykset. Lainakannan muutokset sisältävät arvion siitä kuinka paljon kunta ottaa pitkäaikaista lainaa talousarviovuoden aikana eli lainojen lisäyksen. Pitkäaikaisten lainojen vähennykset osoittavat arvion pitkäaikaisten lainojen lyhennysten määrästä talousarviovuoden aikana.

Lainakannan muutokset vuonna 2019

Karkkilan kaupungin hallintosäännön mukaan kaupunginvaltuusto päättää lyhytaikaisten lainojen ja kuntatodistusten enimmäismäärän sekä hyväksyy talousarviolainojen enimmäismäärän. Valtuusto päättää vuoden 2019 lyhytaikaisten lainojen ja kuntatodistusten enimmäismääräksi 25,0 miljoonaa euroa kaupungin maksuvalmiuden turvaamiseksi. Lisäksi valtuusto päättää vuoden 2019 pitkäaikaisten talousarviolainojen nostamisen enimmäismääräksi 6,5 miljoonaa euroa.

Kaupungin lainasalkun kehittyminen vuonna 2019

Arvioiden mukaan kaupungin lainakanta tulee olemaan vuoden 2018 lopussa noin 59,05 miljoonaa euroa. Vähennystä vuoden 2017 tilinpäätöksestä on noin 160 000 euroa. Vuonna 2019 kaupungin lainakanta on arvion mukaan laskemassa 1,26 miljoonalla eurolla. Taloussuunnittelukaudella Karkkilan kaupungin lainakanta tulee olemaan vuonna 2020 yhteensä 57,1 miljoonaa euroa ja vuonna 2021 yhteensä 56,2 miljoonaa euroa. Lainakanta-arvio on laskettu tilinpäätöksen 2017 pohjalta.

Korkoriskisuojaukseen liittyvien toimenpiteiden työ on käynnistetty vuonna 2017 ja toimenpiteet ovat jatkuneet vuoden 2018 aikana. Lisäksi joitakin pitkäaikaisia lainoja ollaan vuoden 2018 lopulla jälleenrahoitamassa.

11 TASEYKSIKÖT

11.1. Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos on toiminut erillisenä kirjanpidollisena taseyksikkönä 1.1.2016 alkaen. Vesilaitos vastaa toiminta-alueellaan laatuvaatimukset täyttävän talousveden toimittamisesta ja jätevesien poisjohtamisesta sekä puhdistamisesta. Vesilaitos vastaa myös hulevesien hallinnasta kaava-alueella ja raakaveden hankinnasta sekä käsittelystä. Vesilaitoksen henkilöstöön kuuluu vesihuoltopäällikkö, kaksi asentajaa sekä puhdistamonhoitaja.

Vesilaitoksen taseeseen on kirjattu mm. sisäiset lainat ja niiden korot sekä jäännöspääoman korvauseruste ja sen arvo. Nämä taseen arvostuserät vaikuttavat laitoksen käyttötalouteen. Lähtökohtaisesti nykyiset toimintatuotot sallivat käyttötalouden osalta normaalin ylläpidon lisäksi korjausinvestointien jatkamisen. Korjausinvestoinneilla parannetaan verkoston teknistä laatua, toimintavarmuutta ja laitoksen käyttötaloutta. Vuoto- ja hulevesien hallinnan rahoittamiseksi on käyttöön otettu hulevesimaksu.

Huleveden eriytyminen on tehty laskennallisesti, koska sekaviemäröinnin takia tarkkaa huleveden osuutta ei ole voitu yksilöidä. Huleveden osuus on laskettu vertailemalla vuoden 2014 puhdistetun jäteveden osuutta sekä laskutetun jäteveden määrää. Näiden arvojen perusteella on saatu huleveden laskennalliseksi osuudeksi 52,46 prosenttia viemärlaitoksen kustannuksista. Hulevedeen kohdistuvien poistojen osalta on esitetty erillinen investointilistaus talousarviokirjan investointiosassa. Laskennallisessa eriytyksessä vesihuoltolaitoksen talousarvio sisältyy kaupungin talousarvioon samalla tavalla kuin muiden yksiköiden talousarviot. Kirjanpidollisen taseyksikön peruspääoman korko on vuodelle 2019 yhteensä 3 prosenttia. Kaupunki perii vesihuoltolaitokselta peruspääoman lisäksi korkoa lainoista kaupungin lainakantaan kohdistuvan keskimääräisen koron mukaisesti. Vesihuoltolaitos lyhentää lainoja kaupungille rahoituslaskelmassa esitetyn vesihuoltolaitoksen toiminnan ja investointien rahavirran mukaisesti. Tasearvot ja suunnitelmapoistot laaditaan kaupungin tilinpäätöksen mukaisina.

Liikelyijämäksi vuodelle 2019 arvioidaan 380 593 euroa ja tilikauden ylijäämäksi 270 793 euroa. Vesihuoltolaitoksen talousarvio ja taloussuunnitelma on laadittu niin, että vesihuoltolaitos pystyy taloussuunnittelukaudella kattamaan toiminnastaan aiheutuvat kulut sekä maksamaan peruspääoman korkoa kaupungille sekä lyhentämään taseeseen muodostunutta alijäämää.

Vesihuoltolaitoksen veden käyttömaksut ovat 1.1.2019 alkaen seuraavat (alv 0%):

	2019	2018	2017
VESI	1,67 €/m ³	1,67 €/m ³	1,67 €/m ³
JÄTEVESI	2,18 €/m ³	2,18 €/m ³	2,18 €/m ³

Veden käyttömaksut ovat pysyneet samana vuodesta 2015. Vesilaitoksen taksan päivittämistä tulisi tarkastella vuoden 2019 aikana.

Vesihuoltolaitoksen toiminnan yksi painopisteistä taloussuunnittelukaudella on vesilaitoksen vuotovesien määrän pienentäminen. Tämä tarkoittaa systemaattista verkoston saneerausta ja piilovuotojen paikannusta sekä korjaamista. Jätevesiverkkoon päätyvien hule- ja vuotovesien pienentämiseksi tehdään selvitystyötä, jonka tarkoituksena on kartoittaa viemäriverkkoon johdettujen hulevesien alkuperää. Lisäksi jäteveden puhdistamalla kehitetään puhdistusprosessia, jotta uusien ympäristölupaehtojen kriteerit täyttyvät. Puhdistamon toimintaa kehitetään myös kustannustehokkaammaksi.

Tulevan toimintakauden aikana arvioidaan tarkemmin taseyksikön tuottamien palvelujen kysyntään, tuotantotavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen liittyviä haasteita ja epävarmuustekijöitä. Perusteluissa pyritään tekemään selkoa toiminnan painopisteistä ja kehittämistarpeista sekä arvioidaan voimavarojen riittävyttä muun muassa henkilöressurssien ja muiden tuotantotehtävien osalta sekä erityisesti toiminnan kannattavuuden ja pääomarahoituksen osalta

VESIHUOLTOLAITOS TULOSLASKELMA	TP 2017 ulk./sis.	TA 2018 ulk./sis.	TA 2019 ulk./sis.	TS2020 ulk./sis.	TS2021 ulk./sis.
LIKEVAIHTO	1 709 642	1 864 980	1 834 440	1 890 420	1 918 777
Liikevaihto ulkoiset	1 611 847	1 746 000	1 728 500	1 782 891	1 809 635
Liikevaihto sisäiset	97 794	118 980	105 940	107 529	109 142
Liiketoiminnan muut tuotot	53 947	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut					
Aineet tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-180 772	-188 950	-186 900	-190 019	-192 704
Varastojen lisäys tai väh.	-4 134	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-629 760	-609 509	-500 439	-508 791	-515 980
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-210 776	-203 500	-206 600	-210 048	-213 016
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-50 553	-48 947	-50 890	-51 739	-52 470
Muut henkilösivukulut	-8 053	-7 400	-6 800	-6 913	-7 011
Poistot ja arvonalennukset					
Suunnitelman muk. poistot	-474 028	-465 800	-480 900	-498 700	-516 200
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-62 645	-60 976	-21 318	-21 674	-21 980
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJ.)	142 867	279 898	380 593	402 536	399 416
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot	1 210	500	1 200	0	0
Korkokulut kaupungille	-13 747	-13 600	-13 600	-13 600	-13 600
Korkokulut muille	0	0	0	0	0
Korvaus perus-/ jäännöspääomasta	-97 391	-97 400	-97 400	-97 400	-97 400
Muut rahoituskulut	-108	0	0	0	0
Yli/alijäämä ennen satunnaisia eriä	32 832	169 398	270 793	291 536	288 416
Satunnaiset kulut	0				
Yli/alijäämä ennen varauksia	32 832				

VESIHUOLTOLAITOS HULEVEDEN					
VIEMÄRÖINTI TULOSLASKELMA (sisältyy VHL:n tuloslaskelmaan)	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TS2020	TS2021
	ulk./sis.	ulk./sis.	ulk./sis.	ulk./sis.	ulk./sis.
LIKEVAIHTO	0	0	65 000	65 000	65 000
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	65 000	65 000	65 000
Materiaalit ja palvelut					
Aineet tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-90 097	-85 424	-87 838	-89 304	-90 566
Varastojen lisäys tai väh.		0	0	0	0
Palvelujen ostot	-274 954	-242 086	-219 564	-223 228	-226 382
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-83 136	-38 878	-39 120	-39 773	-40 335
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-15 683	-8 293	-8 551	-8 694	-8 816
Muut henkilösivukulut	-3 413	-1 389	-1 268	-1 289	-1 307
Poistot ja arvonalennukset					
Suunnitelman muk. poistot	-249 811	-260 521	-255 120	-253 913	-252 824
Arvonalentumiset		0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-25 092	-2 717	-2 173	-2 210	-2 241
LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJ.)	-742 187	-639 308	-483 634	-488 410	-492 472
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkokulut kaupungille	-5 809	-1 630	-5 747	-5 747	-5 747
Korkokulut muille		0	0	0	0
Korvaus perus- /jäännöspääomasta	-41 157	-11 712	-41 160	-41 160	-41 160
Korvaus peruspääomasta					
Muut rahoituskulut		0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-789 153	-652 650	-530 541	-535 317	-539 379

VESIHUOLTOLAITOS RAHOITUSLASKELMA	TP 2017 ulk./sis.	TA 2018 ulk./sis.	TA 2019 ulk./sis.	TS2020 ulk./sis.	TS2021 ulk./sis.
Tulorahoitus					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	142 867	279 898	380 593	402 536	399 416
Poistot ja arvonalentumiset	474 028	465 800	480 900	498 700	516 200
Rahoitustuotot ja -kulut	-110 036	-110 500	-109 800	-111 000	-111 000
Muut tulorahoituksen korjauserät	0				
Sisäiset tuotot (-)	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut, muissa toimintakuluissa (+)	0	0	0	0	0
Sisäiset kulut, rahoituskulut (+)	0	0	0	0	0
	506 860	635 198	751 693	790 236	804 616
Investoinnit					
Investointimenot (-)	-273 534	-392 000	-500 000	-500 000	-500 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	0	0	0	0
Sisäiset katteet	0	0	0	0	0
Tulorahoitus ja investoinnit, netto	233 326	243 198	251 693	290 236	304 616
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muilta (-)	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	-298 517	-149 259	-149 259	-149 259	-149 259
Lyhytaikaisten lainojen muutos	149 259	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	4 134	0	0	0	0
Pitkäaikaisten saamisten muutokset	0	0	0	0	0
Lyhytaikaisten saamisten muutokset kunnalta	-39 918	-93 939	0	0	0
Lyhytaikaisten saamisten muutokset muilta	18 044	0	0	0	0
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos	-66 328	0	0	0	0
Rahoitustoiminta netto	-233 326	-243 198	-149 259	-149 259	-149 259
Vaikutus kunnan kassavaroihin	0	0	102 434	140 978	155 357
Lainakanta 31.12.	1 194 068	1 044 810	895 551	746 292	597 034

VESIHUOLTOLAITOS HULEVEDEN VIEMÄRÖINTI
RAHOITUSLASKELMA (sisältyy VHL:n rahoitus-
laskelmaan)

	TP 2017 ulk./sis.	TA 2018 ulk./sis.	TA 2019 ulk./sis.	TS2020 ulk./sis.	TS2021 ulk./sis.
Tulorahoitus					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-742 187	-639 308	-483 634	-488 410	-492 472
Poistot ja arvonalentumiset	249 811	260 521	255 120	253 913	252 824
Rahoitustuotot ja -kulut	-46 966	-13 342	-46 907	-46 907	-46 907
Muut tulorahoituksen korjaukset					
Sisäiset tuotot (-)					
Sisäiset kulut, muissa toimintakuluissa (+)					
Sisäiset kulut, rahoituskulut (+)					
	-539 341	-392 129	-275 421	-281 404	-286 555
Investoinnit					
Investointimenot (-)	-152 921	-157 000	-175 400	-198 600	-198 600
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	0	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luvutustulot	0	0	0	0	0
Sisäiset kateet	0	0	0	0	0
Tulorahoitus ja investoinnit, netto	-692 263	-549 129	-450 821	-480 004	-485 155
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muilta (-)	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	-126 150	0	0	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	63 075				
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	1 747	0	0	0	0
Pitkäaikaisten saamisten muutokset kunnalta	0				
Lyhytaikaisten saamisten muutokset kunnalta	-16 869				
Lyhytaikaisten saamisten muutokset muilta	7 625	0	0	0	0
Korottomien pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos	-28 030	0	0	0	0
Rahoitustoiminta netto	-98 601	0	0	0	0
Vaikutus kunnan kassavaroihin	-790 864	-549 129	-450 821	-480 004	-485 155

12 KONSERNIYHTIÖT JA -YHTEISÖT

Kaupunginvaltuuston 6.9.2010 § 45 hyväksymällä kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet konserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa. Konserniohjeella pyritään yhteisöjen ohjauksen ja käytäntöjen yhtenäistämiseen, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen. Konserniohjeen lisäksi kaupunginvaltuusto on hyväksynyt hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskevan suosituksen kuntakonsernissa. Suosituksella täydennetään muun muassa lakisääteisiä menettelytapoja ja Karkkilan kaupungin konserniohjeissa antamia ohjeita. Suosituksella on tarkoitus yhtenäistää ja vakiinnuttaa konserniohjauksen kannalta konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden johtamis- ja hallintokäytännöt ja siten varmistaa, että tytäryhtiöissä toteutuvat

terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, tulostietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta, riskien hallinta sekä se, että kaupungin omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kuntakonsernin kokonaisuutena turvaten.

Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskeva suositus ohjaa yleisohjeena kaupunkia yhtiökokouksessa edustavia ja muita kaupungin puolesta omistajaohjausta toteuttavia. Konserniohjeen mukaan konsernin valvonasta vastaa konsernijohto. Kuntalain ja kaupungin hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja sekä toimialajohtajat. Kaupungin johtoryhmä on nimennyt jokaisen konserniyhteisön seurantaan varten viranhaltijan.

Kaupungin konserniohjetta sekä hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskeva ohjeistus uudistetaan keväällä 2019 hallintosääntötyön uudistamisen yhteydessä.

Karkkilan kaupunkikonserniin kuuluu konserniyhtiönä Kiinteistö Oy Sorvirinne.

12.1. Kiinteistö Oy Sorvirinne

KOy Sorvirinteestä on myyty 2013 valmistuneen toimitilastrategian mukaisesti asuntoja, jotka ovat tyhjentyneet vuokralaisten lopetettua vuokrasuhteensa. Myyntiä jatketaan myös vuonna 2019.

Tavoite taloussuunnittelukaudelle: Kiinteistöyhteisön taloudellista tilannetta seurataan ja raportoidaan. Mittari: Raportointi 2 kertaa vuodessa.

Vastuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Konserniyhtiö Sorvirinteen lisäksi Karkkilan kaupunki on mukana useassa kuntayhtymässä. Alla olevassa taulukossa on listattu nämä kuntayhtymät kotipaikkoineen ja Karkkilan osuudet niistä. Suurin osuus Karkkilalla on perusturvakuntayhtymä Karviainesta (24%), jossa Karkkilan lisäksi on mukana Vihdin kunta.

Tytär-yhteisöt, kuntayhtymäosuudet	kotipaikka	kaupungin	konsernin
		om.os. %	om.os.%
Tytär-yhteisöt			
Kiint. Oy Sorvirinne	Karkkila	80,00	80,00
Kuntayhtymät			
Hgin ja Uudenmaan shp	Helsinki	0,8784	0,88
ETEVA kuntayhtymä	Mäntsälä	1,9861	1,99
Uudenmaan päihdehuollon Ky	Hyvinkää	3,4483	3,45
Länsi-uudenmaan ammattik.Ky	Lohja	9,48	9,48
Perusturvakuntayhtymä Karviainen	Vihti	24	24,00
Uudenmaan liitto	Helsinki	0,82	0,82
<i>Kuntayhtymät yhteensä</i>			

13 INVESTOINNIT

1 KIINTEÄ OMAISUUS	TP 2017	TA 2018	MTA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
Tulot päätyneistä kohteista	610 765	0	0	0	0	0	0
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot päätyneistä kohteista	-26 138	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	584 627	0	0	0	0	0	0

2 TALONRAKENNUS	TP 2017	TA 2018	MTA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
TEKNINEN LAUTAKUNTA							
HENKILÖNOSTIN HUOLTO-/SIIVOUSTÖIHIN (LIIKUNTAHALLIT YM. KORKEAT TILAT)							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-15 000	0	0	0
Netto	0	0	0	-15 000	0	0	0
LIIKUNTASALIEN OVIKOODIOHJAUKSET							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-15 000	0	0	0
Netto	0	0	0	-15 000	0	0	0
TERVEYSASEMAN SUUNNITTELU, PERUSKORJAUS JA LAA							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-5 089 041	-33 000	-33 000	0	0	0	0
Netto	-5 089 041	-33 000	-33 000	0	0	0	0
MUUT PERUSKORJAUSHANKKEET							
KAUPUNGINTALON SISÄILMAKORJAUKSET							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-15 000	-15 000	-15 000	-72 000	-80 000	0	0
Netto	-15 000	-15 000	-15 000	-72 000	-80 000	0	0
YHTEISKOULUN SISÄILMAKORJAUKSET + MUUT KORJ.							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-483 148	-115 000	-115 000	-150 000	-145 000	0	-100 000
Netto	-483 148	-115 000	-115 000	-150 000	-145 000	0	-100 000
VATTOLAN SAUNARAKENNUS							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-20 000	0	-20 000	0	-160 000	0
Netto	0	-20 000	0	-20 000	0	-160 000	0
HAAPALAN PÄIVÄKOTI							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0	-40 000	-42 000	0
Netto	0	0	0	0	-40 000	-42 000	0
NYHKÄLÄNKOULU							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-36 830	0	0	-60 000	0	0	0
Netto	-36 830	0	0	-60 000	0	0	0
PALVELUKESKUS							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-400 000	-400 000	-155 000	0	-12 000	-10 000
Netto	0	-400 000	-400 000	-155 000	0	-12 000	-10 000
TOIVIKKEEN PÄIVÄKOTI							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-10 102	-20 000	-27 000	0	-25 000	-55 000	0
Netto	-10 102	-20 000	-27 000	0	-25 000	-55 000	0

2 TALONRAKENNUS	TP 2017	TA 2018	MTA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
TYÖVÄENOPISTO							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-25 000	-25 000	0	-105 000	0	0
Netto	0	-25 000	-25 000	0	-105 000	0	0
PUPULAN PÄIVÄKOTI							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0	-19 000	-15 000	-37 000
Netto	0	0	0	0	-19 000	-15 000	-37 000
KORPELA							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0	-58 000	-405 000	0
Netto	0	0	0	0	-58 000	-405 000	0
NUMMELANPUISTO							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0	-20 000	-20 000	-70 000
Netto	0	0	0	0	-20 000	-20 000	-70 000
YHTEISKOULUN LUKITUSJÄRJESTELMÄ JA VALVONTAKAMERA							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-20 000	-20 000	-15 000	0	0	0
Netto	0	-20 000	-20 000	-15 000	0	0	0
PAJAKATU 2							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-20 000	-30 000	-60 000	-280 000
Netto	0	0	0	-20 000	-30 000	-60 000	-280 000
VERÄLÄNSUORA							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0	-110 000	-100 000	-25 000
Netto	0	0	0	0	-110 000	-100 000	-25 000
KOVELON MAJA							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-30 000	0	0	-30 000
Netto	0	0	0	-30 000	0	0	-30 000
KOLISEVA							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0	-205 000	-50 000	-5 000
Netto	0	0	0	0	-205 000	-50 000	-5 000
HAUKKAMÄEN KOULU							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-12 000	0	-45 000	0
Netto	0	0	0	-12 000	0	-45 000	0
TUORILAN KOULU							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-11 000	-11 000	0	0	-11 000	0
Netto	0	-11 000	-11 000	0	0	-11 000	0
VUORISTOKOTI							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-25 000	-55 000	-50 000	-100 000
Netto	0	0	0	-25 000	-55 000	-50 000	-100 000
VUOTINAISTEN LEIRIKESKUS							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-25 000	-40 000	0	0
Netto	0	0	0	-25 000	-40 000	0	0
YHTEISKOULUN KEITTIÖ, RAEPESUKONE							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-20 000	0	0	0
Netto	0	0	0	-20 000	0	0	0
HAUKKAMÄEN KOULU, RUOKASALIN LINJASTO							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0	-10 000	0	0
Netto	0	0	0	0	-10 000	0	0

2 TALONRAKENNUS	TP 2017	TA 2018	MTA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
TUORILAN KOULU, JKP+PAKASTIN							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0	0	-10 000	0
Netto	0	0	0	0	0	-10 000	0
KESKUSKEITTIÖN PADAT							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0	0	0	-60 000
Netto	0	0	0	0	0	0	-60 000
KIRJASTOTILAN PÄIVITTÄMISEN SUUNNITTELURAHA							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0	0	-20 000	0
Netto	0	0	0	0	0	-20 000	0
KESKUSKEITTIÖN KYLMIÖKONE							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0	0	0	0
Netto	0	0	0	0	0	0	0
Tulot päätyneistä/päättyvistä kohteista	0	0	0				
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot päätyneistä/päättyvistä kohteista	-158 240	0	0	0	0	0	0
Menot	-5 634 121	-659 000	-646 000	-634 000	-942 000	-1 055 000	-717 000
Netto	-5 792 360	-659 000	-646 000	-634 000	-942 000	-1 055 000	-717 000

3 JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS	TP 2017	TA 2018	MTA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
TEKNINEN LAUTAKUNTA							
KADUT, PERUSPARANTAMINEN							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-337 392	-190 000	-140 000	-220 000	-400 000	-350 000	-400 000
Netto	-337 392	-190 000	-140 000	-220 000	-400 000	-350 000	-400 000
KADUT, UUDISRAKENTAMINEN							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-100 000	0	0	0
Netto	0	0	0	-100 000	0	0	0
KADUT, PÄÄLLYSTEET							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-110 298	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-150 000	-100 000
Netto	-110 298	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-150 000	-100 000
PUISTOT JA YLEISET ALUEET							
HARJUN KENTÄN KUNNOSTUS							
Tulot	0	140 000	110 000	77 000	0	0	0
Menot	-12 617	-600 000	-200 000	-500 000	0	0	0
Netto	-12 617	-460 000	-90 000	-423 000	0	0	0
PUISTOJEN LEIKKIVÄLINE							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-14 915	0	0	0	-10 000	0	-10 000
Netto	-14 915	0	0	0	-10 000	0	-10 000
ULKOVALAISTUS/KATUVALOJEN SANEERAUS							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-30 000	-30 000	0	0	0	-15 000
Netto	0	-30 000	-30 000	0	0	0	-15 000
VATTOLAN UIMARANNAN KUNNOSTUS							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-20 000	-20 000	0	0	0	0
Netto	0	-20 000	-20 000	0	0	0	0
TOIVIKKEEN LATUVERKON OSAVALAISTUS (n. 3,5 km)							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-80 000	0	0	-15 000
Netto	0	0	0	-80 000	0	0	-15 000
YLEISALUEIDEN KUNNOSTAMINEN							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Netto	0	0	0	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
KOIRAPUISTO							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-20 000	0	0	0
Netto	0	0	0	-20 000	0	0	0
RAAKAMAAN HANKINTA							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Netto	0	0	0	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Tulot päättyneistä/päättyvistä kohteista	0						
Tulot	0	140 000	110 000	77 000	0	0	0
Menot päättyneistä/päättyvistä kohteista	-43 044	0	0	0	0	0	0
Menot	-475 222	-940 000	-490 000	-1 135 000	-625 000	-615 000	-655 000
Netto	-518 266	-800 000	-380 000	-1 058 000	-625 000	-615 000	-655 000

4 IRTAIN OMAISUUS	TP 2017	TA 2018	MTA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
KAUPUNGINHALLITUS							
TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINNON JÄRJESTELMÄHANKINNAT							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-100 000	-100 000	0	0	0	0
Netto	0	-100 000	-100 000	0	0	0	0
KAUPUNGIN WWW-SIVUJEN UUSIMINEN							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-20 000	0	0	0
Netto	0	0	0	-20 000	0	0	0
SÄHKÖISET TYÖPÖYDÄT							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-15 000	-15 000	-10 000	0	0	0
Netto	0	-15 000	-15 000	-10 000	0	0	0
OPETUSLAUTAKUNTA							
TIETO- JA VIESTINTÄ-TEKNIKKAHANKINNAT							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-30 545	-30 000	-30 000	0	0	0	0
Netto	-30 545	-30 000	-30 000	0	0	0	0
LUKION KALUSTEET							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-13 200	0	0	0
Netto	0	0	0	-13 200	0	0	0
VAPAA-AIKALAUTAKUNTA							
MUSEON PERUSNÄYTTelyn UUDISTAMINEN, SUUNNITTELU							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-24 000	-24 000	-24 000	-24 000	0	0
Netto	0	-24 000	-24 000	-24 000	-24 000	0	0
KUNTOSALILAITTEET, SENIORIT							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-12 000	-12 000	0	0	0	0
Netto	0	-12 000	-12 000	0	0	0	0
RUUKINPAJAN KALUSTON UUSIMINEN JA PÄIVITTÄMINEN							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-19 180	0	0	0
Netto	0	0	0	-19 180	0	0	0
RUUKINPAJAN AUTO							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-25 000	-25 000	0	0	0	0
Netto	0	-25 000	-25 000	0	0	0	0
TEKNINEN LAUTAKUNTA							
LUMITYKIN JA 3 X 100 A SÄHKÖLIITTYMÄN HANKINTA							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-28 000	-28 000	0	0	0	0
Netto	0	-28 000	-28 000	0	0	0	0
PYÖRÄKUORMAAJAN VAIHTO							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	0	-160 000	0	0
Netto	0	0	0	0	-160 000	0	0
PAKETTIAUTON HANKINTA							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-30 000	0	-30 000	0
Netto	0	0	0	-30 000	0	-30 000	0
Tulot päätyneistä/päättyvistä kohteista	3 500	0	0	0	0	0	0
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot päätyneistä/päättyvistä kohteista	-69 073	0	0	0	0	0	0
Menot	-30 545	-234 000	-234 000	-116 380	-184 000	-30 000	0
Netto	-96 117	-234 000	-234 000	-116 380	-184 000	-30 000	0

5 VESIHUOLTOLAITOS	TP 2017	TA 2018	MTA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
TEKNINEN LAUTAKUNTA							
VESI- JA VIEMÄRIVERKOSTON PERUSKORJAUS JA UUDISRAKENTAMINEN							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-253 307	-350 000	-260 000	-415 000	-470 000	-470 000	-470 000
Netto	-253 307	-350 000	-260 000	-415 000	-470 000	-470 000	-470 000
TOIVIKKEEN VEDENOTTAMON SANEERAUS							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-15 000	-15 000	0	0	0	0
Netto	0	-15 000	-15 000	0	0	0	0
VESIJOHTOVUOTOJEN PAIKANNUSLAITE (irtain)							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-12 000	-12 000	0	0	0	0
Netto	0	-12 000	-12 000	0	0	0	0
JV-HYGIENISOINTILAITTEISTO							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-15 000	-15 000	0	0	0	0
Netto	0	-15 000	-15 000	0	0	0	0
LAITTEET, LAITOSOSAT JA LAITOKSET							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	0	0	-85 000	-30 000	-30 000	-30 000
Netto	0	0	0	-85 000	-30 000	-30 000	-30 000
Tulot päättyneistä/päättyvistä kohteista	0	0	0	0	0	0	0
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot päättyneistä/päättyvistä kohteista	-20 227	0	0	0	0	0	0
Menot	-253 307	-392 000	-302 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Netto	-273 534	-392 000	-302 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000

5 VESIHUOLTOLAITOS (huleveden erittely) sisältyy vesihuoltolaitokseen)	TP 2017	TA 2018	MTA 2018	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022
TEKNINEN LAUTAKUNTA							
VESI- JA VIEMÄRIVERKOSTON PERUSKORJAUS JA UUDISRAKENTAMINEN							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-135 351	-147 900	-109 900	-175 400	-198 600	-198 600	-198 600
Netto	-135 351	-147 900	-109 900	-175 400	-198 600	-198 600	-198 600
JV-HYGIENISOINTILAITTEISTO							
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot	0	-9 100	-9 100	0	0	0	0
Netto	0	-9 100	-9 100	0	0	0	0
Tulot päättyneistä/päättyvistä kohteista	0	0	0	0	0	0	0
Tulot	0	0	0	0	0	0	0
Menot päättyneistä/päättyvistä kohteista	-7 664	0	0	0	0	0	0
Menot	-135 351	-157 000	-119 000	-175 400	-198 600	-198 600	-198 600
Netto	-143 015	-157 000	-119 000	-175 400	-198 600	-198 600	-198 600
Tulot päättyneistä/päättyvistä kohteista	614 265	0	0	0	0	0	0
Tulot	0	140 000	110 000	77 000	0	0	0
Menot päättyneistä/päättyvistä kohteista	-316 720	0	0	0	0	0	0
Menot	-6 393 194	-2 225 000	-1 672 000	-2 385 380	-2 251 000	-2 200 000	-1 872 000
Nettomenot	-6 095 650	-2 085 000	-1 562 000	-2 308 380	-2 251 000	-2 200 000	-1 872 000

INVESTOINTIEN PERUSTELUT

2. TALONRAKENNUS

TEKNINEN LAUTAKUNTA

HENKILÖNOSTIN HUOLTO- / SIIVOUSTÖIHIN

Nykytilanteessa käytössä on rakennusteline, jota säilytetään liikuntahallissa koottuna. Tämä aiheuttaa liikuntatarvikevaraston käytössä ongelmia estäessään kulkua varastoon, sekä turvallisuusongelman telineen ollessa alueella, johon päästään vapaasti. Käytettäessä telinettä muiden liikuntatilojen huoltoon ja korjauksiin joudutaan teline aina purkamaan ja kasaamaan taas uuteen tilaa, ja töiden jälkeen palauttamaan liikuntahalliin koottuna. Telineen purku ja koonti kestää kahdelta huoltomieheltä noin 8h/huoltomies. Lisäksi uuden siivousurakoitsijan sopimukseen on kirjattu, kaupungin hankkivan heidän käyttöönsä vuosisiivouksia varten henkilönostimen. Henkilönostimella saavutettaisiin kiinteistöhoitajien työaikasäästö 122h – 288h/a, riippuen huolto- / korjauskertojen määrästä. Lisäksi kaupungin siivousyritykselle vuosisiivouksia varten käyttöön sovitusti toimitettavan henkilönostimen vuokrakustannuksiksi muodostuisi noin 4 000 €/a.

LIIKUNTASALIEN OVIKOODIOHJAUKSET

Vapaa-aikatilojen kehityssuunnitelmassa vuosille 2018-2024 on edellytetty liikuntasalien käytön parantamiseksi kulkuoviin asennettavat ovikoodeilla toimivat avausjärjestelmät.

KAUPUNGINTALON SISÄILMAKORJAUKSET

Ruukkikiinteistön Karkkilan kaupungin hallitsemassa kerroksessa jatketaan sisäilmaa koskevien ilmoitusten ja siihen liittyvien haitta-arvioiden / kartoitusten perusteella tapahtuvia työhuoneiden sisäilman laadun parannustöitä niistä erikseen laadittavan ja myönnettäviin resursseihin sidotun työohjelman mukaisesti. Kohdetta on laajennettu vuosille 2019-2020, koskemaan jäljelle jääneitä, vielä korjaamattomia työ- sekä kokoustiloja.

YHTEISKOULUN SISÄILMA- JA MUUT PERUSKORJAUKSET

Vuoden 2018 investoinnista osa suunnitelluista töistä siirrettiin myöhemmin toteutettaviksi koulun keittiön lattiakorjausten vuoksi, joka toteutettiin nopeutetusti lattiapinnoitteen kulumisvaurioiden vuoksi.

Lukion päädyn ulkoseinän rappauspinnan uusiminen.

Koko rakennuskompleksin lämpöpattereiden venttiilien uusiminen ja perussäättö, jolla saavutetaan säästöä lämmityskustannuksissa.

Lukion Koulukujan puoleisessa sisäänkäynnissä on ollut kattovuotoja, ja tämän johdosta osa rakenteista on vaurioitunut. Sisäänkäyntiosan uusiminen toimivaksi, ja turvalliseksi.

Keittiöhenkilökunnan sosiaalitulojen kunnostus, sekä C-osan kattomaalaus.

Koulun jakelukeittiöön on tehty vuoden 2018 aikana työergonomiia ja keittiön toimintaa parantava varaus laiteliitännöille, mikä mahdollistaa ruuankäsittelyyn tarvittavien uuniastioiden koneelliseen pesemiseen. Tätä varten keittiöön hankitaan suurtalouskeittiöön soveltuva raapesukone. Tämä vähentää merkittävästi työperäistä toistuvaa fyysistä rasitusta ja edesauttaa nykyisen keittiöhenkilökunnan työssäjaksamista. Varauksina vuosille 2020 on suunniteltu Karkkila-salin IV-koneen laitesaneeraus LTO-koneeksi sekä A-osan kellarikerroksen ulko-oven uusiminen. Vuodelle 2022 on varattu, kahden koulun IV-koneen laitesaneeraukset LTO-koneiksi.

NYHKÄLÄN KOULU

Keittiöllä on lisätarve elintarvikkeiden varastointiin lämpimässä tilassa, johon ei löydy nykyisistä tiloista vaihtoehtoa. Alueella on kuitenkin kylmä ulkovarasto, joka muutoksella saadaan toimivampaan käyttöön muuttamalla tila lämpimäksi varastotilaksi.

OTA-tilan turvallisuus selvityksessä on tullut ilmi, ettei C-osalta pysty liikuntaesteiset poistumaan toista reittiä mikäli poistuminen OTA-tilan ulko-ovesta on estynyt, ja esim. palotilanteen vuoksi ei saa käyttää hissiä. Niin sanottujen jättiläisten portaan yhteyteen tarvitaan hätäpoistumismahdollisuuksien ja muun liikuntaesteisten ruokailumahdollisuuksien varmistamiseksi lavamallinen ja akkuvarmennettu kaidehissi.

Koulun ruokasalin alueella on tullut ilmi puutteita akustiikan äänivaimennuksissa, oppilaiden ja iltakäyttäjien käytössä. Suunnittelutetaan akustiikan lisäys sekä korjataan ruokailutila käytön edellyttämään tilaan.

PALVELUKESKUS

Palvelukeskuksen sisääntuloaulan, ruokasalin väistötilan sekä kuntosalin alueella tehtiin lisäsisäilmatutkimus vuoden 2018 korjausten purkutöiden aikana ilmi tulleiden vaurioiden johdosta, josta kävi ilmi, että myös tällä alueella on kohonneita kosteuksia lattiassa, sekä vaurioita lattioiden mattoliimoissa. Osa vuodelle 2018 varatuista palvelutalon investointivaroista joudutaan käyttämään tämän alueen korjaukseen. Kompassin alueen sekä Takkoinrinteen, saunaosaston sisäilmakorjaukset vuodelle 2019.

VATTOLANRANNAN SAUNARAKENNUS

Saunarakennuksen suunnittelu toteutetaan vuonna 2020 ja varsinainen rakentaminen 2021.

TYÖVÄENOPISTO

Suoritetaan rakennuksen kunnossapitoon liittyvät ulkomaalaus sekä ikkunoiden kunnostukset 2020.

PAJAKATU 2

Korjataan Kellaritilan kosteusvauriot alakerran sosiaalityötiloissa.

KOVELON MAJA

Kovelon majan WC-käytössä ilmi tulleiden puutteiden, sekä nykyisen järjestelmän tyhjennysongelmien vuoksi nykyinen WC-järjestelmä on uusittava nykyvaatimusten mukaiseksi.

KOLISEVA

Vesi- / viemäriputkistojen uusiminen 2020 sekä kunnostus ja vesikalusteiden uusiminen 2020. Kiinteistön käyttövesijärjestelmiä on uusittu osin 1996. Nyt on kuitenkin jo saneeratullakin putkisto-osalla ollut viime aikoina useammassa asunnossa vuotoja kiihtyvässä määrin. Toteutetun saneerauksen yhteydessä on todennäköisesti, käyttövesiputkistoon asennettu liian tehokas lämpimän käyttövedenveden kiertovesipumppu, tai käytetty huonomateriaalista kupariputkea, josta aiheutuu pistemuotoisia vuotoja.

HAUKKAMÄEN KOULU

Koulun keittiöön johtaa yksinkertainen ulko-ovi ilman kunnollista tuulikaappia, ovesta pääsee pakkaskaudella keittiöhenkilökunnan työalueelle virtaan kylmää ilmaa. Uusitaan kyseinen ulko-ovi sekä suoritetaan tarvittava tuulikaappimuutos.

VUORISTOKOTI

Suoritetaan IV-, viemäri- ja vesijärjestelmien peruseräparannus nuorisotoimen tilojen osalta, sekä nuorisotoimen yläkerran tilojen lattiamattojen uusiminen.

VUOTINAISTEN LEIRIKESKUS

Kiinteistön lämmityspatterien kunto on tullut elinkaarensa päähän, ollen nykyisellään jo turvallisuusriski. Sähköpatterit uusitaan sekä hankitaan kiinteistöön lämmityksen ohjausjärjestelmä, jolla pienennetään myös lämmitysenergian kulutusta.

YHTEISKOULU

Lukitusjärjestelmän ja valvontakameroiden uusiminen.

3. JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS

TEKNINEN LAUTAKUNTA

KADUT, PERUSPARANTAMINEN

Toteutetaan Pitkäläntien ja Syrjäsenkadun II-vaiheen kunnallistekniikan hankkeet. Molempien hankkeiden osalta saneeraus kustannuksia on jaettu kustannussyistä kahdelle eri vuodelle.

KADUT, UUDISRAKENTAMINEN

Hongistontielle esitetään toteutettavaksi Aurinkorinteen kohdalta lähtevä erillinen kevyen liikenteen reitti, jonka suunnittelusta ja toteutuksesta on sovittava erikseen myös ELY-keskuksen kanssa.

KADUT, PÄÄLLYSTEET

Päällystämiskohteista tehdään Aurinkorinteen pääkadun päällystys ja suoritetaan muita pienempiä asfaltointikohteita.

PUISTOT JA YLEISET ALUEET

Harjun lähiliikuntapaikkaa koskevan hankkeen alustava valmistelu käynnistyi vuonna 2015. Vuonna 2018 on varattu määräraha hankkeen I- vaiheen toteuttamiseksi. Hankkeen loppuunsaattaminen tapahtuu vuonna 2019. Myös yleisalueiden kunnostamiseen on varattu erillinen määräraha vuodelle 2019.

TOIVIKKEEN LATUVERKON OSAVALAISU

Toivikkeen latureitin osavalaisu (noin 3,5 km osuus) esitetään toteutettavaksi vuonna 2019.

KOIRAPUISTO

Koirapuiston rakentaminen toteutetaan vuoden 2019 aikana.

RAAKAMAAN HANKINTA

Muutostöiden kohteena olevien keskustan asemakaavojen maankäytöllisten muutosten kautta mahdollisesti muodostuvien, mutta muutoin erikseen yksilöimättömien, elinkeinotoimintaan ja asumiseen liittyvien tarpeiden toteuttamiseen on syytä varata po. hankintamääräraha.

4. IRTAIN OMAISUUS

KAUPUNGINHALLITUS

Vuodelle 2019 varattavat investointimäärärahat

- kaupungin www-sivujen uudistaminen, 20 000 €
- työhyvinvoinnin edistäminen, säädettävät työpöydät kaupungin työntekijöille, 10 000 €

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

LUKION KALUSTEET

Lukion käytössä olevien luokkahuoneiden kalustus kaipaa päivittämistä. Osa luokkien tuoleista ja pöydistä on osin rikkoutuneita sekä suurin osa huonokuntoisia. Opiskelijamäärän ja ryhmäkokojen kasvun myötä myös lisätarvetta opiskelijoiden pöydille ja tuoleille on muodostunut. Opiskelijoiden työskentelypisteet ovat opetustoiminnan kannalta välttämättömiä. Hankinnan yhteydessä uusitaan myös kyseisten luokkien opet-

tajan pöydät ja työtuolit, jotka soveltuvat nykyisiin opetusmenetelmiin paremmin. Hankinta kohdistuu luki-on käytössä oleviin kahteen akuuteimpaan luokkahuoneeseen, joiden osaa ehjimpiä kalusteita voidaan vielä jatkossa hyödyntää muissa luokkahuoneissa ja opiskelukäytössä.

VAPAA-AIKALAUTAKUNTA

NUORTEN TYÖPAJATOIMINTAAN KALUSTON UUSINTA

Ruukinpajalla tehtävänä on työllistää 17-29-vuotiaita karkkilalaisia nuoria erilaisiin kädentaitoja vaativiin tehtäviin. Lisäksi paja auttaa ja tukee tarvittaessa arjen asioissa mm. Kela ja Te-toimiston palveluissa, auttaa työ- ja koulupaikkojenhaussa, kouluttaa sekä opettaa työelämän pelisääntöjä. Ruukinpajalla tehtävät töitä ovat mm. mainospuolen työtehtävät, huonekalujen entisöiminen, puutyöt, pintakäsittelytyöt, pienimuotoiset muutot ja remontit, kiinteistöhoitoon työtehtävät, elokuvatoiminta yms.

Osa pajan työkaluista vaatii uusimista sekä nykyaikaistamista. Pajalla koulutetaan nuoria myös oppisopimuksella, jolloin työvälineiden pitää olla ajan tasalla ja vastata koulutuksen tarpeita.

Ruukinpajan yhtenä tehtävänä on hoitaa Vuotinaisten ruohon leikkuu. Ruukinpajalla on ollut päättäajettava ruohonleikkuri, joka on hajonnut kesän 2018 aikana kaksi kertaa. Leikkuria on jouduttu aiempinakin kesinä korjaamaan useampaan otteeseen. Leikkuri on hankittu Ruukinpajan käyttöön vuonna 1999 ja nyt sen käyttöikä on tullut täyteen.

Lisäksi pajan käyttöön haluttaisiin hankkia pajapyöriä ja pyöräilykypäriä nuorten käyttöön. Pyörät olisivat ekologisempi vaihtoehto lyhyitä matkoja kulkiessa esim. nuorten ruokaillessa palvelutalolla.

SUOMEN VALIMOMUSEON PERUSNÄYTTELYN UUDISTAMINEN, SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

TEKNINEN LAUTAKUNTA

PAKETTIAUTON HANKINTA

Tilapalvelulle esitetään uusittavaksi pakettiauto nykyisen Ford Transit Connect Van T200 tilalle. Nykyinen ajoneuvon kuljetuskapasiteetti on liian pieni tilapalvelun kasvaneisiin kuljetustarpeisiin. Varsinkin isojen kappaletavaroitten siirrossa nykyisen ajoneuvon tavaratila on käynyt liian pieneksi.

5. VESIHUOLTOLAITOS

TEKNINEN LAUTAKUNTA

VESI- JA VIEMÄRIVERKOSTON PERUSKORJAUS JA UUDISRAKENTAMINEN

Syrjäsenkadun ja Pitkäläntien II-vaiheet toteutetaan yhdyskuntatekniikan yhteishankkeina vesihuollon osalta.

LAITTEET, LAITEOSAT JA LAITOKSET

Vesihuoltolaitos esittää lietelingson laitehankintaa. Hankinta liittyy Forssaan tapahtuvien lietekuljetusten määrän vähentämiseen ja kustannussäästöjen aikaan saamiseen. Aluksi linko on käytössä leasing sopimuksella 4 000 euroe/kk. Käytännön toimivuuden varmistumisen jälkeen linko on tarkoitus ostaa laitokselle. Kokonaishankinnan arvo on 120 000 euroa.

LIITE 1 HENKILÖSTÖLISTAUKSET

KAUPUNGINHALLITUS

PÄÄTÖKSENTEKO JA JOHTAMINEN	2019	2018
Kaupunginjohtaja	1,0	1,0
Hallintopäällikkö	0,5	0,5
PÄÄTÖKSENTEKO JA JOHTAMINEN YHTEENSÄ	1,5	1,5
HALLINNON TOIMIALA	2019	2018
Henkilöstöpalvelut		
Henkilöstösihteeri	0,5	0,5
Henkilöstöpäällikkö	1,0	1,0
Päälouottamusmies/työsuojeluvaltuutettu	0,8	0,8
YHTEENSÄ	2,3	2,3
Talousoalvelut		
Talousjohtaja	1,0	1,0
Taloussihteeri	3,5	3,5
YHTEENSÄ	4,5	4,5
Asianhallintapalvelut		
Hallintopäällikkö	0,5	0,5
Asianhallintasihteeri	2,0	2,0
Tietopalvelusihteeri	1,0	0,0
Hallinnon sihteeri	0,5	0,5
YHTEENSÄ	4,0	3,0
Elinkeinopalvelut, työllisyys ja maahanmuutto		
Elinkeinosihteeri	1,0	1,0
Työllisyyskoordinaattori	1,0	1,0
Maahanmuuttokoordinaattori	1,0	1,0
Pakolaisohjaaja	0,0	0,5
YHTEENSÄ	3,0	3,5
Tiedonhankinta ja viestintä		
Tiedotussihteeri	1,0	1,0
YHTEENSÄ	1,0	1,0
Yhteisöpalvelut		
Asiakassihteeri	1,0	1,0
YHTEENSÄ	1,0	1,0
HALLINNON TOIMIALA YHTEENSÄ	15,8	15,3
KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ	17,3	16,8

SIVISTYSTOIMIALA

HALLINTO	2019	2018
Sivistysjohtaja	1,0	1,0
Varhaiskasvatussyksikön johtaja	1,25	1,3
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1,0	1,0
Kirjastonjohtaja/palvelualuepäällikkö	0,2	0,2
HALLINTO YHTEENSÄ	3,5	3,5

VARHAISKASVATUKSEN PALVELUALUE	2019	2018
--------------------------------	------	------

Högforsin päiväkoti		
Varhaiskasvatuksen opettaja	4,0	3,0
Varhaiskasvatuksen vastaava	0,0	1,0
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	8,0	6,0
Laitoshuoltaja-ravitsemistyöntekijä	1,0	1,0
YHTEENSÄ	13,0	11,0

Toivikkeen päiväkoti		
Varhaiskasvatuksen opettaja	11,0	11,0
Varhaiskasvatuksen vastaava	2,0	1,0
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1,0	1,0
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	18,0	19,0
Laitoshuoltaja-ravitsemistyöntekijä	2,8	2,8
YHTEENSÄ	34,8	34,8

Haapalan päiväkoti		
Varhaiskasvatuksen opettaja	2,0	2,0
Varhaiskasvatuksen vastaava	1,0	1,0
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	5,0	5,0
Laitoshuoltaja-ravitsemistyöntekijä	0,7	1,0
YHTEENSÄ	8,7	9,0

Perhepäivähoito	9,0	8,0
YHTEENSÄ	65,5	62,8

VARHAISKASVATUKSEN PALVELUALUE YHTEENSÄ	65,5	62,8
--	-------------	-------------

KULTTUURIN JA VAPAA-AJAN PALVELUALUE	2019	2018
Kirjasto		
Kirjastovirkailija, kirjastonhoitaja, erityiskirjastovirkailija	4,0	4,0
Kirjastonjohtaja/palvelualuepäällikkö	0,8	0,8
YHTEENSÄ	4,8	4,8
Työväenopisto		
Rehtori	1,0	0,6
Toimistotyöntekijä, kulttuuri- ja opistosihtööri	0,0	0,4
Työväenopiston opettaja	1,0	1,5
Liikunnanohjaaja	0,5	0,5
Projektityöntekijä	0,0	0,0
YHTEENSÄ	2,5	3,0
Liikuntatoiminta		
Liikunta- ja nuorisosihtööri	0,5	0,5
Tuntiohjaaja	0,0	0,2
Liikunnanohjaaja	0,0	0,5
YHTEENSÄ	0,5	1,2
Nuorisotoiminta		
Liikunta- ja nuorisosihtööri	0,5	0,5
Nuoriso-ohjaaja	1,0	1,0
Etsivä nuorisotyöntekijä	2,0	2,0
Sosiaaliohjaaja	1,0	0,2
Tuntiohjaaja	0,0	0,2
YHTEENSÄ	4,5	3,9
Nuorten työpajatoiminta		
Työnsuunnittelija	1,0	1,0
Työnohjaaja	3,0	2,5
YHTEENSÄ	4,0	3,5
Kulttuuritoimi		
Toimistotyöntekijä, kulttuuri- ja opistosihtööri	1,0	0,6
YHTEENSÄ	1,0	0,6
Museo		
Museonjohtaja	1,0	1,0
Museo-opas	0,3	0,3
Museoammanuessi	1,0	1,0
Museoapulainen	0,5	0,5
Työnohjaaja	0,0	0,5
YHTEENSÄ	2,8	3,3
KULTTUURIN JA VAPAA-AJAN PALVELUALUE YHTEENSÄ	20,1	20,3

OPETUKSEN PALVELUALUE	2019	2018
Koulujen yhteiset		
Koulusihteerit	2,0	2,0
Koulukuraattori	2,0	2,0
Mikrotukihenkilö	0,5	0,5
YHTEENSÄ	4,5	4,5
Haukkamäen koulu		
Peruskoulun luokanopettaja	6,0	6,0
Englanninkielen lehtori	1,0	0,7
Sosiaaliohjaaja	0,0	0,0
Resurssiopettaja	1,0	0,7
Koulunkäyntiavustaja	2,0	2,0
Erityisopettaja	1,0	0,6
Rehtori	0,6	0,6
YHTEENSÄ	11,6	10,6
Tuorilan koulu		
Peruskoulun luokanopettaja	3,0	4,0
Koulunkäyntiavustaja	3,0	2,0
Erityisluokan tuntiopettaja	0,4	0,4
Englanninkielen lehtori	0,4	0,4
Rehtori	0,4	0,4
YHTEENSÄ	7,2	7,2
Yhteiskoulu		
Peruskoulun lehtori, lehtori, yläasteen ja lukion yhteisten aineiden opettaja	22,0	23,0
Koulunkäyntiavustaja	6,0	4,0
Sosiaaliohjaaja	1,0	1,0
Oppilaanohjauksen lehtori	1,0	1,0
Erityisluokan opettaja, erityisopettaja	6,0	4,0
Päätoiminen tuntiopettaja	2,0	2,0
Rehtori	1,0	1,0
YHTEENSÄ	39,0	36,0
Nyhkälän koulu		
Peruskoulun lehtori, perusk. luokanopettaja	20,0	20,0
Koulunkäyntiavustaja	20,0	18,0
Sosiaalikasvattaja, sosiaaliohjaaja	0,0	0,0
Päätoiminen tuntiopettaja	1,0	1,0
Erityisluokan opettaja, erityisopettaja	8,6	7,0
Rehtori	1,0	1,0
YHTEENSÄ	50,6	47,0

Lukio		
Yläasteen ja lukion yhteisten aineiden opettaja, lehtori	9,0	9,0
Rehtori	1,0	1,0
YHTEENSÄ	10,0	10,0
OPETUKSEN PALVELUALUE YHTEENSÄ	122,9	115,2
SIVISTYSTOIMIALA YHTEENSÄ	212,0	201,7

TEKNINEN TOIMIALA

HALLINTO	2019	2018
Tekninen johtaja	1,00	1,00
YHTEENSÄ	1,00	1,00

KIINTEISTÖT JA TOIMITILAT PALVELUALUE	2019	2018
--	-------------	-------------

Mittaus- ja kiinteistöpalveluyksikkö

Paikkatietoinsinööri	1,0	1,0
Toimitusinsinööri	1,0	1,0
Mittamies	1,0	1,0
Kartoittaja	0,0	0,0
Mittaus- ja kiinteistöpäällikkö	1,0	1,0
YHTEENSÄ	4,0	4,0

Tilapalveluyksikkö

Kiinteistönhoitaja, kiinteistötyöntekijä, huoltotyöntekijä	3,0	3,0
Tekninen isännöitsijä/tilapalvelupäällikkö	1,0	1,0
Kirvesmies	1,0	1,0
Kiinteistösihteeri	0,8	0,8
LVI-tarkastaja	0,5	0,5
YHTEENSÄ	6,3	6,3

Ruoka- ja puhdistuspalveluyksikkö

Ruoka- ja puhdistuspalvelupäällikkö	1,0	1,0
Ruokapalvelutyöntekijä	10,0	9,0
Kokki	4,0	5,0
Ravitsemistyönjohtaja	1,0	1,0
Keittiöpäällikkö	1,0	1,0
YHTEENSÄ	17,0	17,0

KIINTEISTÖT JA TOIMITILAT PALVELUALUE YHTEENSÄ	27,3	27,3
---	-------------	-------------

MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUN PALVELUALUE	2019	2018
Kaavoitusarkkitehti/-päällikkö	1,0	1,0
YHTEENSÄ	1,0	1,0

MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUN PALVELUALUE YHTEENSÄ	1,0	1,0
---	------------	------------

YHDYSKUNTATEKNIIKAN PALVELUALUE	2019	2018
--	-------------	-------------

Liikenneväylien hallinto ja kunnossapito

Yhdyskuntatekniikan päällikkö	1,0	1,0
YHTEENSÄ	1,0	1,0

Varikko

Kuorma-autonkuljettaja	1,0	1,0
Traktorin kuljettaja	1,0	1,0
Työkoneen kuljettaja	1,0	1,0
YHTEENSÄ	3,0	3,0

Puistojen hoito

Puistotyöntekijä	2,0	2,0
YHTEENSÄ	2,0	2,0

Liikunta-alueet

Liikuntapaikkojen hoitaja	1,0	1,0
YHTEENSÄ	1,0	1,0

YHDYSKUNTATEKNIIKAN PALVELUALUE YHTEENSÄ	7,0	7,0
---	------------	------------

VESIHUOLLON PALVELUALUE	2019	2018
Vesihuoltopäällikkö	1,0	1,0
Asentaja	2,0	2,0
Viemärlaitos		
Vastaava puhdistamonhoitaja	1,0	1,0
YHTEENSÄ	4,0	4,0
VESIHUOLLON PALVELUALUE YHTEENSÄ	4,0	4,0
YMPÄRISTÖN JA RAKENNUSVALVONNAN PALVELUALUE	2019	2018
Vastaava rakennustarkastaja	1,0	0,0
Rakennustarkastaja	0,0	1,0
LVI -tarkastaja	0,5	0,5
Lupasihteeri	1,0	1,0
Kiinteistösihteeri (myös tilapalveluissa)	0,2	0,2
Ympäristösihteeri	1,0	1,0
Asianhallintasihteeri	0,0	1,0
YMPÄRISTÖN JA RAKENNUSVALVONNAN PALVELUALUE YHTEENSÄ	3,7	4,7
TEKNINEN TOIMIALA YHTEENSÄ	44,0	45,0
KOKO KAUPUNKI YHTEENSÄ	273,3	263,5

---

karkkila

högfors